

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«Τραπεζική & Χρηματοοικονομική»

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**Η Ελληνική και Ευρωπαϊκή εξαγωγική
δραστηριότητα εν μέσω κρίσης.**

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΠΟΡΤΟ ΡΑΦΤΗ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	7
A. ΘΕΩΡΙΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.....	9
A.1 ΚΛΑΣΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ.....	9
1.1 Μερκαντηλιστικό δόγμα.....	9
1.2 Θεωρία Συγκριτικού πλεονεκτήματος Ricardo.....	9
1.3 Θεωρία Heschker –Ohlin.....	11
1.4 Θεώρημα Stopler – Samuelson.....	12
1.5 Θεώρημα Rybczynski.....	13
1.6 Υπόδειγμα της βαρύτητας, Tinbergen.....	13
1.7 Υπόδειγμα των εξειδικευμένων συντελεστών.....	13
1.7α Οι επιπτώσεις του διεθνούς εμπορίου στην διανομή του εισοδήματος.....	16
A.2 Ο ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ.....	17
2.1 Ισοζύγιο πληρωμών.....	18
2.2 Η λογιστική του Ισοζυγίου Πληρωμών	20
B. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	22
B.1 ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ.....	22
1.1 Ανάλυση Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών για το 2008.....	22
1.2. Ανάλυση Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών για το 2013.....	25
B.2 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ.....	29
2.1 Επίτευξη ανταγωνιστικότητας μέσω της διαμόρφωσης της εγχώριας ζήτησης.....	30
2.2 Οι λόγοι που οδήγησαν τον ιδιωτικό τομέα να αυξήσει τον δανεισμό και την δαπάνη...	30
B.3 Η ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	31
3.1 Ανταγωνιστικότητα ως προς την τιμή.....	32

3.2 Ανταγωνιστικότητα εκτός τιμής.....	36
3.3 Οι ξένες άμεσες επενδύσεις είναι ικανές να βελτιώσουν την εξαγωγική επίδοση.....	42
3.4 Πως η κρίση ευνοεί δραστηριότητες εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών	46
3.5 Προοπτικές.....	51
Γ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΩΝ.....	52
1. Εξαγωγές και εισαγωγές ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.....	53
2. Γερμανία.....	55
3. Πορτογαλία.....	57
4. Ισπανία	58
5. Γαλλία.....	59
6. Ιταλία.....	59
7. Ελλάδα.....	60
Ενέργειες ελληνικής κυβέρνησης για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.....	60
Συμπεράσματα.....	61
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	62
Πηγές Στοιχείων.....	63
Παράρτημα.....	64

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΝ ΜΕΣΩ ΚΡΙΣΗΣ.

Η παρούσα μελέτη αναδεικνύει τον ρόλο των εξαγωγών στην Ελλάδα και σε επιλεγμένες ευρωπαϊκές χώρες. Κύριοι άξονές της είναι τα οφέλη που προκύπτουν από τις εξαγωγές και πως αυτές επηρεάστηκαν από την χρηματοπιστωτική κρίση, που το 2010 άφησε την Ελλάδα εκτός αγορών.

Στόχος της έρευνας είναι να βοηθήσει στην κατανόηση των παραγόντων, που επηρεάζουν την διεθνή ανταγωνιστικότητα, η οποία συνδέεται με τις εξαγωγές και να προτείνει μεταρρυθμίσεις προς όφελος αυτών.

Η διατριβή αναλύει την εξέλιξη του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών της Ελλάδας και ειδικότερα το Εμπορικό της Ισοζύγιο. Προβάλλει τους προβληματικούς της τομείς και συστήνει λύσεις. Ταυτόχρονα εξετάζει και τις εξωτερικές συναλλαγές επιλεγμένων εμπορικών μας εταιρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το συγκεκριμένο θέμα προσεγγίστηκε μέσω μελέτης άρθρων και δημοσιευμάτων σχετικών με το θέμα, από την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία. Από αυτά επιλέχθηκαν τα πιο σημαντικά θέματα και παρουσιάζονται στην διατριβή.

Το συμπέρασμα της έρευνας είναι ότι η Ελλάδα παρουσίαζε πάντα πρόβλημα στις εξωτερικές της συναλλαγές και αποτυπωνόταν στο μόνιμο έλλειμμα της. Μέσω της κρίσης αναδείχθηκαν τα προβλήματα της οικονομίας, όπως ο χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας, που προέρχεται από την χρόνια διογκωμένη εσωτερική ζήτηση, η οποία δεν επέτρεπε στους παραγωγικούς συντελεστές να μεταφερθούν σε διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά, συρρικνώνοντας την εξαγωγική δύναμη της χώρας. Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που μελετώνται, αποδεικνύεται πως είχαν πιο γερές βάσεις στο διεθνές εμπόριο.

THE GREEK AND EUROPEAN EXPORT ACTIVITY DURING THE CRISIS.

ABSTRACT

The study highlights the role of exports in Greece and selected European Countries. Major axis are the benefits arising from exports and the influence of the financial crisis, which left Greece in 2010 out of the markets.

The research aims to help understand the factors which affected the international competitiveness and are associated with exports, as well as propose reforms.

This paper analyzes the evolution of the Greek external balance and in particular its trade balance. It raises the problematic areas and recommends solutions. Simultaneously, it examines the external trade of selected trading partners in the European Union.

This issue was approached through the study of articles and publications relevant to the subject, from the Greek and international literature. From these I selected the most important topics and presented them in my study.

The conclusion of the survey is that Greece has always presented problems in its foreign trade and that reflects its permanent deficit. The crisis gained distinction to the problems of the economy, such as low extroversion. That comes from the previous years of the domestic expanded demand, which didn't allow to production factors to be transported to internationally tradable goods. As a result, the export strength of the country sinks. The study of the other European Union countries proved that they had more solid foundation in international trade.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα αρχικά να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κύριο Χρήστο Αλεξιάκη, για την υπομονή, ευγένεια και κατανόηση που έδειξε απέναντί μου.

Είμαι ευγνώμων στον σύζυγό μου, για την υποστήριξη που μου παρείχε, καθώς και στους γονείς και στα πεθερικά μου, που χωρίς την βοήθειά τους, δεν θα διέθετα τον χρόνο να ολοκληρώσω την διατριβή μου.

Τέλος, ευχαριστώ τον γιο μου, που με την καλή του συμπεριφορά και την θετική του διάθεση, με βοήθησε να μην νιώθω ενοχές όσο ήταν μακριά μου.

Εισαγωγή

Στην παρούσα διατριβή, αναλύεται ο ρόλος του εξωτερικού τομέα μιας χώρας στην διαμόρφωση συνθηκών ανάπτυξης και ευημερίας. Εστιάζοντας στην επίπτωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008, μας παρουσιάζει την εξαγωγική επίδοση της χώρας μας, αλλά και πέντε ευρωπαϊκών χωρών, της Γερμανίας, της Πορτογαλίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας.

Η διεθνής εμπειρία έχει αναπτύξει αρκετές θεωρίες διεθνούς εμπορίου, που αναφέρονται στην συνέχεια, για την ομαλή και επωφελής διεξαγωγή διεθνούς εμπορίου. Ωστόσο στην πράξη δεν έχουν πάντοτε εφαρμογή, ιδιαίτερα στην χώρα μας. Αρκετοί μελετητές έχουν ασχοληθεί με την χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία μεταδόθηκε μέσω της Ελλάδας και στην υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση. Πολλές μελέτες, αναφέρονται στις εξαγωγικές επιδόσεις της Ελλάδας και πως αυτές μπορούν να βελτιωθούν. Αντίστοιχες μελέτες έχουν πραγματοποιηθεί και για της υπόλοιπες χώρες.

Ο σκοπός της διατριβής είναι να διαφωτίσει θέματα που απασχολούν τον μέσο Έλληνα, ο οποίος βομβαρδίζεται από πληθώρα ειδήσεων, σχετικά με την πορεία της οικονομίας της χώρας μας και ειδικότερα της ικανότητάς της να διεξάγει διεθνείς εμπορικές συναλλαγές. Στοχεύει να απαντήσει ερωτήματα που αφορούν την βαρύτητα των εξαγωγών στο ΑΕΠ της χώρας. Να αναλύσει το ισοζύγιο πληρωμών, που καταγράφει την διαχρονική εξέλιξη των οικονομικών συναλλαγών της χώρας μας με άλλες χώρες και πως επηρεάζει το εθνικό εισόδημα και την εθνική δαπάνη. Να διαπιστώσει πως η κρίση επηρέασε τον εξωτερικό μας τομέα. Ταυτόχρονα, συγκρίνει άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες, αναδεικνύοντας προτερήματα και μειονεκτήματα της εξαγωγικής μας επίδοσης. Τέλος, πέρα από την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος, αναφέρεται σε προοπτικές και παρουσιάζει προτάσεις για βελτίωση και ανάπτυξη.

Το αποτέλεσμα της μελέτης είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον, καθώς η κρίση δημιούργησε την ανάγκη λεπτομερέστερης ανάλυσης των οικονομικών μεγεθών των χωρών, αναδεικνύοντας χρόνια προβλήματα που επιβάρυναν την ορθή λειτουργία της οικονομίας. Η Ελλάδα πάντα είχε ελλειμματικό εξωτερικό ισοζύγιο και μέσω της κρίσης υποχρεώθηκε να το περιορίσει και να ακολουθήσει πολιτικές βελτίωσης προς την κατεύθυνση αυτήν. Η χώρα μας σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες ήταν και είναι σε αρκετά δυσμενέστερη θέση. Η ανταγωνιστικότητά της είναι διεθνώς μια από τις χαμηλότερες και οφείλετε στα μη εμπορεύσιμα αγαθά της και στον μικρό βαθμό εξωστρέφειας. Θα πρέπει οπωσδήποτε να

αναπτύξει τομείς διεθνών εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία, σε ανταγωνιστικές τιμές, παράγοντας προϊόντα υψηλής ποιότητας και τεχνολογίας. Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να ανακαταταναμεθούν οι ανθρώπινοι πόροι, που για χρόνια απασχολούνταν σε μη παραγωγικούς τομείς και να αποκατασταθεί η ρευστότητα στην αγορά, αναθερμαίνοντας τις επενδύσεις και αυξάνοντας τις άμεσες ξένες επενδύσεις.

Το κίνητρο μελέτης του παρόντος θέματος, ήταν προσωπικά ερωτήματα που αφορούσαν την εγχώρια οικονομία και τις επιπτώσεις της κρίσης, η οποία οδήγησε μεγάλη μερίδα κατοίκων σε συνθήκες φτώχειας, ανεργίας και απώλειας της προσωπικής τους περιουσίας. Ως διέξοδο από την κρίση, προβάλλεται μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης, η ανάπτυξη μέσω εξωστρέφειας. Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον λοιπόν επέλεξα το συγκεκριμένο θέμα και ξεκίνησα να ενημερώνομαι από αξιόπιστες μελέτες. Χρειάστηκε να επανέλθω στα βιβλία της μακροοικονομίας και να μελετήσω οικονομικές θεωρίες και έννοιες. Παράλληλα γεννιόταν ολοένα και περισσότερα ερωτήματα, τα οποία προσπαθούσα να απαντήσω με περεταίρω αναζήτηση στην βιβλιογραφία. Αυτά τα ερωτήματα με βοήθησαν να δώσω μια ομαλή δομή στην διατριβή μου.

Οι πληροφορίες που άντλησα ήταν από άρθρα και μελέτες στο ιντερνέτ, καθώς εκεί κατέληξα πως μπορώ να βρω τις περισσότερες και πιο επίκαιρες πληροφορίες. Κάποιες από αυτές μου ήταν χρήσιμες και τις αναφέρω στην διατριβή μου, άλλες τις άφησα εκτός. Σημαντική πηγή πληροφοριών, ήταν οι βάσεις δεδομένων στατιστικών και οικονομικών στοιχείων της Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παγκόσμιων φορέων.

Η εργασία χωρίζεται σε τρεις βασικές ενότητες.

Η πρώτη αφορά την ανάλυση κάποιων βασικών εννοιών και θεωριών, όπως θεωρίες που διέπουν το διεθνές εμπόριο, καθώς και έννοιες όπως το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Η παραπάνω ενότητα, θεωρήθηκε χρήσιμη για την κατανόηση της ακόλουθης ανάλυσης.

Στην δεύτερη ενότητα, αναλύεται η οικονομία της Ελλάδος, ως προς την ικανότητά της να ανταπεξέλθει και να διεξάγει διεθνές εμπόριο στο μέλλον. Μέσω της ανάλυσης του παρελθόντος και την επίπτωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης, επιχειρείτε ο εντοπισμός των προβληματικών τομέων και διαδικασιών, που θα βοηθήσει στην αποφυγή και διόρθωση μελλοντικών σφαλμάτων.

Τέλος, παρουσιάζεται ο βαθμός εξωστρέφειας άλλων οικονομιών ευρωπαϊκών χωρών, σε πιο περιορισμένη ανάλυση, ώστε να μπορεί να γίνει σύγκριση με την χώρα μας και να παραδειγματιστούμε ή να αποφύγουμε κάποιες ενέργειες.

A. ΘΕΩΡΙΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Οι θεωρίες του διεθνούς εμπορίου εξετάζουν τις αιτίες που οι χώρες ανταλλάσσουν αγαθά και υπηρεσίες μεταξύ τους, καθώς και την επίδραση αυτών των ανταλλαγών στην εσωτερική τους οικονομία. Επιπλέον, εξετάζουν τις κρατικές παρεμβάσεις και τις συνέπειες αυτών.

A1. ΚΛΑΣΣΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ

1.1 ΜΕΡΚΑΝΤΙΛΙΣΤΙΚΟ ΔΟΓΜΑ

Σύμφωνα με το μερκαντιλιστικό δόγμα,

- A) η οικονομική δραστηριότητα έχει σκοπό την αύξηση της ευημερίας μιας χώρας,
- B) η ευημερία συνεπάγεται την κατοχή πολύτιμων μετάλλων, όπως χρυσό στα κρατικά θησαυροφυλάκια, και
- Γ) οι εξαγωγές είναι επιθυμητές, εφόσον συντελούν στην αύξηση των αποθεμάτων των πολύτιμων μετάλλων, διαφορετικά δεν υπάρχει λόγος να πραγματοποιηθούν.

Οι κλασσικοί συγγραφείς, όπως οι Adam Smith, David Ricardo, John Stewart Mill, υποστήριζαν πως υπάρχει όφελος για όλα τα κράτη που συμμετέχουν στο διεθνές εμπόριο, αναπτύσσοντας την θεωρία του συγκριτικού πλεονεκτήματος. Μάλιστα, ο Adam Smith, αποδεικνύει πως μια χώρα ωφελείται από το διεθνές εμπόριο, εάν εξάγει τα προϊόντα που παράγει με χαμηλότερο κόστος και εισάγει τα προϊόντα που παράγονται σε άλλες χώρες φθηνότερα, έχει δηλαδή το λιγότερο συγκριτικό πλεονέκτημα.

1.2 ΘΕΩΡΙΑ ΣΥΓΚΡΗΤΙΚΟΥ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΟΣ RICARDO

Ο Ricardo έδειξε πως ακόμα και εάν μια χώρα είναι πιο παραγωγική σε όλους τους κλάδους, παράγει δηλαδή με χαμηλότερο κόστος, έχει όφελος από την συμμετοχή της στο διεθνές εμπόριο.

Για να κατανοήσουμε την θεωρία του, ο Ricardo παραθέτει ένα απλό παράδειγμα. Υπάρχουν δύο χώρες, η Αγγλία και η Πορτογαλία, που παράγουν δύο προϊόντα, ύφασμα και κρασί, με έναν συντελεστή παραγωγής, την εργασία. Υποθέτει επίσης, πως δεν υπάρχει κόστος

μεταφοράς και δασμοί στο εμπόριο. Στον παρακάτω πίνακα, βλέπουμε το παράδειγμα που χρησιμοποιεί για να υποστηρίξει την θεωρία του.

Χώρες	Ύφασμα (1 μέτρο) (A)	Κρασί (1 μονάδα) (B)	Σχετική τιμή υφάσματος προς κρασί (A / B)	Σχετική τιμή κρασιού προς ύφασμα (B / A)
Αγγλία	100 ώρες εργασίας	120 ώρες εργασίας	1 μέτρο ύφασμα ανταλλάσσεται με 0,83 μονάδες κρασιού	1 μονάδα κρασιού ανταλλάσσεται με 1,20 μέτρα υφάσματος
Πορτογαλία	90 ώρες εργασίας	80 ώρες εργασίας	1 μέτρο ύφασμα ανταλλάσσεται με 1,125 μονάδες κρασιού	1 μονάδα κρασιού ανταλλάσσεται με 0,88 μέτρα υφάσματος

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνουμε, πως και για τα δύο προϊόντα απαιτούνται παραπάνω ώρες εργασίας στην Αγγλία από ότι στην Πορτογαλία, άρα η Πορτογαλία φαίνεται να έχει το συγκριτικό πλεονέκτημα και στα δύο προϊόντα.

Παρατηρώντας ωστόσο, τις σχετικές τιμές, διαπιστώνουμε πως η Αγγλία αξιοποιώντας τις ώρες εργασίας υφάσματος για την παραγωγή κρασιού, παράγει 0,83 μονάδες κρασιού, ενώ αξιοποιώντας τις ώρες εργασίας κρασιού για την παραγωγή υφάσματος, παράγει 1,20 μέτρα υφάσματος. Αντίστοιχα, η Πορτογαλία παράγει 1,125 μονάδες κρασιού αξιοποιώντας τις ώρες εργασίας υφάσματος και 0,88 μονάδες κρασιού αξιοποιώντας τις ώρες εργασίας υφάσματος. Κατά συνέπεια, η Αγγλία έχει συμφέρον να αγοράζει κρασί σε οποιαδήποτε τιμή χαμηλότερη από 1,20 και να εξάγει το ύφασμα σε τιμή μεγαλύτερη από 0,83. Η Πορτογαλία έχει συμφέρον να αγοράζει σε τιμή υφάσματος χαμηλότερη από 0,88 και να εξάγει σε τιμή κρασιού μεγαλύτερη από 1,125. Άρα, η Αγγλία έχει συμφέρον να εξάγει το ύφασμά της και να εισάγει κρασί από την Αγγλία και αντίστροφα. Η κάθε χώρα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στον κλάδο παραγωγής με το χαμηλότερο κόστος ευκαιρίας, ή κόστος εργασίας, ή χαμηλότερη τιμή.

1.3 ΘΕΩΡΗΜΑ HECKSCHER-OHLIN, 1919

(ή θεωρία των αναλογιών των συντελεστών παραγωγής)

Οι Heckscher-Ohlin εμβαθύνουν στο συγκριτικό πλεονέκτημα του Ricardo και υποστηρίζουν πως εκτός από τον παραγωγικό συντελεστή εργασία, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και άλλοι συντελεστές, όπως η γη, το κεφάλαιο, οι φυσικοί πόροι και η τεχνολογία.

Στο υπόδειγμα υποθέτουμε πως έχουμε δύο χώρες, τις ΗΠΑ και τον Καναδά και δύο συντελεστές παραγωγής, το κεφάλαιο και την εργασία.

Επίσης, θα υποθέσουμε πως:

- A) Οι προτιμήσεις των καταναλωτών είναι οι ίδιες σε όλες τις χώρες.
- B) Η τεχνολογία παραγωγής είναι η ίδια σε κάθε κλάδο και σε όλες τις χώρες.
- Γ) Η κάθε χώρα διαθέτει διαφορετικές αναλογίες συντελεστών παραγωγής.
- Δ) Οι συντελεστές παραγωγής μετακινούνται μεταξύ των κλάδων ελεύθερα.
- E) Ο κάθε κλάδος απαιτεί διαφορετική ποσότητα παραγωγικών συντελεστών.

Χώρα	ΗΠΑ	ΚΑΝΑΔΑΣ
Παραγωγικός Συντελεστής που διαθέτει σε αφθονία	Κεφάλαιο (K)	Εργασία (L)
Προϊόν που θα εξάγει η κάθε χώρα	Σιτάρι (Εντάσεως Κεφαλαίου)	Ύφασμα (Εντάσεως εργασίας)

Στον παραπάνω πίνακα οι ΗΠΑ διαθέτουν παραπάνω κεφάλαιο και ο Καναδάς εργασία.

Χώρα	ΗΠΑ	ΚΑΝΑΔΑΣ
Κεφάλαιο (K)	200 μονάδες	10 μονάδες
Εργασία (L)	20 μονάδες	100 μονάδες
Λόγος K / L	(200/20) = 10	(10/100) = 0,10

Στον προηγούμενο πίνακα, βλέπουμε τις ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών που διαθέτει η κάθε χώρα. Οι ΗΠΑ διαθέτουν 200 μονάδες κεφάλαιο και 20 μονάδες εργασία, ενώ ο Καναδάς διαθέτει 10 μονάδες κεφάλαιο και 100 εργασίας. Υπολογίζοντας τον λόγο κεφάλαιο προς εργασία, διαπιστώνουμε πως στις ΗΠΑ αντιστοιχούν 10 μονάδες κεφαλαίου ανά εργαζόμενο και στον Καναδά 0,10 μονάδες κεφαλαίου ανά εργαζόμενο. Άρα, οι ΗΠΑ έχουν σε αφθονία κεφάλαιο, ενώ ο Καναδάς, εργασία.

Επίσης, υποθέτουμε πως:

Μονάδα	Ύφασμα	Σιτάρι
Μηχανές (K)	1	3
Εργαζόμενοι (L)	10	5
Λόγος K / L	$(1/10) = 0,1$	$(3/5) = 0,6$

Για την παραγωγή μιας μονάδας υφάσματος, απαιτούνται 1 μηχανή και 10 εργαζόμενοι, ενώ για την παραγωγή μιας μονάδας σιταριού, 3 μηχανές και 5 εργαζόμενοι. Υπολογίζοντας τον λόγο κεφάλαιο προς εργαζόμενους, παρατηρούμε πως για την παραγωγή σιταριού απαιτούνται 0,6 μονάδες κεφαλαίου και 0,4 μονάδες εργασία. Ενώ για το ύφασμα απαιτούνται 0,1 μονάδες κεφαλαίου και 0,9 μονάδες εργασίας. Άρα, η παραγωγή υφάσματος είναι εντάσεως εργασίας και η παραγωγή σιταριού εντάσεως κεφαλαίου.

Τέλος, ο Καναδάς θα εξάγει ύφασμα γιατί έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην εργασία και οι ΗΠΑ σιτάρι, διότι έχουν αφθονία κεφαλαίου.

Συνοψίζοντας το θεώρημα Heckscher Ohlin: Με δύο αγαθά και δύο συντελεστές παραγωγής, κάθε χώρα θα εξάγει το αγαθό η παραγωγή του οποίου είναι εντάσεως του συντελεστή εκείνου, με τον οποίο είναι σχετικά προικισμένη και θα εισάγει το άλλο αγαθό. (Αλογοσκούφης)

1.4 ΘΕΩΡΗΜΑ STOPLER SAMUELSON, 1941

Ποιες είναι οι επιπτώσεις της διεξαγωγής διεθνούς εμπορίου, στις αμοιβές των συντελεστών παραγωγής?

Μακροχρόνια, όταν όλοι οι συντελεστές παραγωγής μπορούν να μετακινούνται από κλάδο σε κλάδο, η αύξηση της σχετικής τιμής ενός αγαθού θα οδηγήσει σε αύξηση της πραγματικής

αμοιβής του συντελεστή που χρησιμοποιείται εντατικά στην παραγωγή αυτού του αγαθού και σε μείωση της πραγματικής αμοιβής του άλλου συντελεστή παραγωγής. (Αλογοσκούφης)

1.5 ΘΕΩΡΗΜΑ RYBCZYNSKI, 1955

Το θεώρημα του Rybczynski, χρησιμεύει στην εξήγηση της θεωρίας του εμπορίου των Heschker-Ohlin. Όταν σε μια χώρα αυξάνεται η ποσότητα ενός παραγωγικού συντελεστή, αυξάνεται η παραγωγή του αγαθού που χρησιμοποιεί εντατικά τον συγκεκριμένο συντελεστή και μειώνεται η παραγωγή του άλλου αγαθού, με την προϋπόθεση ότι διατηρούνται σταθερές οι σχετικές τιμές των αγαθών.

1.6 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ, TINBERGEN 1962

Από εμπειρικές μελέτες έχει διαπιστωθεί πως ο όγκος του εμπορίου μεταξύ οποιονδήποτε δύο χωρών, προβλέπεται με μεγάλη ακρίβεια, από την παρακάτω σχέση, που διατύπωσε ο Tinbergen.

$$T_{ij} = \frac{A \times Y_i \times Y_j}{D_{ij}}$$

Όπου,
T_{ij} είναι ο όγκος του εμπορίου μεταξύ της χώρας *i* και *j*,
A είναι μια σταθερά,
Y_i είναι το ΑΕΠ της χώρας *i*
Y_j είναι το ΑΕΠ της χώρας *j* και
D_{ij}, η γεωγραφική απόσταση μεταξύ των δυο χωρών.

Σύμφωνα με την εξίσωση, η αξία του διεθνούς εμπορίου μεταξύ δύο χωρών, είναι ανάλογη του γινομένου των ΑΕΠ των δύο χωρών και αντιστρόφως ανάλογη της γεωγραφικής απόστασης των δύο χωρών.

Όσο πιο ανεπτυγμένη είναι μια οικονομία, τόσο μεγαλύτερες είναι οι εισαγωγές της, καθώς διαθέτει υψηλό συνολικό εισόδημα. Εξίσου μεγάλες θα είναι και οι εξαγωγές της, λόγω της ποικιλίας στην παραγωγή. Το κόστος μεταφοράς

είναι ανάλογο της γεωγραφικής απόστασης των δυο χωρών. Τέλος, το υπόδειγμα της βαρύτητας δίνει μια εξήγηση, η οποία δεν είναι ολοκληρωμένη, μιας και δεν λαμβάνει υπόψη σημαντικούς παράγοντες της ύπαρξης διεθνούς εμπορίου.

1.7 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ

(JONES AND SAMUELSON, 1971)

Στο υπόδειγμα αυτό, όπως και στον Ricardo, υπάρχουν δύο χώρες που παράγουν δύο αγαθά και το εργατικό δυναμικό κατανέμεται ελεύθερα μεταξύ των κλάδων. Ωστόσο, υπάρχει και ένας κλαδικά εξειδικευμένος συντελεστής που δεν μπορεί να μετακινηθεί.

Υποθέσεις:

Η οικονομία παράγει τρόφιμα (T) και υφάσματα (Y). Εκτός από την εργασία (L), έχει και δυο εξειδικευμένους συντελεστές, την αγροτική γη (F), που μπορεί να χρησιμοποιήσει μόνο στην παραγωγή τροφίμων και το κεφάλαιο (K) που μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στην παραγωγή υφασμάτων.

Το πόσα αγαθά μπορεί να παράγει η κάθε χώρα, προσδιορίζεται από την συνάρτηση της παραγωγής και τις υφιστάμενες ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών.

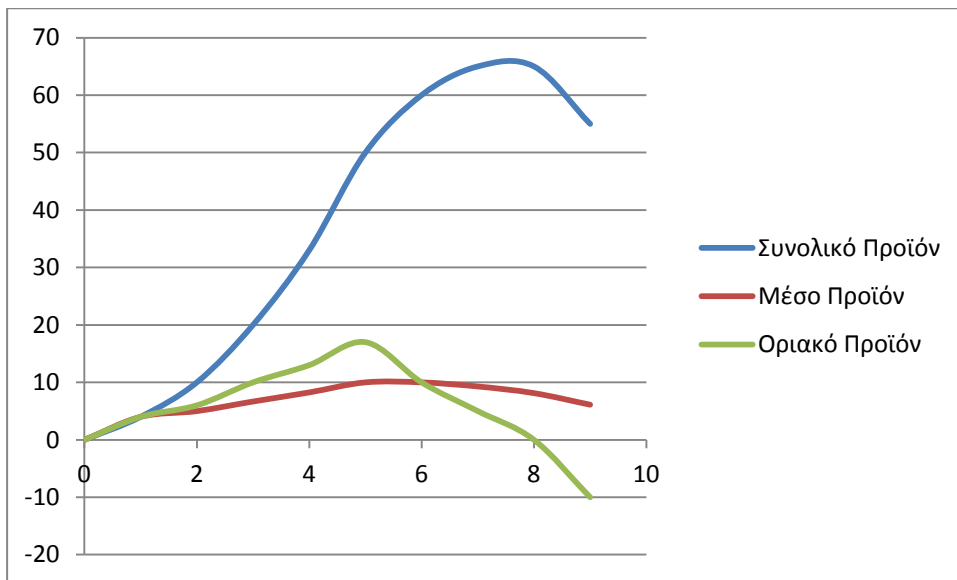
$$Q_Y = Q_Y(K, L_Y)$$
$$Q_T = (F, L_T)$$

Για το σύνολο του εργατικού δυναμικού, το οποίο κατανέμεται στους δυο κλάδους, ισχύει η σχέση:

$$L_Y + L_T = L$$

Γενικά ισχύει πως όσο μεγαλύτερη είναι η απασχόληση, τόσο μεγαλύτερη είναι η παραγωγή. Όμως η απασχόληση αυξάνεται με φθίνοντα ρυθμό, καθώς η ποσότητα του εξειδικευμένου συντελεστή (κεφάλαιο ή αγροτική γη) παραμένει σταθερή. Άρα, οι αποδόσεις είναι φθίνουσες για τον μεταβλητό συντελεστή, την εργασία.

Ποσότητα εδάφους (F)	Αριθμός Εργατών (L)	Συνολικό Προϊόν	Μέσο Προϊόν	Οριακό Προϊόν
10	0	0	0	0
10	1	4	4	4
10	2	10	5	6
10	3	20	7	10
10	4	33	8	13
10	5	50	10	17
10	6	60	10	10
10	7	65	9	5
10	8	65	8	0
10	9	55	6	-10

Χρησιμοποιώντας τις συναρτήσεις παραγωγής στους δυο κλάδους, εντοπίζουμε το σύνολο των παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας. Αυτή η «καμπύλη μετασχηματισμού» όπως αναφέρεται, μας δείχνει το μέγιστο μέγεθος παραγωγής ενός κλάδου, για δεδομένο το ύψος παραγωγής του άλλου κλάδου. Αν όλο το εργατικό δυναμικό απασχολείται στον κλάδο των υφασμάτων, η παραγωγή στον κλάδο των τροφίμων είναι μηδενική. Το οριακό προϊόν της εργασίας στον κλάδο που επεκτείνεται μειώνεται, ενώ στον κλάδο που συρρικνώνεται αυξάνεται. Το αντίστροφο παρατηρούμε στο οριακό προϊόν των εξειδικευμένων συντελεστών, στον κλάδο που επεκτείνεται αυξάνεται, ενώ στον κλάδο που συρρικνώνεται μειώνεται. Αυτό συμβαίνει διότι ο σταθερός εξειδικευμένος συντελεστής συνδυάζεται στην παραγωγή με περισσότερη εργασία.

Σε ανταγωνιστικές αγορές, οι εργοδότες των δυο κλάδων θα απασχολούν εργαζομένους, μέχρι το σημείο που η αξία του οριακού προϊόντος της εργασίας ισούται με το εργατικό κόστος, δηλαδή τον μισθό. Ο μισθός ισορροπίας βρίσκεται στο σημείο όπου η αξία του οριακού προϊόντος εργασίας είναι ίση και στους δυο κλάδους.

Στην ισορροπία, το κόστος ευκαιρίας των τροφίμων σε όρους υφασμάτων (η ποσότητα δηλαδή κατά την οποία θα πρέπει να μειωθεί η παραγωγή υφασμάτων για να αυξηθεί κατά μια μονάδα η παραγωγή τροφίμων), ισούται με την τιμή των τροφίμων. Άρα, οι τιμές των δυο προϊόντων προσδιορίζουν την παραγωγή και την απασχόληση των δύο κλάδων. Οι προτιμήσεις των καταναλωτών, ανάλογα με τις τιμές των δύο προϊόντων, καθορίζουν την σχετική ζήτηση.

Εάν οι επιχειρήσεις που παράγουν υφάσματα και τρόφιμα είναι ιδιοκτήτες των εξειδικευμένων συντελεστών παραγωγής, οι συνολικές πρόσοδοι του κεφαλαίου και της γης

δίνονται από την διαφορά των συνολικών πωλήσεων από το συνολικό κόστος παραγωγής. Οι ανά μονάδα πρόσοδοι εξαρτώνται από τη διαφορά μεταξύ του μέσου και του οριακού προϊόντος της εργασίας στον αντίστοιχο κλάδο. Με δεδομένο ότι έχουμε φθίνουσα οριακή παραγωγικότητα της εργασίας, η διαφορά μεταξύ μέσου και οριακού προϊόντος αυξάνεται, όσο αυξάνεται η απασχόληση και η παραγωγή στο συγκεκριμένο κλάδο. Κατά συνέπεια, όσο αυξάνεται η απασχόληση σε έναν κλάδο, τόσο αυξάνεται η ανά μονάδα πρόσοδος του εξειδικευμένου συντελεστή σε αυτόν τον κλάδο.

1.7^α Επιπτώσεις του διεθνούς εμπορίου και διανομή εισοδήματος.

Έστω ότι η χώρα που εξετάζεται έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή υφασμάτων. Με το άνοιγμα στο διεθνές εμπόριο, λόγω των χαμηλότερων διεθνών τιμών, ο κλάδος παραγωγής τροφίμων θα συρρικνωθεί, ενώ ο κλάδος παραγωγής υφασμάτων θα επεκταθεί. Ο μεταβλητός συντελεστής εργασία θα μετακινηθεί προς τον κλάδο παραγωγής υφασμάτων. Η καταναλωτική ζήτηση για τρόφιμα θα αυξηθεί, λόγω της χαμηλότερης τιμής. Η χώρα θα αρχίσει να εισάγει τρόφιμα και να εξάγει υφάσματα. Η εθνική ευημερία θα αυξηθεί, καθώς ο καταναλωτής θα μπορεί με το εισόδημά του να αποκτήσει περισσότερες μονάδες τροφίμων. Η μετακίνηση της παραγωγής στον κλάδο των υφασμάτων οδηγεί σε μείωση του οριακού προϊόντος εργασίας και σε αύξηση του οριακού προϊόντος κεφαλαίου. Οι ιδιοκτήτες του εξειδικευμένου συντελεστή παραγωγής κεφάλαιο ωφελούνται, ενώ αντίστοιχα οι ιδιοκτήτες της χάνουν προσόδους και μειώνεται περεταίρω η αγοραστική τους δύναμη λόγω της μείωσης της τιμής των τροφίμων. Όσον αφορά το εργατικό δυναμικό, η αγοραστική τους δύναμη στα τρόφιμα (προϊόν Α) θα αυξηθεί, ενώ θα μειωθεί στα υφάσματα (προϊόν Β). Εάν ο πραγματικός μισθός τους στο τέλος θα αυξηθεί, θα εξαρτηθεί από την παραγωγή και την κατανάλωση.

Διαπιστώνουμε πως από το διεθνές εμπόριο, επηρεάζονται περισσότερο οι πρόσοδοι των εξειδικευμένων συντελεστών. Οι επιπτώσεις στο πραγματικό εισόδημα του μεταβλητού συντελεστή, της εργασίας, είναι αμφίβολες. Συνολικά η χώρα ωφελείται από το διεθνές εμπόριο, διότι διευρύνει τις επιλογές της.

A2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Οι συναλλαγές που διενεργούν οι κάτοικοι μιας χώρας, δημόσιος και ιδιωτικός τομέας, με τον υπόλοιπο κόσμο, καταγράφονται συστηματικά και λεπτομερώς, με τρόπο ώστε οι ταξινομήσεις και οι λογιστικοί κανόνες να συγκρίνονται και να αθροίζονται με άλλες μακροοικονομικές στατιστικές, όπως των εθνικών λογαριασμών.

Οι βασικοί λογαριασμοί του εξωτερικού τομέα είναι τέσσερις:

A) Το ισοζύγιο πληρωμών

Στο ισοζύγιο πληρωμών καταγράφονται οι συναλλαγές μεταξύ των κατοίκων της χώρας και των μη κατοίκων, ανεξαρτήτως νομίσματος συναλλαγής, κατά τη διάρκεια ορισμένης χρονικής περιόδου.

B) Η διεθνής επενδυτική θέση

Στην διεθνή επενδυτική θέση αποτυπώνεται κάθε τέλος τριμήνου και τέλος έτους, το ύψος των απαιτήσεων και υποχρεώσεων των κατοίκων της χώρας μας έναντι των μη κατοίκων.

Γ) Το εξωτερικό χρέος

Το εξωτερικό χρέος καταγράφει τις υποχρεώσεις της χώρας έναντι άλλων χωρών, κατανεμημένες κατά τομέα οικονομίας.

Δ) Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα

Από την είσοδο της χώρας μας στην ζώνη του ευρώ, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, περιλαμβάνουν τον νομισματικό χρυσό, τη «συναλλαγματική θέση» στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, τα ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα και τις απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σε ξένο νόμισμα έναντι κατοίκων χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ.

2.1 ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

		2011	2012	2013
I	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΓΩΝ (I.A + I.B + I.Γ + I.Δ)	-20.633,5	-4.615,0	1.088,5
I.A	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (I.A.1 - I.A.2)	-27.229,1	-19.619,0	-17.229,4
I.A.1	Εξαγωγές αγαθών	20.230,6	22.020,6	22.534,8
I.A.2	Εισαγωγές αγαθών	47.459,6	41.639,7	39.764,2
I.B	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (I.B.1 - I.B.2)	14.629,6	15.138,9	16.978,9
I.B.1	Εισπράξεις	28.609,2	27.526,4	27.959,5
I.B.2	Πληρωμές	13.979,6	12.387,4	10.980,6
I.Γ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ (I.Γ.1 - I.Γ.2)	-8.594,8	-1.566,4	-3.127,2
I.Γ.1	Εισπράξεις	3.322,1	3.832,2	3.423,0
I.Γ.2	Πληρωμές	11.916,9	5.398,6	6.550,2
I.Δ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ (I.Δ.1 - I.Δ.2)	560,8	1.431,5	4.466,2
I.Δ.1	Εισπράξεις	4.435,0	5.125,6	7.687,8
I.Δ.2	Πληρωμές	3.874,2	3.694,1	3.221,6
II	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ (II.1 - II.2)	2.671,8	2.327,6	3.040,8
II.1	Εισπράξεις	2.932,7	2.564,6	3.380,6
II.2	Πληρωμές	260,8	237,1	339,8
III	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ(I + II)	-17.961,7	-2.287,5	4.129,3
IV	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΧΡΗΜ/ΚΩΝ ΣΥΝΓΩΝ (IV.A+IV.B+IV.Γ+IV.Δ)	17.838,1	2.658,2	-3.299,5
III.A	ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ *	-452,6	827,1	2.713,6
III.B	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ *	-19.778,3	-99.903,9	-6.583,1
III.Γ	ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ *	38.050,0	101.744,1	677,0
III.Δ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ **	19,0	-9,0	-107,0
V	ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΤΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (I + II + IV + V= 0)	123,6	-370,8	-829,8
	ΥΨΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ***	5.332	5.500	4.172

(Επισυνάπτεται αναλυτικότερο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών στο Παράρτημα, Πίνακας 1)

Το ισοζύγιο πληρωμών, ή εξωτερικών συναλλαγών, αποτελείται από τρεις βασικούς επιμέρους λογαριασμούς:

1) Το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Current Account)

- **Εμπορικό Ισοζύγιο** (Trade Balance)

Σε αυτόν καταγράφονται οι εισπράξεις και πληρωμές από εξαγωγές και εισαγωγές αντίστοιχα αγαθών. Επίσης αποτελεί έναν δείκτη που δείχνει πως εξελίσσεται ο πρωτογενής και ο τομέας της μεταποίησης μιας χώρας σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο.

- Ισοζύγιο Άδηλων Πόρων

Καταγράφονται τα έσοδα και τα έξοδα από υπηρεσίες, όπως ο τουρισμός και οι μεταφορές, οι εισπράξεις και οι πληρωμές για τόκους, μερίσματα, κέρδη, συντάξεις, από και προς την χώρα, όπως οι μεταβιβάσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα μεταναστευτικά εμβάσματα.

Από το 1999, με υπόδειξη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου έχει αντικατασταθεί από τρεις επί μέρους λογαριασμούς,

α) Το Ισοζύγιο Υπηρεσιών,

συναλλαγές κατοίκων Ελλάδας με μη κατοίκους με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών

β) Το Ισοζύγιο Εισοδημάτων,

αφορά εισοδήματα από εργασία, άμεσες επενδύσεις, επενδύσεις χαρτοφυλακίου και λοιπές επενδύσεις

γ) Το Ισοζύγιο Μεταβιβάσεων,

περιλαμβάνει κυρίως ένα μέρος των μεταβιβάσεων από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, την συνεισφορά της χώρας μας και τα μεταναστευτικά εμβάσματα.

Αποτελεί τον σημαντικότερο λογαριασμό του Ισοζυγίου Πληρωμών, καθώς δείχνει την οικονομική δύναμη της χώρας σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο και επηρεάζει τις διακυμάνσεις του εθνικού εισοδήματος. Εάν το υπόλοιπό του είναι θετικό, αντανακλά την καθαρή επένδυση της χώρας στο εξωτερικό, ενώ εάν είναι αρνητικό, την καθαρή επένδυση στην χώρα από το εξωτερικό. Το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, μαζί με τις μεταβιβάσεις κεφαλαίου, πρέπει να ισούται με το υπόλοιπο του Ισοζυγίου Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών. Όταν το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, μαζί με τις μεταβιβάσεις κεφαλαίου είναι ελλειμματικό ή πλεονασματικό, αυτό αντισταθμίζεται από ένα θετικό ή αρνητικό ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών, επομένως το ισοζύγιο είναι πάντα λογιστικά ισοσκελισμένο. Επειδή όμως στην πραγματικότητα αυτό δεν συμβαίνει, υπάρχει ο λογαριασμός τακτοποιητέα στοιχεία, όπου εκεί εξισώνονται τα δύο παραπάνω ισοζύγια.

2) Το Ισοζύγιο Μεταβιβάσεων Κεφαλαίου

Σε αυτό καταγράφονται οι εισροές και εκροές κεφαλαίου μιας χώρας με τον υπόλοιπο κόσμο. Ως κεφάλαιο θεωρείται οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο άμεσα ή έμμεσα ρευστοποιήσιμο, όπως χρήμα, ομόλογα, μετοχές, επιχειρήσεις, οικόπεδα, σπίτια, δάνεια ιδιωτικά ή δημόσια.

3) Το Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών

Σε αυτόν καταγράφονται οι χρηματικές ροές από συναλλαγές που δημιουργούν μεταβολή στις απαιτήσεις και υποχρεώσεις των κατοίκων έναντι μη κατοίκων.

Περιλαμβάνει:

α) τον Λογαριασμό Άμεσων Επενδύσεων, κατοχή τουλάχιστον 10% μετοχικού κεφαλαίου ξένης εταιρείας από ελληνική εταιρεία, υποκαταστήματα, επενδύσεις ακινήτων.

β) Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου, μετοχικοί τίτλοι και χρεόγραφα.

γ) Λοιπές επενδύσεις, αφορούν κυρίως δάνεια και καταθέσεις.

Θεωρείται σημαντικός λογαριασμός για χώρες δανειστές.

δ) Την μεταβολή των χρηματικών διαθεσίμων

2.2 Η λογιστική του Ισοζυγίου Πληρωμών

Κάθε συναλλαγή γράφεται δυο φορές, την μία φορά σαν χρέωση και την άλλη σαν πίστωση.

Παράδειγμα:

Στην πίστωση εμφανίζονται οι υποχρεώσεις της χώρας μας προς το εξωτερικό, ενώ στην χρέωση οι απαιτήσεις μας έναντι των ξένων.

Ισοζύγιο Πληρωμών

Εισαγωγές	Εξαγωγές
Καταθέσεις σε τράπεζες εξωτερικού	Μεταναστευτικά εμβάσματα
Πληρωμές για ταξίδια Ελλήνων	Εισπρ. από τουριστικές υπηρεσίες
Πληρωμές για διεθνείς μεταφορές	Εισροές από την Ε.Ε.
Αποπληρωμή δανείων	Δάνεια από το εξωτερικό
Άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό	Άμεσες ξένες επενδύσεις

Ταυτόχρονα ενημερώνεται και το Ισοζύγιο των συναλλαγματικών διαθεσίμων.

Συναλλαγματικά διαθέσιμα

Εξαγωγές	Εισαγωγές
Μεταναστευτικά εμβάσματα	Καταθέσεις σε τράπεζες εξωτερικού
Εισπρ. από τουριστικές υπηρεσίες	Πληρωμές για ταξίδια Ελλήνων
Εισροές από την Ε.Ε.	Πληρωμές για διεθνείς μεταφορές
Δάνεια από το εξωτερικό	Αποπληρωμή δανείων
Άμεσες ξένες επενδύσεις	Άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό

Παράδειγμα:

Η εξαγωγή εσπεριδοειδών αξίας 2000 δολαρίων εμφανίζεται στην πίστωση του Ισοζυγίου Πληρωμών. Εάν ο Έλληνας εξαγωγέας πληρωθεί και καταθέσει τα χρήματα σε Ελληνική Τράπεζα, θα αυξηθούν τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας και θα χρεωθεί ο αντίστοιχος λογαριασμός.

Γενικά ισχύει ότι:

$$+ \frac{\text{ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ} + \text{ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ}}{\text{ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ}}$$

Λόγω στατιστικών λαθών συλλογής στοιχείων και καταγραφής, οι παραπάνω λογαριασμοί δεν ισοσκελίζονται. Οι διαφορές αυτές καταγράφονται στον λογαριασμό «τακτοποιητέα στοιχεία» και με αυτόν τον τρόπο το ισοζύγιο πληρωμών ισοσκελίζεται.

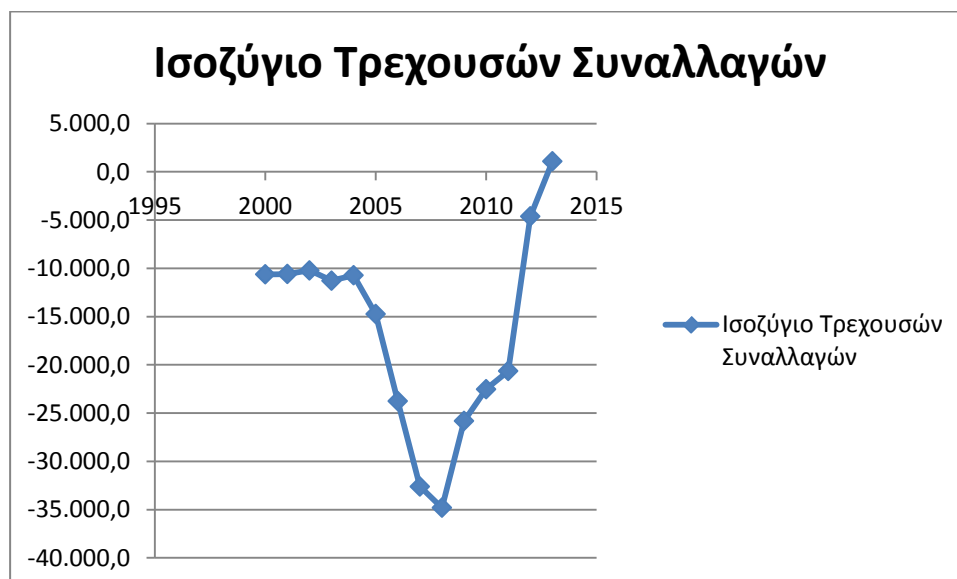
Η ανισορροπία του Ισοζυγίου Τρεχουσών συναλλαγών δημιουργεί προβλήματα στην οικονομία. Το πλεόνασμα επηρεάζει θετικά το εθνικό εισόδημα, ενώ το έλλειμμα αρνητικά. Το έλλειμμα δείχνει ότι η χώρα δανείζεται από το εξωτερικό, για να καλύψει τις ανάγκες της σε αγαθά και υπηρεσίες.

B. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

B.1 Το Ελληνικό Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών

Σε αυτό το σημείο ας μελετήσουμε το ισοζύγιο των εξωτερικών συναλλαγών της Ελλάδας, που επισυνάπτεται.

Παρατηρούμε πως το Ελληνικό Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών παρουσιάζει έλλειμμα όλα τα χρόνια, ενώ μόλις το 2013 εμφανίζεται θετικό.

Το μεγαλύτερο έλλειμμα παρατηρείται το 2008, ύψους 35 δισεκ. ευρώ, ενώ η πρώτη φορά που βλέπουμε πλεόνασμα είναι το 2013, ύψους 1 δισ. ευρώ.

Στην συνέχεια θα εστιάσουμε την ανάλυση σε αυτά τα δύο έτη, το 2008 και το 2013, ενώ θα γίνονται αναφορές και σε άλλα έτη, όπου απαιτείται για λόγους καλύτερης πληροφόρησης.

1.1 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ 2008

Ανάλυση Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών 2008

Το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών για το έτος 2008 ανήλθε σε 35 δισ. Ευρώ ή 14,4% του ΑΕΠ. Τα υψηλά ελλείμματα όλων των προηγούμενων ετών, αντανακλούν τις ανισορροπίες και τις αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας να αποταμιεύσει. Συγκεκριμένα, η ιδιωτική αποταμίευση ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι ιδιαίτερα χαμηλή, ενώ η δημόσια αποταμίευση αρνητική. Παράλληλα, η εγχώρια επενδυτική δαπάνη είναι υψηλή. Η συνεχόμενη αύξηση του ελλείμματος, συνδέεται επίσης με την συνεχιζόμενη υποχώρηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας ως προς το κόστος και τις τιμές.

Εμπορικό ισοζύγιο 2008

Η αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου εμπορικών συναλλαγών του έτους 2008 κατά 2,5 δις ευρώ σε σχέση με το 2007, οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισαγωγών καυσίμων κατά 2,9 δις ευρώ, όπως φαίνεται και στον πίνακα που επισυνάπτεται, (Πίνακας 2 , Παράρτημα). Σε μικρότερο βαθμό οφείλεται στην αύξηση του εμπορικού ελλείμματος, εκτός καυσίμων και πλοίων, κατά 430 εκατ.ευρώ, μιάς και οι εισπράξεις από εξαγωγές αυτής της κατηγορίας αυξήθηκαν κατά 1,8 δις ευρώ, ενώ οι πληρωμές για εισαγωγές κατά 2,3 δις ευρώ. Ωστόσο, θετικός είναι ο ρυθμός αύξησης των εξαγωγών αγαθών εκτός καυσίμων και πλοίων, σε σχέση με τις εισαγωγές αγαθών εκτός καυσίμων και πλοίων. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός αύξησης των εξαγωγών ήταν 15,2% έναντι 4,7% το 2007 και των εισαγωγών 5,8% έναντι 12% το 2007. Παρά αυτήν την σημαντική αύξηση των εξαγωγών αγαθών πλην καυσίμων και πλοίων, η δαπάνη για εισαγωγές λοιπών αγαθών είναι σχεδόν τριπλάσια σε σχέση με τις εξαγωγές λοιπών αγαθών (14 δις έναντι 41 δις). Η μεγάλη αυτή απόκλιση εξαγωγών – εισαγωγών, δείχνει την αδυναμία της χώρας να ανταποκριθεί στην εγχώρια αλλά και την εξωτερική ζήτηση. Ο δείκτης παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας για τα έτη 2008-2009, μας κατατάσσει στην 67 θέση από τις συνολικά 134 θέσεις (σύμφωνα με το Global Competitiveness Report 2008-2009).

Ένας σημαντικός λόγος της αύξησης των εισαγωγών καυσίμων, αποτελεί η αύξηση της τιμής του πετρελαίου. Η αύξηση των εισπράξεων από εξαγωγές λοιπών αγαθών, οφείλεται κυρίως στην διεύδυση ελληνικών προϊόντων σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, η άνοδος των εξαγωγικών εισπράξεων οφείλεται κυρίως στις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων και μη ταξινομημένων προϊόντων, ενώ η δαπάνη για εισαγωγές, στις εισαγωγές μηχανημάτων και μέσων μεταφοράς εκτός πλοίων.

Ισοζύγιο Υπηρεσιών 2008

Το ισοζύγιο υπηρεσιών είναι πλεονασματικό κατά 544 εκατ. Ευρώ και οφείλεται κυρίως στην άνοδο των εισπράξεων από υπηρεσίες μεταφορών, κατά 704 εκατ. Ευρώ. Οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες αυξήθηκαν μόλις κατά 123 εκατ. Ευρώ σε σχέση με το 2007. Αυτή η μέτρια επίδοση είναι αποτέλεσμα των αδυναμιών της υπάρχουσας υποδομής, οι οποίες επηρεάζουν αρνητικά το επίπεδο της ανταγωνιστικότητας ως προς την ποιότητα και την υποχώρηση της ανταγωνιστικότητας ως προς τις τιμές. Στις πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες υπήρξε μια αύξηση 284 εκατ. Ευρώ.

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών συμβάλλει σημαντικά στον περιορισμό του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου και χρηματοδοτεί περίπου το 40% αυτού. Ωστόσο, παρατηρούμε πως το εμπορικό ισοζύγιο τα τελευταία χρόνια αυξάνεται διαρκώς, με αποτέλεσμα το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών να καλύπτει ολοένα και μικρότερο ποσοστό αυτού.

Ισοζύγιο εισοδημάτων 2008

Το έλλειμμα του ισοζυγίου εισοδημάτων του 2008 διευρύνθηκε κατά 1,8 δισεκ. Ευρώ, κυρίως λόγω της αύξησης των πληρωμών σε τόκους, μερίσματα και κέρδη. Αυτή η άνοδος συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με την αύξηση του δημόσιου χρέους που διακρατείται από κατοίκους του εξωτερικού. Το ακαθάριστο εξωτερικό χρέος του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, διαμορφώθηκε στο 149% του ΑΕΠ και τροφοδοτείται και από τα ελλείματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων 2008

Στο ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων παρατηρούμε πλεόνασμα ύψους 3 δις ευρώ, κατά 1,2 δις παραπάνω σε σχέση με το 2007, που οφείλεται στην αύξηση των μεταβιβάσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς την γενική κυβέρνηση, αλλά και την μείωση των πληρωμών του δημοσίου τομέα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων 2008

Το ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων εμφάνισε πλεόνασμα 4,1 δις ευρώ, ελαφρά μικρότερο από το 2007. Οι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση περιλαμβάνουν κυρίως τις απολήψεις από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής βάσει των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης.

Τέλος, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων παρουσίασε πλεόνασμα 6,8 δις ευρώ. Οι συνολικές καθαρές μεταβιβάσεις πόρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ανήλθαν σε 6 δις ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 2,5% του ΑΕΠ. Συνολικά από την έναρξη του Γ'ΚΠΣ 2000-2006, μέχρι και το τέλος του 2008 που ολοκληρώθηκε, εκταμιεύθηκαν 21,2 δις ευρώ από τα Διαρθρωτικά Ταμεία Στήριξης.

Ανάλυση Ισοζυγίου Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών 2008

Το 2008 οι άμεσες επενδύσεις, οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου και οι λοιπές επενδύσεις, ανήλθαν σε 30,2 δις ευρώ, έναντι 27,7 δις ευρώ το 2007.

Η εισροή κεφαλαίων μη κατοίκων για άμεσες επενδύσεις στην Ελλάδα ανήλθε σε 3,5 δις. Ευρώ, έναντι 1,4 δις ευρώ το 2007. Η μεγάλη αυτή αύξηση οφείλεται στην εξαγορά του 19,99% του μετοχικού κεφαλαίου του ΟΤΕ, ύψους 2,5 δις ευρώ από την Deutsche Telekom. Λαμβάνοντας υπόψη το παραπάνω, διαπιστώνουμε πως η εισροή κεφαλαίων για επενδύσεις στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα χαμηλή και οφείλεται στην δυσκαμψία των αγορών προϊόντων και εργασίας, στις αδυναμίες από πλευράς υποδομής και στις περίπλοκες και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Αντίστροφα, οι εκροές κεφαλαίων για επενδύσεις στο εξωτερικό από κατοίκους της Ελλάδας, ανήλθαν σε 1,8 δις ευρώ, έναντι 3,9 δις το 2007 και αφορούσαν τραπεζική επενδυτική δραστηριότητα σε βαλκανικές χώρες.

Οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου επηρεάστηκαν αρνητικά λόγω του κλίματος αβεβαιότητας που επικρατεί στην διεθνή κεφαλαιαγορά. Οι εισροές κεφαλαίων μη κατοίκων για επενδύσεις χαρτοφυλακίου ανήλθαν σε 16,7 δις ευρώ, σε σχέση με 33,8 το 2007. Αυτή η μείωση οφείλεται στην απόσυρση ξένων επενδυτών από ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου και κατά δεύτερον από πωλήσεις μετοχών ελληνικών επιχειρήσεων από μη κατοίκους. Οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου από κατοίκους στο εξωτερικό, παρουσίασαν επίσης μεγάλη πτώση και ανήλθαν σε 0,3 δις ευρώ, έναντι 16,3 δις ευρώ το 2007. Αυτή η κάμψη οφείλεται στην πώληση μετοχών του εξωτερικού από κατοίκους της Ελλάδας και μείωση των τοποθετήσεών τους σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του εξωτερικού.

Στις λοιπές επενδύσεις, οι τοποθετήσεις μη κατοίκων σε καταθέσεις και repos στην Ελλάδα ανήλθαν σε 40,9 δις ευρώ έναντι 31,7 δις το 2007, ενώ οι αντίστοιχες τοποθετήσεις στο εξωτερικό από κατοίκους της Ελλάδας ανήλθαν σε 27 δις ευρώ έναντι 15,8 το 2007. Η εισροή κεφαλαίων αντισταθμίστηκε σε μικρό ποσοστό (μόλις 0,9 δις ευρώ) από την αποπληρωμή δανείων που είχαν χορηγήσει μη κάτοικοι σε κατοίκους της Ελλάδας.

Τέλος, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα διαμορφώθηκαν σε 2,5 δις ευρώ το 2008.

1.2 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ 2013

Το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών παρουσίασε για πρώτη φορά πλεόνασμα 1 δις ευρώ. Την τελευταία πενταετία η ελληνική οικονομία κατόρθωσε να μειώσει το έλλειμμα σε όρους ΑΕΠ κατά 16 ποσοστιαίες μονάδες. Οι δαπάνες για εισαγωγές καταναλωτικών και

επενδυτικών αγαθών μειώθηκαν λόγω της ύφεσης. Οι εξαγωγές αγαθών επωφελήθηκαν από την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας έως τα μέσα του 2011 και επεκτάθηκαν και σε αγορές εκτός της ζώνης του ευρώ. Παράλληλα, από το 2010 και μετά βελτιώθηκε και η ανταγωνιστικότητα κόστους. Αντίθετα, οι εξαγωγές υπηρεσιών, κυρίως ταξιδιωτικές και μεταφορικές, επηρεάστηκαν αρνητικά από την αυξημένη αβεβαιότητα στην Ελλάδα και από την επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου, που πίεσε του ναύλους. Λόγω της αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους και της χρονικής μετάθεσης της καταβολής των τόκων δανείων του Μηχανισμού Στήριξης, μειώθηκαν σημαντικά οι πληρωμές των τόκων επί του δημοσίου χρέους, έχοντας θετικό αντίκτυπο στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

Ανάλυση Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών 2013

Εμπορικό Ισοζύγιο 2013

Το εμπορικό έλλειμμα το 2013 μειώθηκε δραστικά, περίπου 60% σε σχέση με το 2008, από 44 δις ευρώ το 2008, σε 17 δις ευρώ το 2013. Οι εισπράξεις από εξαγωγές ξεπέρασαν το επίπεδο του 2008 κατά 3 δις ευρώ, λόγω των αυξανόμενων μεριδίων αγοράς των ελληνικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού. Στην αύξηση των εισπράξεων από εξαγωγές, συνέβαλε κατά 50% ο κλάδος των καυσίμων, λόγω της ανόδου των τιμών του πετρελαίου και του όγκου των εξαγωγών. Επίσης, σημαντική συμβολή στις εξαγωγές είχαν και οι κλάδοι τροφίμων και ποτών, μετάλλων και μεταλλικών προϊόντων, μη μεταλλικών ορυκτών και πλαστικών. Οι εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ και τα μερίδια αγοράς των ελληνικών προϊόντων αυξήθηκαν ταχύτερα από ότι σε άλλες χώρες, όπως Πορτογαλία, Ισπανία, Ιρλανδία. Ωστόσο, η εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας ως ποσοστό των εξαγωγών στο ΑΕΠ, παραμένει σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα από εκείνων των χωρών, ενώ εξάγει σε μεγάλο ποσοστό προϊόντα χαμηλής τεχνολογίας.

Ισοζύγιο Υπηρεσιών 2013

Η συνεχής μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και η μειωμένη ρευστότητα των επιχειρήσεων, συντέλεσαν στην μείωση της δαπάνης για εισαγωγές τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί θετικά το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Από 17 δις ευρώ το 2008 σε 11 δις ευρώ το 2013. Το ισοζύγιο υπηρεσιών από το 2008 στο 2009 είχε ραγδαία πτώση, από 17 δις το 2008 σε 12,5 δις το 2009, που οφείλεται στην μεγάλη μείωση των εισπράξεων από υπηρεσίες μεταφορών και κατά δεύτερον από ταξιδιωτικές υπηρεσίες, ως επακόλουθο της παγκόσμιας κρίσης. Ωστόσο, έκτοτε παρουσιάζει έναν μέσο ετήσιο ρυθμό

αύξησης άνω του 7%, συμβάλλοντας σημαντικά στον περιορισμό του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου και διατηρώντας ένα σταθερό επίπεδο κοντά στα 17 δις. Ειδικότερα, οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 60% των εισπράξεων από υπηρεσίες και προέρχονται κυρίως από επισκέπτες χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσίας. Λόγω της μείωσης των ναύλων, οι θαλάσσιες μεταφορές παρουσιάζουν πτώση από το 2010 και μετά, που οφείλεται στην ταχεία αύξηση του παγκόσμιου στόλου σε σχέση με τον όγκο του παγκόσμιου εμπορίου.

Ισοζύγιο Εισοδημάτων 2013

Το έλλειμμα στο ισοζύγιο εισοδημάτων περιορίστηκε δραστικά το 2012, από 10,5 δις το 2008, σε 1,5 δις το 2012, λόγω της εφαρμογής του PSI, της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα (τράπεζες, επενδυτικές και ασφαλιστικές εταιρείες) για την μείωση του δημόσιου χρέους και της χρονικής μετάθεσης πληρωμής τόκων. Για το 2013, το έλλειμμα στο ισοζύγιο εισοδημάτων αυξήθηκε, λόγω της ανόδου των πληρωμών για τόκους, μερίσματα και κέρδη και την ταυτόχρονη μείωση των εισπράξεων από επανεπενδυθέντα κέρδη.

Ισοζύγιο Τρεχουσών Μεταβιβάσεων 2013

Στο ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων παρατηρούμε ραγδαία μείωση την περίοδο 2009-2010, από 1,3 δις ευρώ σε 198 εκατ. Ευρώ. Η μείωση αυτή προέκυψε κυρίως από την μείωση των μεταβιβαστικών εισπράξεων της γενικής κυβέρνησης, κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά 726 εκατ. Ευρώ, τα οποία αφορούσαν επιδοτήσεις και ενισχύσεις στο πλαίσιο της κοινής Αγροτικής Πολιτικής, καταβολές από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, αλλά και της έκτακτης εισφοράς στο ταμείο χαρτοφυλακίου JESSICA. Το 2013, το ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων παρουσίασε πλεόνασμα 4,5 δις ευρώ, κυρίως μέσω της αύξησης των μεταβιβαστικών εισπράξεων της γενικής κυβέρνησης, κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα, οι μεταβιβάσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση ανήλθαν σε 3,9 δις ευρώ, κυρίως λόγω της μεταφοράς εσόδων των αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων από τις κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος, σύμφωνα με απόφαση του Eurogroup το 2012.

Ισοζύγιο Κεφαλαιακών Μεταβιβάσεων 2013

Το 2013 το ισοζύγιο των κεφαλαιακών μεταβιβάσεων παρουσίασε πλεόνασμα 3 δις ευρώ. Αυτό οφείλεται στην επιτάχυνση της απορρόφησης των διαρθρωτικών κονδυλίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ανάλυση Ισοζυγίου Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών 2008 - 2013

Στο Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών, διακρίνεται ξεκάθαρα ο αντίκτυπος της χρηματοπιστωτικής κρίσης που έπληξε την χώρα μας.

Άμεσες Επενδύσεις: Οι άμεσες επενδύσεις μη κατοίκων στην Ελλάδα, καταγράφουν μεγάλη μείωση από το 2008 έως και το 2010, από 3 δις σε 250 εκατ. Ευρώ αντίστοιχα και στην συνέχεια αυξάνονται, φθάνοντας το 2013 στα 2 δις. Ωστόσο, οι επενδύσεις αυτές αφορούν κυρίως αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής Τράπεζας από την συμμετοχή της Credit Agricole. Το ενδιαφέρον ξένων επενδυτών για την Ελλάδα είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Οι επενδύσεις κατοίκων της χώρας στο εξωτερικό μειώνονται αισθητά, από 1,5 δις το 2008 σε 500 εκατ. το 2013 (πουλήθηκαν θυγατρικές του ΟΤΕ και της COSMOTE σε ξένες χώρες).

Επενδύσεις χαρτοφυλακίου: Οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου περιλαμβάνουν μετοχικούς τίτλους και χρεόγραφα. Οι επενδύσεις κατοίκων σε τίτλους του εξωτερικού αυξήθηκαν το διάστημα 2008-2009, από 268 εκατ. σε 9 δις. Το 2010 έως και το 2011 οι τοποθετήσεις των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων και θεσμικών επενδυτών μειώθηκαν ραγδαία. Ακολουθώντας τις πολιτικές εξελίξεις, το 2012 οι κάτοικοι της Ελλάδας «έβγαλαν» τα χρήματα από την χώρα, φτάνοντας ιστορικό ρεκόρ επενδύσεων στο εξωτερικό ύψους 58 δις ευρώ, τα οποία επέστρεψαν το επόμενο έτος πίσω στην χώρα. Αντίστοιχα, οι ξένοι επενδυτές, ενώ έως το 2010 επένδυαν σταθερά στην Ελλάδα 15 – 30 δις ετησίως, από το 2010 και μετά παρατηρείται μεγάλη εκροή κεφαλαίων, καθώς μειώθηκαν οι τοποθετήσεις τους σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου και καταγράφηκε αρνητικό πρόσημο, που το 2012 έφθασε τα -42 δις.

Λοιπές επενδύσεις: Στις λοιπές επενδύσεις, παρατηρούμε μια ραγδαία αύξηση των υποχρεώσεων των κατοίκων έναντι των μη κατοίκων, η οποία οφείλεται στον δανεισμό της γενικής κυβέρνησης από τον μηχανισμό στήριξης και κορυφώνεται το 2012, όπου οι υποχρεώσεις των κατοίκων ανέρχονται σε 102 δις ευρώ, έναντι 12 δις το 2008.

B.2 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Σύμφωνα με το υπόδειγμα Salter and Swan, το οποίο χρησιμοποιείται από πολλούς αναλυτές, για να εκτιμήσουν τις επιπτώσεις στην οικονομία πολλών χωρών, από την εκρηκτική ανάπτυξη κάποιων διεθνών εμπορεύσιμων κλάδων, όπως παραγωγή και εξαγωγή πετρελαίου, οι κλάδοι αυτοί συμβάλλουν, στην διατήρηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας σε υπερτιμημένα επίπεδα.

Υπάρχουν δυο παραγωγικοί κλάδοι, ένας που παράγει διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες και ένας κλάδος που παράγει μη εμπορεύσιμα διεθνώς αγαθά και υπηρεσίες. Η οικονομία θεωρεί τις τιμές δεδομένες, όπως αυτές καθορίζονται από την παγκόσμια προσφορά και ζήτηση. Η συνεχής εισροή σημαντικών χρηματοοικονομικών πόρων από το εξωτερικό, αυξάνει τις τιμές στα εγχώρια μη διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά, ενώ οι τιμές των εμπορεύσιμων αγαθών παραμένουν σταθερές. Άρα, η εγχώρια ζήτηση αυξάνεται και καλύπτεται με εισαγωγές ή με μειωμένες εξαγωγές. Ο κύριος Μαρούλης Κ. Δημήτριος εφαρμόζει το παραπάνω υπόδειγμα, προκειμένου να αναλύσει την περίπτωση της Ελλάδας.

Η έρευνα έδειξε πως η Ελλάδα θα ισορροπούσε το ισοζύγιο πληρωμών της, εάν χρηματοδοτούσε τις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, μόνο με τις εισπράξεις της από τις εξαγωγές της στην ίδια περίοδο. Η Ελλάδα όμως, εκτός από τις χρηματικές ροές των εξαγωγών, δέχεται εισροές χρηματοοικονομικών πόρων και από άδηλες συναλλαγές (καθαρές εισπράξεις από την ναυτιλία, μεταναστευτικά εμβάσματα, εισροές εισοδηματικών και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση κ.α.). Σε αυτήν την περίπτωση, οι εξαγωγές της είναι λιγότερες κατά το ποσό των άδηλων συναλλαγών και οι εισαγωγές της αυξημένες κατά αυτό το ποσό. Η πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία σε αυτήν την περίπτωση έχει ανατιμηθεί και το έλλειμμα στο ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών είναι όσο και οι άδηλες εισροές. Τέλος, η Ελλάδα διατηρεί και ένα σημαντικό πλεόνασμα στον Λογαριασμό Κεφαλαίων του εξωτερικού ισοζυγίου πληρωμών. Ως συνέπεια αυτού, μειώνονται περεταίρω οι εξαγωγές και επιτυγχάνεται παραπάνω ανατίμηση.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η συνεχής εισροή εισοδηματικών και κεφαλαιακών πόρων από το εξωτερικό, την περίοδο πριν την κρίση, συνέβαλε στην αύξηση της εγχώριας ζήτησης. Έτσι, δημιουργήθηκαν χιλιάδες εμπορικά καταστήματα, η απασχόληση στον δημόσιο τομέα αυξήθηκε και μάλιστα με ιδιαίτερα υψηλές αποδοχές, αναπτύχθηκαν τα προσωπικά επαγγέλματα στα οποία υπήρχε η δυνατότητα φοροδιαφυγής και άλλα παρασιτικά επαγγέλματα. Στους κλάδους του ιδιωτικού τομέα, όπου οι αμοιβές προσαρμόζονταν σε

αυτές του δημοσίου δεν ήταν δυνατή η διεθνώς ανταγωνιστική απασχόληση, με αποτέλεσμα να αναπτυχθεί η παράνομη απασχόληση.

2.1 Επίτευξη ανταγωνιστικότητας μέσω της διαμόρφωσης της εγχώριας ζήτησης.

Μετά την εκδήλωση της κρίσης, διατυπώθηκε και από την Τρόικα η άποψη, πως η ελληνική οικονομία θα έπρεπε να σταματήσει να προσπαθεί να πετύχει ανάπτυξη μέσω της αύξησης της εγχώριας ζήτησης με τον ξένο δανεισμό, αλλά να αναπτύξει τους διεθνώς ανταγωνιστικούς κλάδους της οικονομίας της, όπως τουρισμός, βιομηχανία, ορυκτός πλούτος και γεωργία.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας επιδιώκεται μέσω μεταρρυθμίσεων στην εισοδηματική πολιτική και στην πολιτική απασχόλησης στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Συγκεκριμένα, μέσω της μείωσης των μισθών και των συντάξεων, της εξάλειψης της μη παραγωγικής απασχόλησης και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την βελτίωση του θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου λειτουργίας της οικονομίας.

Για να σταματήσει η χώρα να χρηματοδοτεί την εγχώρια ζήτηση από το πλεόνασμα του λογαριασμού κεφαλαίων, πρέπει αυτός από πλεονασματικός να μετατραπεί σε ελλειμματικός, με αποτέλεσμα τον δραστικό περιορισμό της εγχώριας ζήτησης, ο οποίος έχει ως συνέπεια και την μεγάλη πτώση του ΑΕΠ της χώρας. Η μείωση των μεγάλων πλεονασμάτων του λογαριασμού κεφαλαίων, έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των εγχώριων εισοδημάτων στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, που έγινε εφικτή με την αναδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων. Επιτεύχθηκε με αυτόν τον τρόπο σημαντική δημοσιονομική προσαρμογή και εντυπωσιακή βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της χώρας.

2.2 Οι λόγοι που οδήγησαν τον ιδιωτικό τομέα να αυξήσει τον δανεισμό και την δαπάνη του.

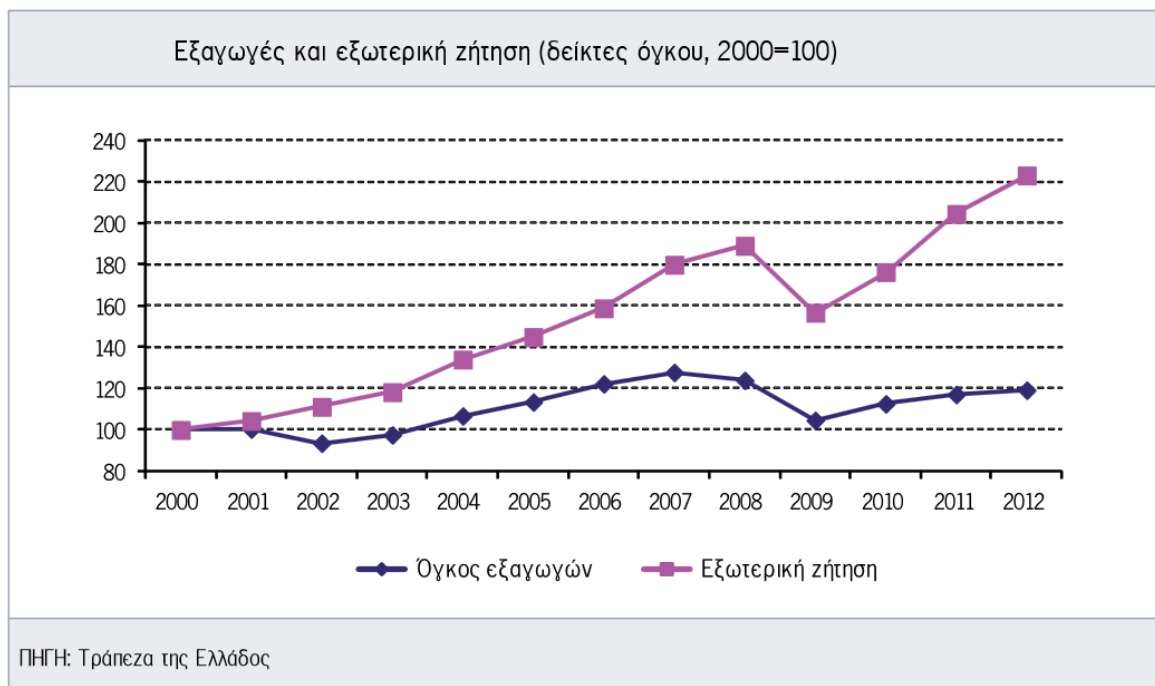
Η υπόθεση των Balassa – Samuelson μπορεί να μας βοηθήσει να δώσουμε απάντηση στο παραπάνω ερώτημα. Οι Balassa – Samuelson παρατήρησαν πως σε χώρες στις οποίες αυξάνονται τα κατά κεφαλήν εισοδήματα, παρατηρείται και αύξηση του επιπέδου των τιμών. Αυτό συμβαίνει, διότι όταν αυξάνονται οι επενδύσεις άρα και η παραγωγικότητα στους κλάδους που παράγουν διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά, αυξάνονται και οι μισθοί. Αντίστοιχα, οι κλάδοι που παράγουν μη διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά και χρησιμοποιούν εντατικά εργασία, προσαρμόζουν τους μισθούς σε αυτούς των εμπορεύσιμων διεθνώς, διαφορετικά οι εργαζόμενοι θα αλλάξουν κλάδο. Σαν συνέπεια, αυξάνεται το γενικό επίπεδο των μισθών και των τιμών των μη εμπορεύσιμων κλάδων και ανατιμάται η οικονομία.

Στην Ελλάδα, παρότι ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ την περίοδο 2001-2008 ήταν υψηλότερος του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών ήταν μεγαλύτερο από αυτό που θα δικαιολογούσε η διαφορά στους ρυθμούς ανάπτυξης. Η παραπάνω υπόθεση δεν βρίσκει εφαρμογή στην χώρα μας, διότι ο τομέας των διεθνών εμπορεύσιμων αγαθών είναι μικρός και δεν μπορεί να επηρεάσει τους μισθούς, οι οποίοι επηρεάζονταν από τον δημόσιο τομέα. Επιπλέον, ήταν μικρή η διαφορά μεταξύ εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων τομέων. Η ελληνική οικονομία αναπτυσσόταν με ρυθμούς υψηλότερους του δυνητικού ρυθμού ανάπτυξής της. Η αύξηση του επιπέδου των τιμών σχετίζεται και με την υψηλή ζήτηση, που ήταν αδύνατον να καλυφθεί από την προσφορά. Ωστόσο, ο λόγος που η οικονομία βρισκόταν σε ρυθμούς ανάπτυξης, ήταν η πιστωτική επέκταση.

B.3 Η ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

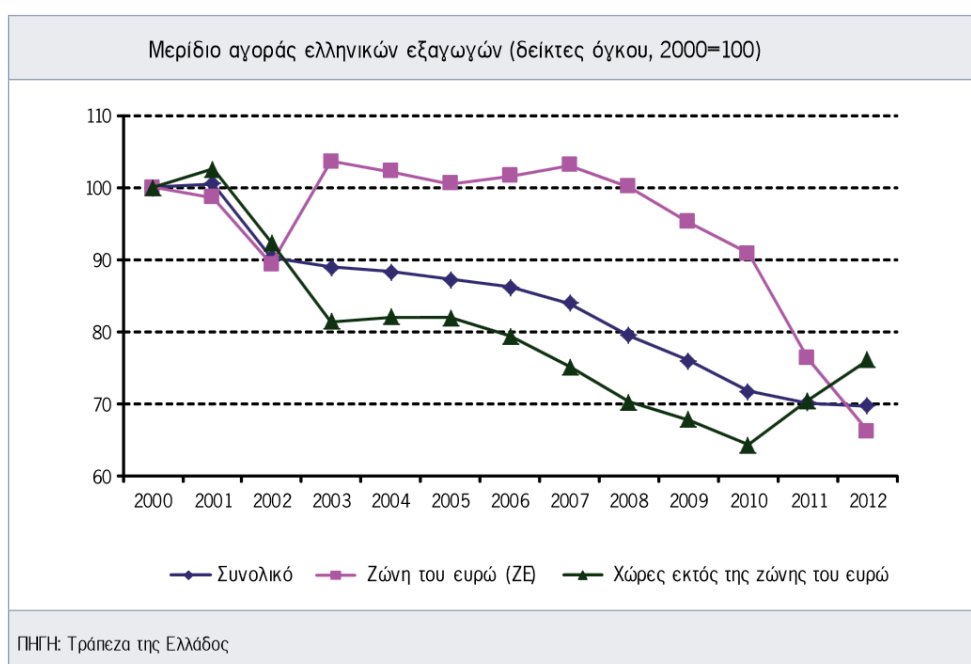
Μέχρι πρόσφατα η ελληνική οικονομία είχε μεγάλα ελλείμματα στον εξωτερικό της τομέα. Ιδιαίτερα την περίοδο 2000-2008, η μεγάλη διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ήταν αποτέλεσμα της μεγάλης επιδείνωσης του εμπορικού ισοζυγίου, που οφειλόταν στον μεγάλο ρυθμό αύξησης της εγχώριας ζήτησης με την παράλληλη στασιμότητα της εξαγωγικής επίδοσης. Σημαντική διόρθωση συντελείται μετά το 2010, όπου υπάρχει βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από τον τουρισμό. Αξίζει να σημειωθεί, πως ο λόγος του αθροίσματος του συνόλου των εξαγωγών και εισαγωγών της χώρας ως προς το ΑΕΠ ανερχόταν στην χώρα μας το 2012 στο 38%, ενώ αντίστοιχα της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 σε 70%. Απο τα παραπάνω διαπιστώνουμε τον χαμηλό βαθμό ανοίγματος της ελληνικής οικονομίας στο διεθνές εμπόριο. Ο βαθμός ανοίγματος και η ικανότητα μιας χώρας να διεισδύσει στις διεθνείς αγορές, αντανακλούν τον βαθμό της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της. Η ανταγωνιστικότητα αναλύεται ως προς την τιμή και ως ανταγωνιστικότητα εκτός τιμής. Η ανταγωνιστικότητα εκτός τιμής περιλαμβάνει χαρακτηριστικά των εξαγωγίμων προϊόντων όπως, ποιότητα, τεχνολογικό πλεονέκτημα και καινοτομία, κλαδική διάρθρωση και επιχειρηματικό περιβάλλον.

3.1 Η ανταγωνιστικότητα ως προς την τιμή.

Το παραπάνω διάγραμμα δείχνει την εξέλιξη της εξωτερικής ζήτησης για τα ελληνικά εξαγωγίμα προϊόντα και του όγκου των εξαγωγών της χώρας για την περίοδο 2000-2012. Παρατηρούμε, πως ενώ η εξωτερική ζήτηση είναι ανοδική, η συμπεριφορά των εξαγωγών δεν επηρεάζεται ιδιαίτερα. Αυτό μεταφράζεται ως σημαντική απώλεια του μεριδίου αγοράς των ελληνικών εξαγωγών.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται το μερίδιο αγοράς των ελληνικών εξαγωγών συνολικά, στην ζώνη του ευρώ και στις χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ.

Συγκεκριμένα, παρατηρούμε πως η χώρα μας έχει χάσει μεγάλο μερίδιο αγοράς από το 2000 έως και το 2010, περίπου 70%. Για το διάστημα 2003-2008 για τις χώρες του ευρώ το μερίδιο παρέμεινε σταθερό, ενώ είχε κάμψη στις τρίτες χώρες. Μετά το 2008, στις χώρες του ευρώ παρατηρούμε ραγδαία κάμψη, η οποία αντισταθμίζεται μετά το 2010 από την ανάκαμψη του μεριδίου στις τρίτες χώρες.

Στην συνέχεια εξετάζεται η επίδραση δυο δεικτών ανταγωνιστικότητας ως προς την τιμή, στη διαμόρφωση του μεριδίου αγοράς των ελληνικών εξαγωγών.

A) Το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (σε Πραγματική Σταθμισμένη Συναλλαγματική Ισοτιμία ή ΠΣΣΙ) και

B) Οι σχετικές τιμές των εξαγομένων.

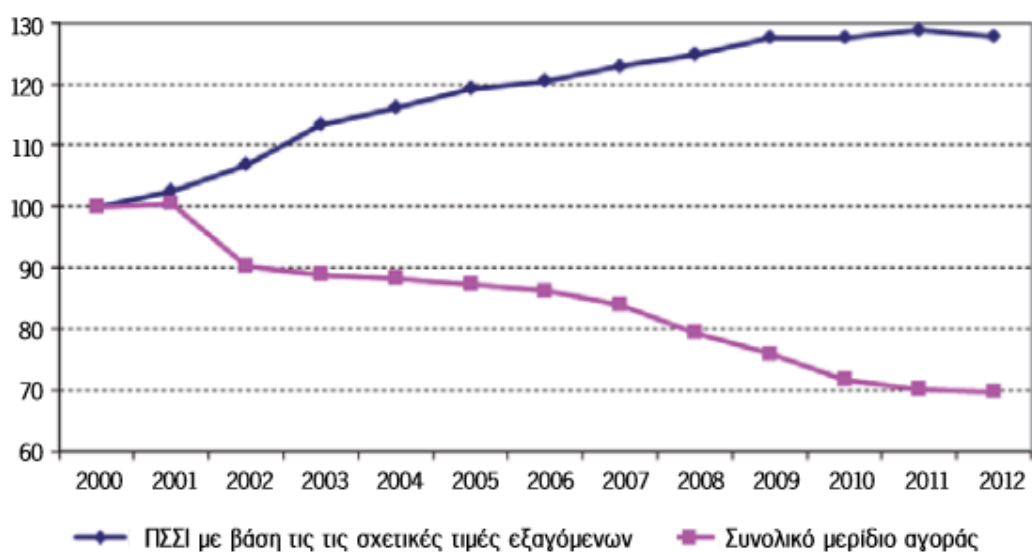
Το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος

Στα διαγράμματα που ακολουθούν φαίνεται η σχέση μεταξύ μεριδίου αγοράς των ελληνικών εξαγωγών και της ΠΣΣΙ, με βάση το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος για το διάστημα 2000-2012. Άνοδος του δείκτη συνεπάγεται απώλεια ανταγωνιστικότητας.

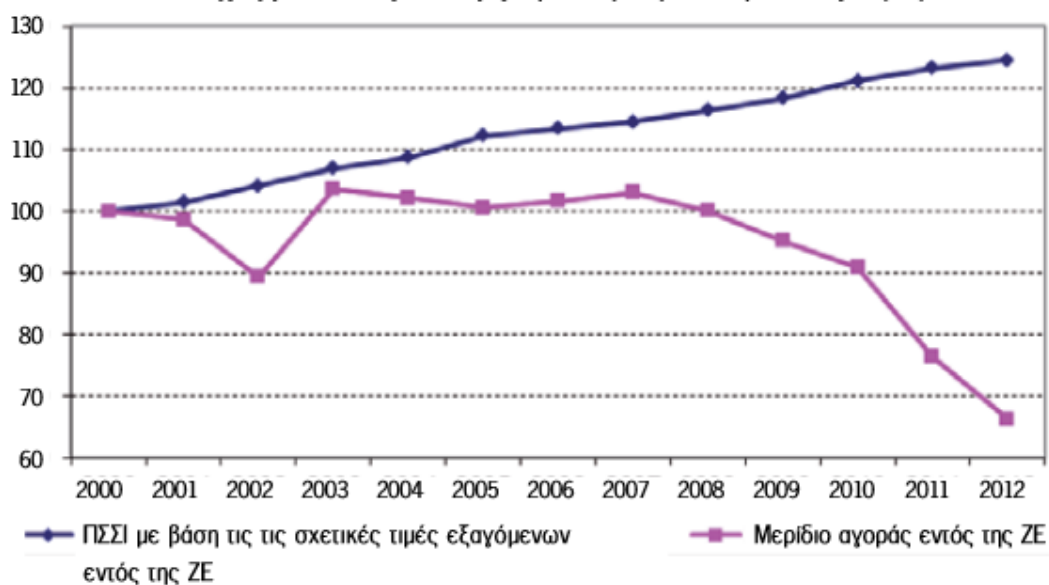
Σύμφωνα με το πρώτο διάγραμμα καταγράφεται συνεχής απώλεια μέχρι το 2009, λόγω της σημαντικής αύξησης του κόστους εργασίας στην χώρα μας, αλλά και της ανατίμησης του ευρώ μετά το 2002, για χώρες εκτός ΕΕ. Μετά το 2009, λόγω των μειώσεων στους μισθούς, ανακτήθηκε μεγάλο μέρος της απώλειας. Ωστόσο, παρά την μεγάλη απώλεια ανταγωνιστικότητας, στο δεύτερο διάγραμμα διαπιστώνουμε πως το μερίδιο αγοράς των ελληνικών εξαγωγών δεν μεταβλήθηκε αντίστοιχα. Μέχρι το 2008 υπάρχει σχετική σταθερότητα στο μερίδιο αγοράς. Μετά το 2008, ο δείκτης πέφτει, που σημαίνει ότι βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας στις χώρες του ευρώ. Αυτή η αντίθετη σχέση αιτιολογείται από το μεγάλο μερίδιο των ανεπτυγμένων αγορών της Ευρώπης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Μερίδιο αγοράς και Πραγματική Σταθμισμένη Συναλλαγματική Ισοτιμία (ΠΣΣΙ) με βάση τις τιμές των εξαγόμενων προϊόντων, 2000=100

Διάγραμμα Α. Συνολικό μερίδιο αγοράς

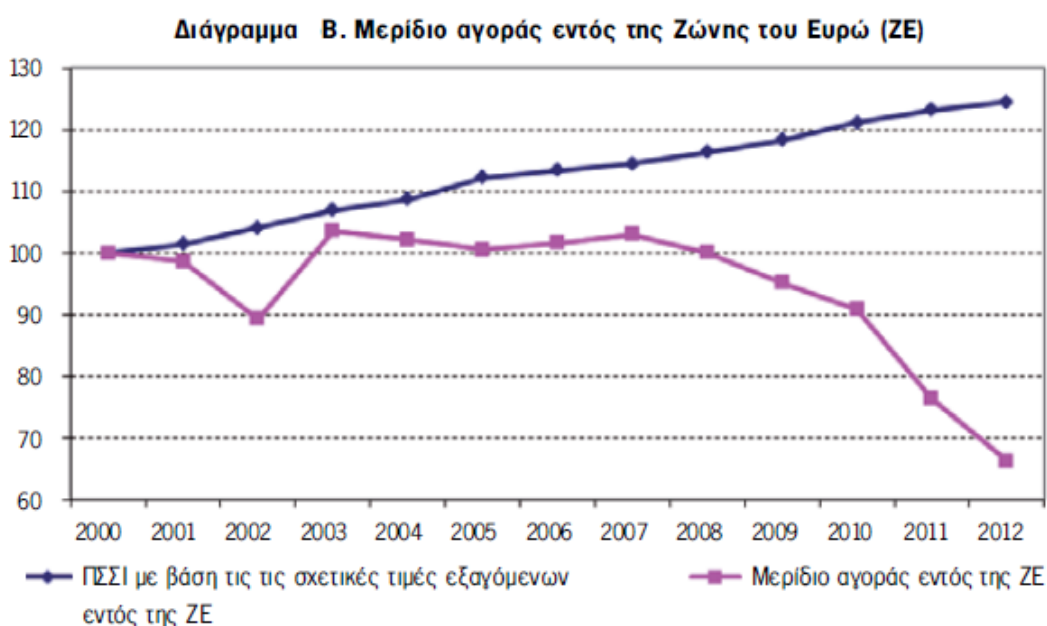
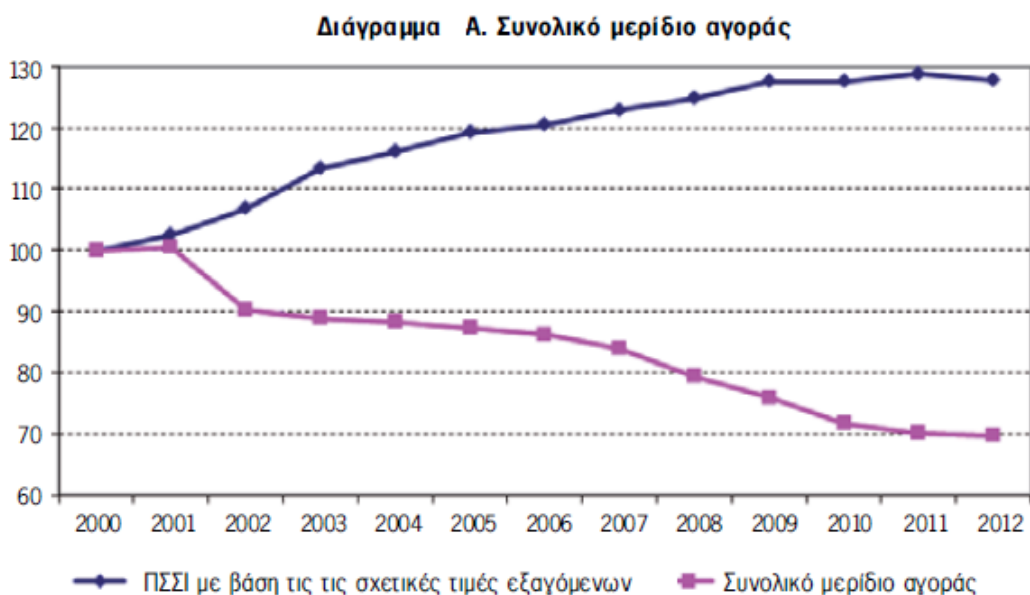
Διάγραμμα Β. Μερίδιο αγοράς εντός της Ζώνης του Ευρώ (ΖΕ)

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

Οι τιμές των εξαγόμενων προϊόντων

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Μερίδιο αγοράς και Πραγματική Σταθμισμένη Συναλλαγματική Ισοτιμία (ΠΣΣΙ) με βάση τις τιμές των εξαγόμενων προϊόντων, 2000=100

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα, η άνοδος του δείκτη αποτυπώνει την απώλεια της ανταγωνιστικότητας, η οποία είναι σχεδόν για όλο το διάστημα 2000-2012 σε πτώση. Μάλιστα, η μείωση στο κόστος εργασίας που συντελέστηκε μετά το 2009, δεν αποτυπώθηκε σε μείωση των τιμών των εξαγόμενων προϊόντων. Αυτή η διαπίστωση αντανακλά ακαμψίες στην αγορά προϊόντων, υψηλότερους έμμεσους φόρους, αυξημένες τιμές ενέργειας και

πιθανή αύξηση περιθωρίου κέρδους. Όσον αφορά το συνολικό μερίδιο αγοράς, παρατηρούμε πως μέχρι το 2008, όπου ο δείκτης εμφανίζει έντονη αύξηση, δεν εμφανίζεται ιδιαίτερη κάμψη στο μερίδιο αγοράς. Από το 2008, όπου ο δείκτης επιβραδύνεται, η απώλεια σε μερίδια αγοράς επιβραδύνεται. Ειδικότερα στην ευρωζώνη, όπως φαίνεται στο δεύτερο διάγραμμα, το μερίδιο αγοράς παραμένει σχετικά σταθερό έως και το 2008.

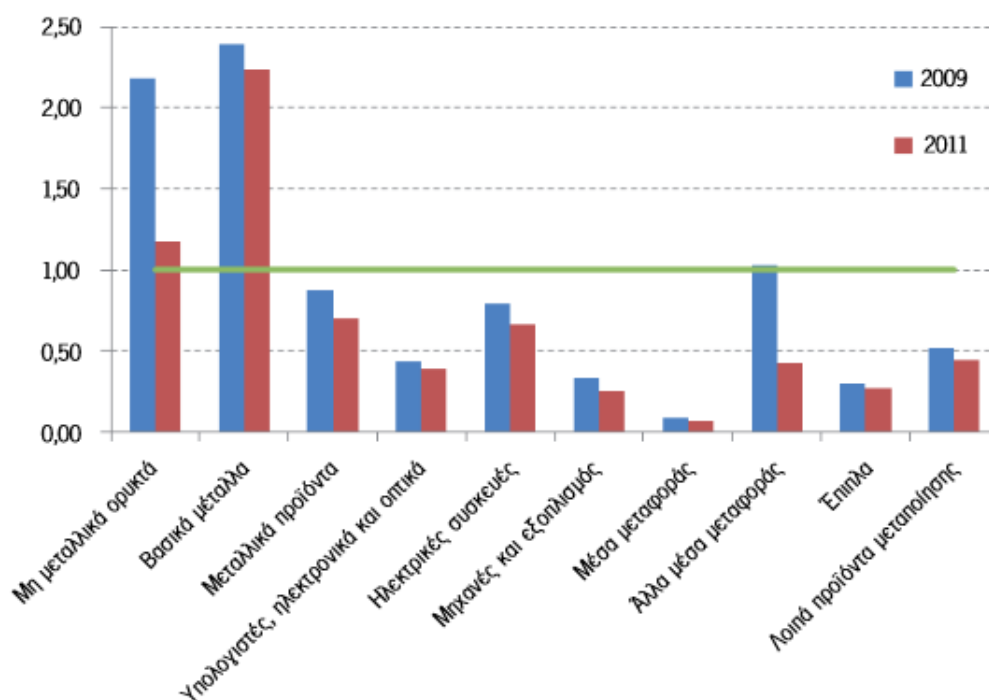
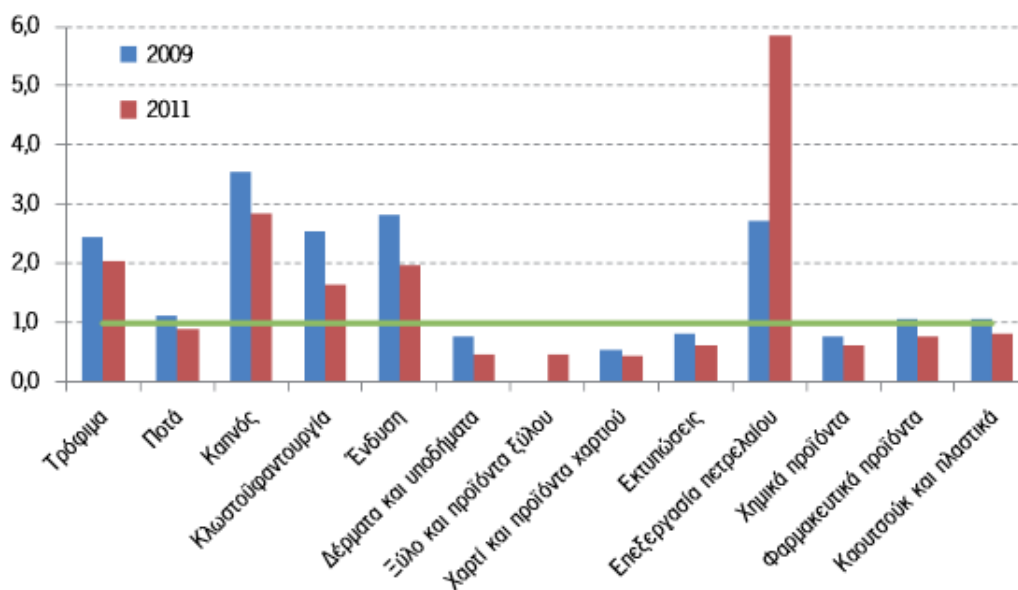
Από την παραπάνω ανάλυση διαπιστώνουμε, πως η εξωτερική ζήτηση και η ανταγωνιστικότητα ως προς την τιμή, που αποτελούν βασικές μεταβλητές για την εκτίμηση της εξαγωγικής επίδοσης μιας χώρας, δεν έχουν ερμηνευτική ικανότητα στην περίπτωση της Ελλάδας. Αυτό σημαίνει πως οι παράγοντες εκτός της τιμής, διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο στην εξαγωγική επίδοση της χώρας μας.

3.2 Η ανταγωνιστικότητα εκτός τιμής.

Η μείωση του κόστους σίγουρα συμβάλλει στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, από μόνη της ωστόσο δεν αρκεί, καθώς θα πρέπει η οικονομία να δώσει έμφαση στο τι προϊόντα εξάγει. Οι εξαγωγές επηρεάζονται από την παγκοσμιοποίηση της αγοράς, η οποία απαιτεί τεχνολογικά εξελιγμένα και ποιοτικά προϊόντα.

Ο βαθμός ανταγωνιστικότητας των διαφόρων κλάδων μπορεί να μετρηθεί με τον δείκτη «αποκαλυπτόμενου συγκριτικού πλεονεκτήματος», του Balassa (1965). Διερευνά την ύπαρξη συγκριτικού πλεονεκτήματος από μεμονωμένους κλάδους της μεταποίησης. Η σύγκριση θα γίνει μεταξύ της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 χωρών. Ειδικότερα συγκρίνεται το μερίδιο εξαγωγών μιας κατηγορίας προϊόντων στη μεταποίηση στο σύνολο των εξαγωγών του κλάδου, με το αντίστοιχο μερίδιο της Ε.Ε. Εάν η τιμή που παίρνει ο δείκτης είναι μεγαλύτερη από την μονάδα, υπάρχει συγκριτικό πλεονέκτημα για την Ελλάδα στον συγκεκριμένο κλάδο. Όταν είναι μικρότερη της μονάδας, συγκριτικό μειονέκτημα.

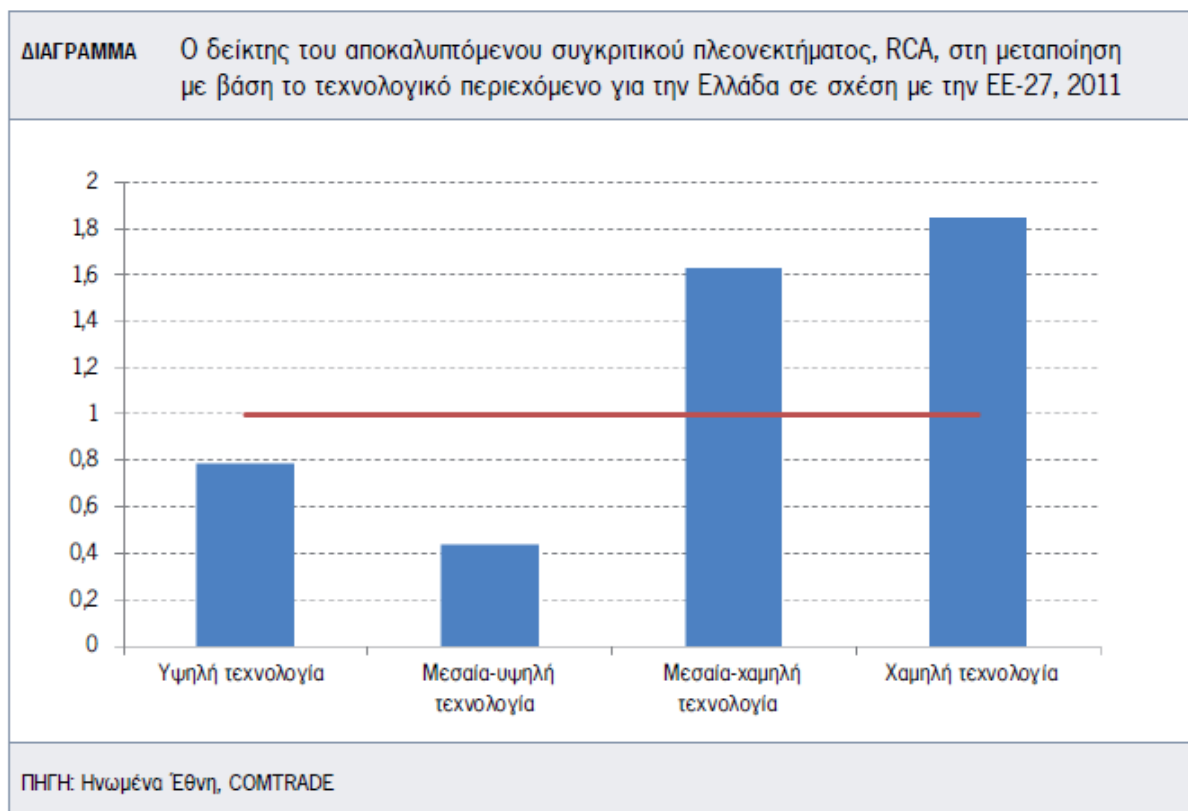
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Ο δείκτης του αποκαλυπτόμενου συγκριτικού πλεονεκτήματος, RCA, στη μεταποίηση για την Ελλάδα σε σχέση με την ΕΕ-27, 2009 και 2011

ΠΗΓΗ: Ηνωμένα Έθνη, COMTRADE στοιχεία

Η σύγκριση γίνεται για τα έτη 2009 και 2011. Η Ελλάδα εμφανίζει συγκριτικό πλεονέκτημα σε κλάδους που θεωρούνται παραδοσιακοί, όπως τα τρόφιμα, ο καπνός, η κλωστοϋφαντουργία και ένδυση, τα βασικά μέταλλα, καθώς και επεξεργασία πετρελαίου. Διαπιστώνουμε, πως τα περισσότερα προϊόντα είναι χαμηλής τεχνολογίας, ενώ κάποια από αυτά ανήκουν στην κατηγορία της μεσαίας – χαμηλής τεχνολογίας. Συγκριτικό μειονέκτημα παρουσιάζει σε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, όπως υπολογιστές, ηλεκτρονικές συσκευές,

μηχανές και εξοπλισμός, χημικά προϊόντα. Το συγκριτικό αυτό μειονέκτημα γίνεται εμφανές και από τον δείκτη «αποκαλυπτόμενου συγκριτικού πλεονεκτήματος» του κυρίου Χρήστου Παπάζογλου, στη μεταποίηση με βάση το τεχνολογικό περιεχόμενο, όπου η Ελλάδα εμφανίζει συγκριτικό πλεονέκτημα στα προϊόντα μεταποίησης μεσαίας και χαμηλής τεχνολογίας.

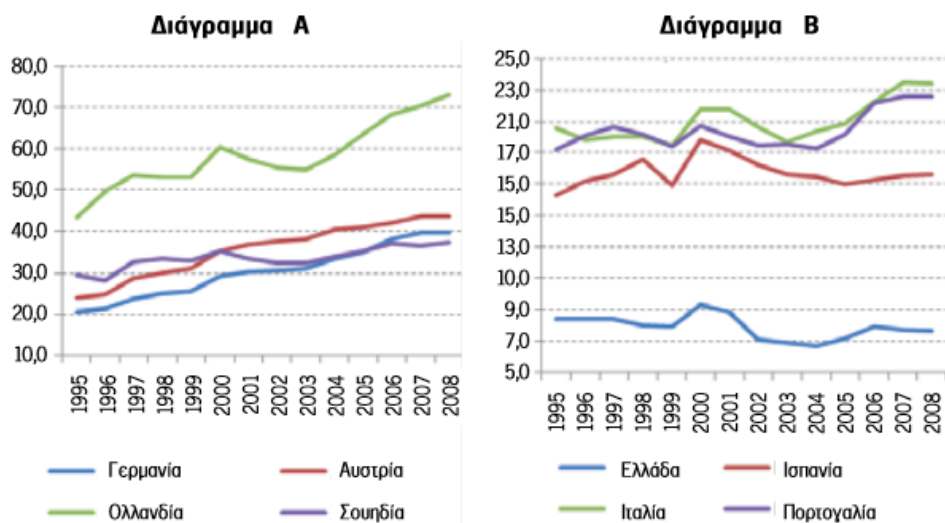

Είναι λογικό, λόγω της μειωμένης ανταγωνιστικότητας σε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, η χώρα να περιορίζει την διεισδυτικότητα των εξαγωγών της σε αγορές ανεπτυγμένες, όπως η ευρωπαϊκή. Η ζήτηση για εισαγωγές από τους εμπορικούς μας εταίρους αυξάνεται, σε προϊόντα όμως υψηλής και μεσαίας-υψηλής τεχνολογίας. Αυτό εξηγεί γιατί οι εξαγωγές της χώρας μας, δεν επηρεάζονται από αυξήσεις της εξωτερικής ζήτησης. Η μικρή ανάκαμψη που εμφάνισαν οι εξαγωγές μετά το 2010, οφείλεται όπως προαναφέραμε σε εξαγωγές προς τρίτες χώρες, όπου οι αγορές τους είναι αναπτυσσόμενες.

Προκειμένου οι επιχειρήσεις κατορθώσουν να βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων τους, απαιτούνται δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη.

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνονται οι χώρες με την μεγαλύτερη εξαγωγική επίδοση ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Εξαγωγική επίδοση 1995-2008 (ως ποσοστό του ΑΕΠ)

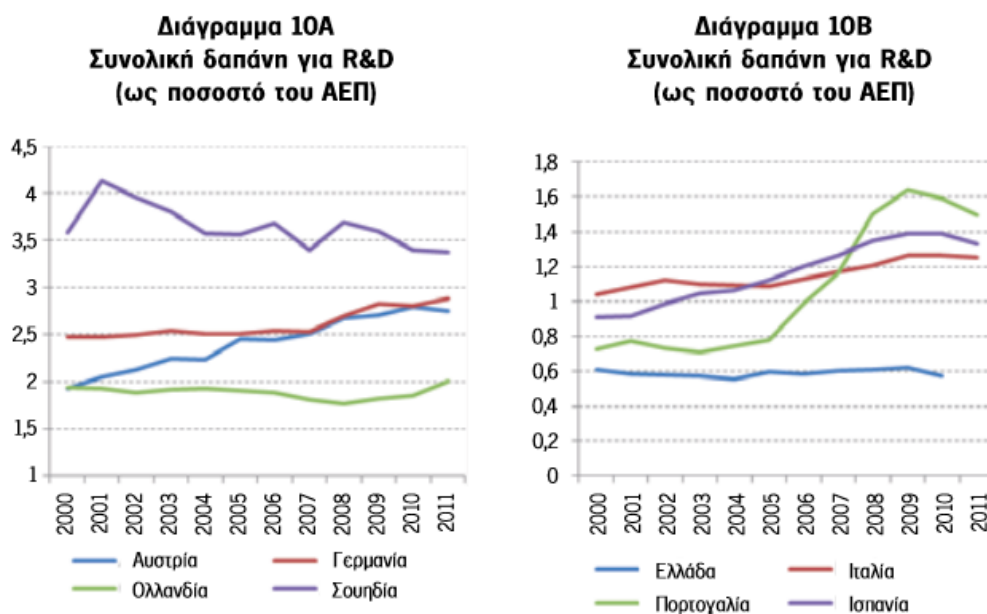

ΠΗΓΗ: Ameco database

Είναι ξεκάθαρο πως η Ελλάδα έχει την χαμηλότερη εξαγωγική επίδοση έως και το 2008, ενώ την υψηλότερη κατέχει η Ολλανδία και ακολουθούν Αυστρία, Σουηδία και Γερμανία.

Στο επόμενο διάγραμμα φαίνονται οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη, ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (R&D), ως ποσοστό του ΑΕΠ

ΠΗΓΗ: ΟΟΣΑ, STAN indicators

Οι χώρες με την μεγαλύτερη εξαγωγική επίδοση είναι αυτές που διαθέτουν το μεγαλύτερο μέρος του ΑΕΠ τους για έρευνα και ανάπτυξη. Η Ελλάδα φυσικά διαθέτει το χαμηλότερο ποσοστό του ΑΕΠ για έρευνα και ανάπτυξη. Τα παραπάνω αποτελούν άλλη μια απόδειξη, για την σημαντική συμμετοχή τεχνολογικά εξελιγμένων και ποιοτικών προϊόντων, στην ανάπτυξη των εξαγωγών.

Το επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείτε η επιχείρηση, συμβάλλει με την σειρά του στην ανάπτυξη των εξαγωγών. Η Παγκόσμια Τράπεζα έχει δημιουργήσει δείκτες που αφορούν την «διευκόλυνση και υποστήριξη της επιχειρηματικότητας». Στον Πίνακα που ακολουθεί, φαίνονται οι δείκτες αυτοί για χώρες της ευρωζώνης.

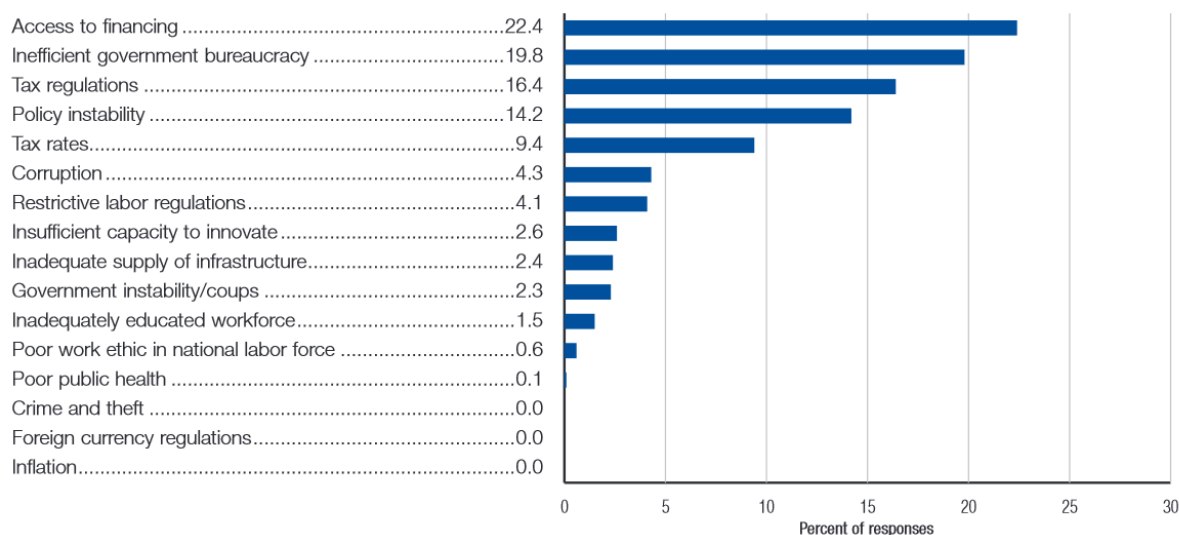
Δείκτες διευκόλυνσης και υποστήριξης της επιχειρηματικότητας																
	Γενικός Δείκτης		Ευκολίας ίδρυσης νέων επιχειρήσεων		Ευκολίας χρηματοδότησης		Προστασίας επενδυτών		Φορολογικών επιβαρύνσεων επιχειρήσεων		Διευκόλυνσης διεθνούς εμπορίου		Ταχύτητα επίλυσης εμπορικών διαφορών		Ευκολίας εκκαθάρισης επιχειρήσεων	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
ΣΟΥΗΔΙΑ	14	14	61	55	42	40	34	32	41	38	6	6	25	25	21	20
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	21	19	111	104	28	24	98	95	89	71	14	14	5	5	13	19
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	28	30	14	66	73	52	115	113	28	28	13	13	29	30	5	6
ΑΥΣΤΡΙΑ	30	28	138	133	28	24	98	95	79	79	19	21	6	6	14	12
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	31	29	32	25	109	105	52	51	81	81	25	17	24	24	23	22
ΙΣΠΑΝΙΑ	52	44	142	136	55	52	98	95	67	33	32	35	59	58	22	20
ΙΤΑΛΙΑ	65	67	90	84	109	105	52	51	138	135	56	58	103	140	33	30
ΕΛΛΑΔΑ	72	89	36	147	86	82	80	113	53	56	52	60	98	91	87	63
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ-27	40	40	69	77	57	54	66	66	63	62	36	33	45	47	37	37
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	42	37	72,7	75,5	74	71	70	71	56	54	33	34	47	49	32	31

ΠΗΓΗ: Παγκόσμια Τράπεζα, Doing business report, 2014

Στην γενική κατάταξη η χώρα κατέχει για το 2014 την 72^η θέση σε σύνολο 189 χωρών. Αξίζει να σημειωθεί πως από το 2013 βελτίωσε σημαντικά την θέση της, η οποία ήταν η 89^η. Σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες υστερεί σημαντικά. Μεγάλη βελτίωση παρατηρείται στο δείκτη «ευκολία ίδρυσης νέων επιχειρήσεων», όπου από την 147^η θέση το 2013 βρίσκεται πλέον στην 36^η θέση. Ο λόγος είναι τα μέτρα της κυβέρνησης για περιορισμό των διαδικασιών, την μείωση του κόστους ίδρυσης επιχείρησης και την κατάργηση της υποχρέωσης ελάχιστης καταβολής κεφαλαίου. Στην κατηγορία «προστασία επενδυτών», επίσης είναι σημαντική η βελτίωση, καθώς από την 113^η θέση κατέχει πλέον την 80^η. Μικρή

βελτίωση παρατηρείτε στην «διευκόλυνση διεθνούς εμπορίου», κυρίως λόγω της εισαγωγής μηχανισμού ηλεκτρικής δήλωσης των εξαγωγών. Η «φορολογική επιβάρυνση», επίσης βελτιώθηκε ελαφρώς. Επιδείνωση παρουσίασαν οι κατηγορίες «ταχύτητα επίλυσης διαφορών» και «ευκολία χρηματοδότησης». Η τελευταία κατηγορία παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της εσωστρέφειας των επιχειρήσεων, η κρίση ωστόσο λειτουργεί εις βάρος της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τον δείκτη παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας του World Economic Forum, σε σύνολο 148 χωρών η Ελλάδα το 2013 κατέλαβε την 91^η θέση, έναντι της 96^{ης} θέσης το 2012 ανάμεσα σε 144 χώρες. Ως βασικά προβλήματα της χαμηλής ανταγωνιστικότητας επισημαίνονται η πρόσβαση στην χρηματοδότηση κατά 22%, αναποτελεσματική γραφειοκρατία 19%, οι φορολογικές ρυθμίσεις 16%, η πολιτική αστάθεια κατά 19% και οι φορολογικοί συντελεστές κατά 9%.

The most problematic factors for doing business

Note: From the list of factors above, respondents were asked to select the five most problematic for doing business in their country and to rank them between 1 (most problematic) and 5. The bars in the figure show the responses weighted according to their rankings.

| The Global Competitiveness Report 2014–2015

© 2014 World Economic Forum

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε πως το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούνται οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό. Η Ελλάδα υστερεί στην παγκόσμια ανταγωνιστικότητα, ενώ εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης υστερεί κατά πολύ και σε σχέση με τις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου.

3.3 Οι ξένες άμεσες επενδύσεις είναι ικανές να βελτιώσουν την εξαγωγική επίδοση της χώρας.

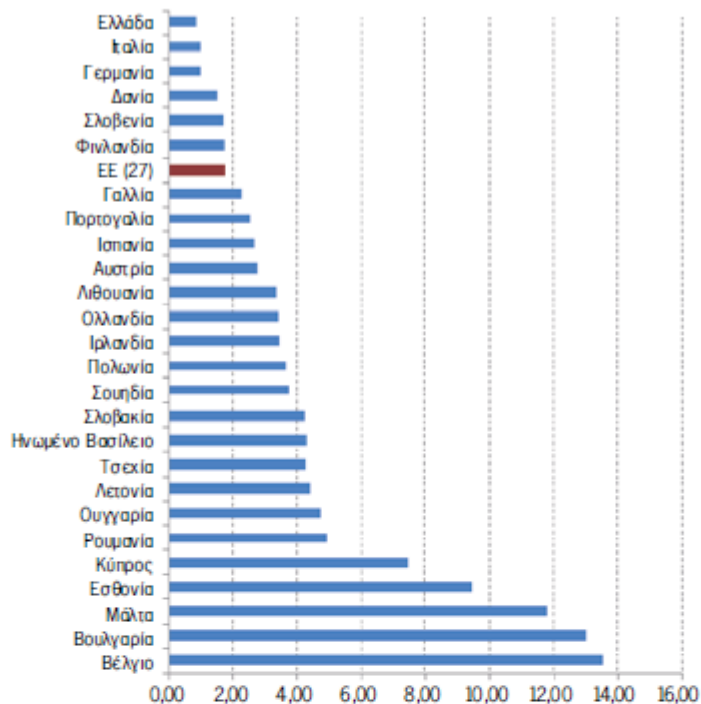
Οι ξένες επενδύσεις αποτελούν μέσο μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας από την μια χώρα στην άλλη, συμβάλλοντας στην ποιοτική αναβάθμιση της παραγωγικής βάσης και κατά συνέπεια στην βελτίωση της παραγωγικότητας.

Οι ξένες επενδύσεις μπορούν να είναι κάθετες ή οριζόντιες. Στην περίπτωση των οριζόντιων επενδύσεων, η επίδραση στο διεθνές εμπόριο είναι αρνητική, διότι η εταιρεία αντί να εξάγει το προϊόν της στην εγχώρια αγορά, μεταφέρει την παραγωγή του εκεί. Οι επενδύσεις κάθετης μορφής βοηθούν το διεθνές εμπόριο και ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα, μιας και οι πολυεθνικές επιλέγουν διαφορετικές τοποθεσίες για τα διάφορα στάδια παραγωγής, με στόχο την ελαχιστοποίηση του κόστους, με την αξιοποίηση στις διαφορές των αμοιβών των παραγωγικών συντελεστών. Η ύπαρξη επενδύσεων κάθετης μορφής, διευρύνουν την παραγωγή ενδιάμεσων αγαθών και αυξάνουν κατά συνέπεια το περιεχόμενο των εξαγωγών.

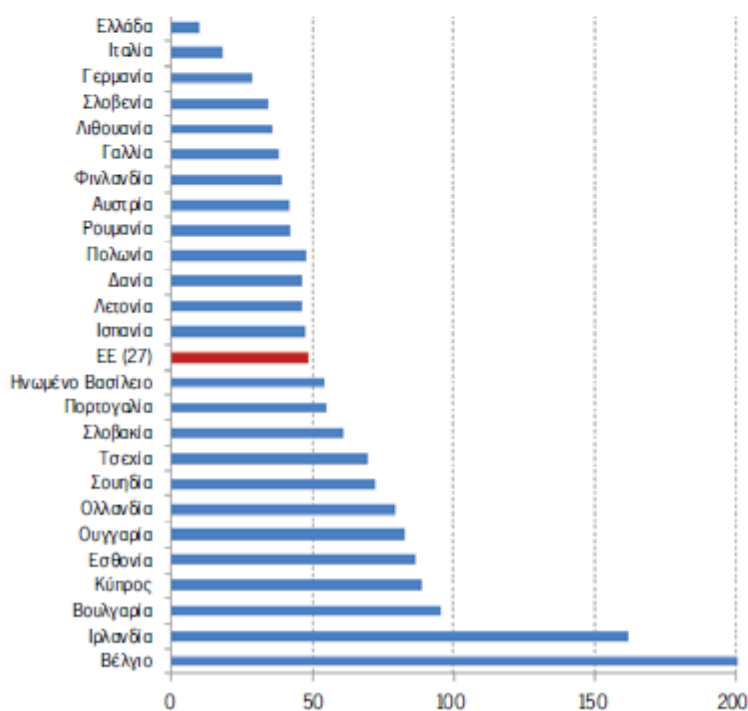
Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων από την ελληνική οικονομία.

Η προσέλκυση ΞΑΕ από την ελληνική οικονομία

Διάγραμμα Α. Εισροές ΞΑΕ
(ως ποσοστό του ΑΕΠ, ετήσιος μέσος όρος 2004-2012)

Διάγραμμα Β. Απόθεμα ΞΑΕ (ως ποσοστό του ΑΕΠ)

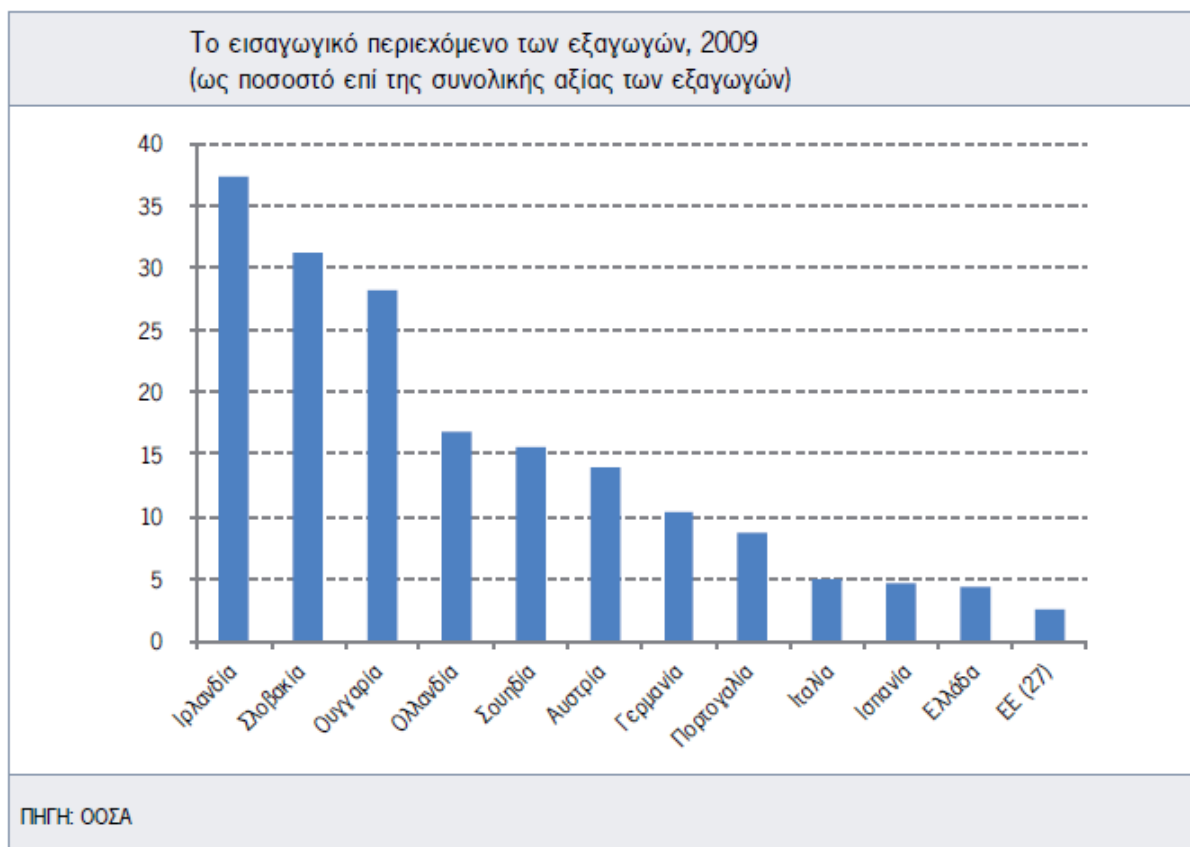

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

Η Ελλάδα έχει την χαμηλότερη εισροή ξένων άμεσων κεφαλαίων, σε ποσοστό λιγότερο του 1% του ΑΕΠ της χώρας. Το ίδιο ισχύει και για το απόθεμα των ξένων άμεσων επενδύσεων,

το οποίο στο τέλος του 2012 ήταν στο 10,8%. Οι χώρες για την πραγματοποίηση εξαγωγών , εισάγουν πολλές πρώτες ύλες και ενδιάμεσα αγαθά, που εκμεταλλεύονται για την παραγωγή των προϊόντων τους. Σημαντικό είναι οι εισαγωγές αυτές να έχουν υψηλή προστιθέμενη αξία.

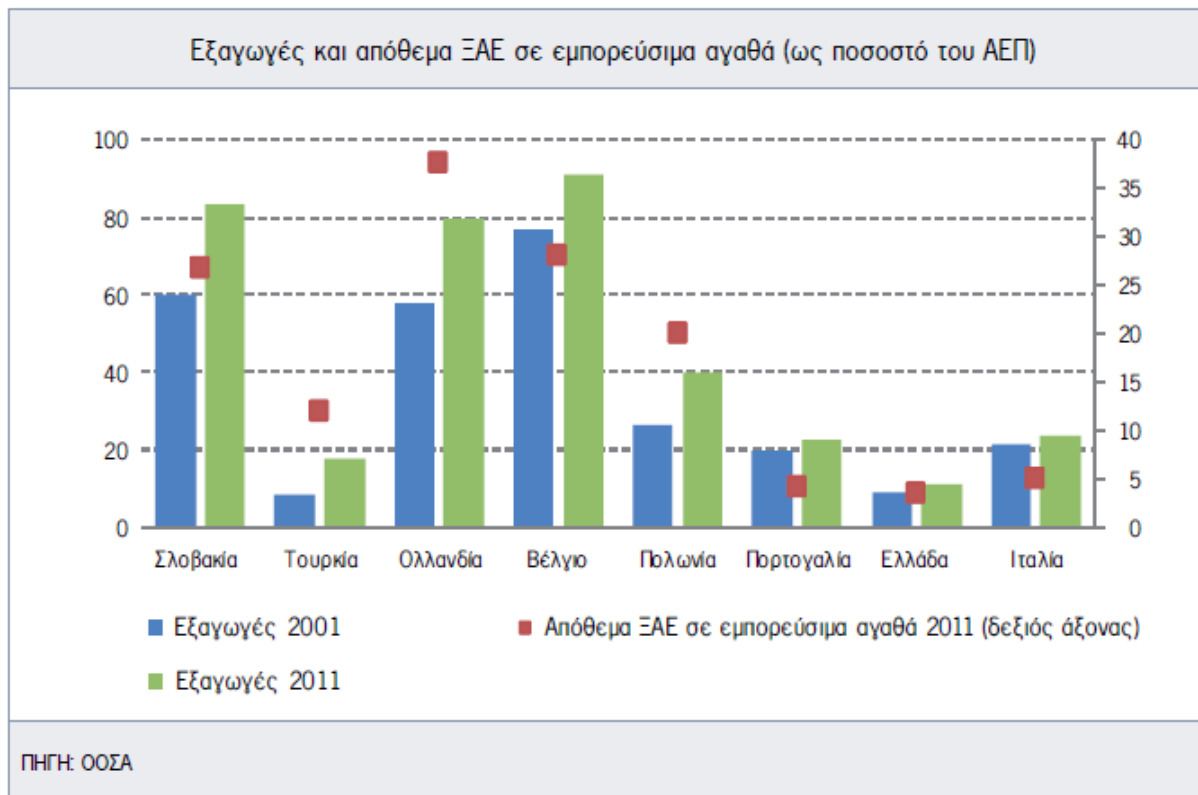
Στο διάγραμμα που ακολουθεί φαίνεται το εισαγωγικό περιεχόμενο των εξαγωγών για το 2009, ως ποσοστό επί της συνολικής αξίας των εξαγωγών.

Οι χώρες με το μεγαλύτερο απόθεμα άμεσων επενδύσεων, όπως φαινόταν στο προηγούμενο διάγραμμα, είναι αυτές με το υψηλότερο ποσοστό εισαγωγικού περιεχομένου στην αξία των εξαγωγών. Η Ελλάδα κατέχει την τελευταία θέση και ο κύριος λόγος είναι η χαμηλή εισροή ξένων κεφαλαίων κάθετης μορφής. Ο δείκτης υψηλής προστιθέμενης αξία των εισαγωγών, αφορά κυρίως προϊόντα υψηλής τεχνολογίας που κατευθύνονται στην μεταποίηση. Οι χώρες που δραστηριοποιούνται σε υπηρεσίες και κλάδους, όπως η γεωργία, έχουν υψηλό ποσοστό εγχώριας προστιθέμενης αξίας στις εξαγωγές τους. Οι ξένες επενδύσεις ευνοούν την αύξηση των εξαγωγών, ενώ εάν στραφούν στα μη εμπορεύσιμα αγαθά, διογκώνουν την εγχώρια ζήτηση και αυξάνουν τις εισαγωγές.

Στο επόμενο διάγραμμα εμφανίζονται οι εξαγωγές διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών το 2001 και το 2011, καθώς και το απόθεμα σε εμπορεύσιμα αγαθά το 2011, εκφρασμένα ως ποσοστό του ΑΕΠ. Οι χώρες με το μεγαλύτερο απόθεμα ξένων επενδύσεων σε εμπορεύσιμα αγαθά,

παρουσιάζουν την μεγαλύτερη αύξηση στις εξαγωγές. Η Ελλάδα έχει την μικρότερη αύξηση στο ήδη χαμηλό επίπεδό της και σχετίζεται με το μικρό απόθεμα ξένων επενδύσεων σε εμπορεύσιμα αγαθά.

Τέλος, στο επόμενο διάγραμμα, εμφανίζεται η κλαδική κατανομή των εισροών ξένων επενδύσεων την περίοδο 2001-2012.

Η κλαδική κατανομή των εισροών για ΞΑΕ, 2001-2012 (ποσοστό επί του συνόλου)

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2012

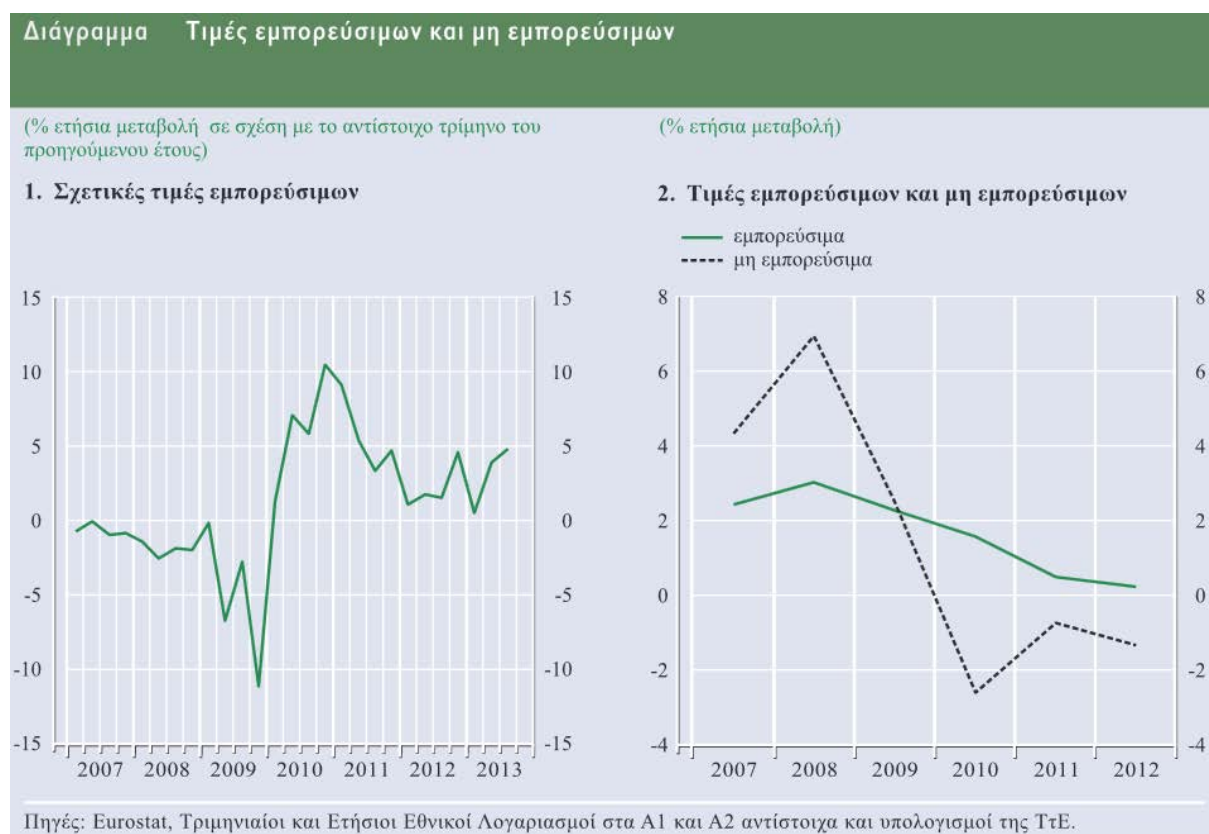
Παρατηρούμε πως το μεγαλύτερο μέρος των ξένων επενδύσεων απορρόφησαν οι υπηρεσίες, ενώ ένα μικρό ποσοστό κατέληξε στα εμπορεύσιμα αγαθά. Η κατανομή των ξένων επενδύσεων σε κλάδους με μικρή συμμετοχή στον εξαγωγικό τομέα της οικονομίας, ευθύνονται επίσης για την χαμηλή εξαγωγική επίδοση της χώρας μας.

3.4. Πως η κρίση ευνοεί δραστηριότητες εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών.

Για την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, η αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας αποτελεί απαραίτητο παράγοντα. Η διεθνής ανταγωνιστικότητα, είναι η ικανότητα μιας οικονομίας να αυξάνει τα μερίδια αγοράς της διεθνώς. Για να πετύχει αυτήν την αύξηση, προϋπόθεση είναι να κατανέμει τους εγχώριους πόρους με τέτοιο τρόπο, ώστε να παράγουν διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες. Να εντοπίσει σε ποιους τομείς έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και να μεταφέρει πόρους από τα μη εμπορεύσιμα διεθνώς αγαθά και υπηρεσίες. Στην περίπτωση της Ελλάδας, όπως και σε άλλες χώρες του Νότου, όπως αναφέρουν και οι μελέτες των Μαλλιάρου και Αναστασάτου, ο τομέας των μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών επεκτάθηκε σε μεγάλο βαθμό, εις βάρος των εμπορεύσιμων και συγκεκριμένα ο κατασκευαστικός κλάδος, την περίοδο πριν την κρίση. Στερήθηκαν λοιπόν πόροι από τον τομέα των εμπορεύσιμων, που είναι υψηλής παραγωγικότητας, με αποτέλεσμα να μειωθεί αισθητά η παραγωγικότητα της χώρας. Ταυτόχρονα ωστόσο, με την μεγέθυνση των μη εμπορεύσιμων, η χώρα είχε ανάγκη και από εμπορεύσιμα αγαθά, τα οποία εισήγαγε από το εξωτερικό. Αποτέλεσμα των παραπάνω, ήταν η αύξηση των μισθών και των αμοιβών κεφαλαίου της οικονομίας και παράλληλα αυξήθηκαν οι τιμές των μη εμπορεύσιμων, όπως

των κατοικιών. Κατά συνέπεια, η ανταγωνιστικότητα κόστους των δραστηριοτήτων της χώρας μειωνόταν διαρκώς και δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει τον διεθνή ανταγωνισμό.

Ορίζοντας ως εμπορεύσιμα τα προϊόντα του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα και εμπορεύσιμες υπηρεσίες τις τουριστικές, του χρηματοπιστωτικού κλάδου, των τηλεπικοινωνιών, της πληροφόρησης και τις επαγγελματικές υπηρεσίες, υπολογίζεται πως αυτές αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 50% της προστιθέμενης αξίας της ελληνικής οικονομίας. Άρα, η παραγωγικότητα στους κλάδους αυτούς είναι ιδιαίτερα υψηλή και η μεταφορά πόρων στους τομείς αυτούς, θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα για την χώρα μας, καθώς θα αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και θα βελτιωθεί το βιοτικό μας επίπεδο. Τα τελευταία χρόνια της κρίσης με την κάθετη μείωση της εγχώριας ζήτησης, πολλές επιχειρήσεις στράφηκαν στις διεθνείς αγορές και κατόρθωσαν να επιβιώσουν.

Παρατηρώντας τις τιμές των εμπορεύσιμων σε σχέση με αυτές των μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών της Ελλάδας, διαπιστώνουμε πως οι τιμές των εμπορεύσιμων είναι υψηλότερες από αυτές των μη εμπορεύσιμων. Κατά συνέπεια, εάν λειτουργήσουν οι κανόνες της αγοράς, οι παραγωγικοί πόροι θα πρέπει να καταναμηθούν ανάλογα με τις αμοιβές, να μεταφερθούν δηλαδή στα εμπορεύσιμα αγαθά.

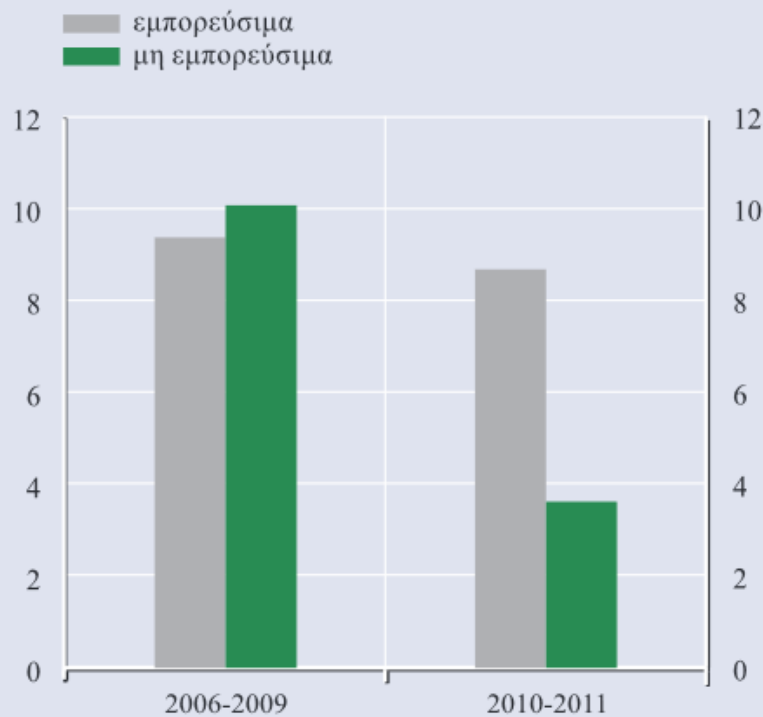
Πιο συγκεκριμένα, οι τιμές των εμπορεύσιμων αυξήθηκαν μετά το 2009, όπως φαίνεται στο πρώτο διάγραμμα. Στο δεύτερο διάγραμμα διαπιστώνουμε πως ο μέσος όρος των μεταβολών έως το 2010 ήταν αρνητικός, η εικόνα αυτή ωστόσο αντιστράφηκε και οι μεταβολές παραμένουν θετικές. Το δεύτερο διάγραμμα δείχνει τον θετικό ρυθμό μεταβολής των τιμών των εμπορεύσιμων, που οφείλεται στην μεγαλύτερη υποχώρηση του ρυθμού μεταβολής των τιμών των μη εμπορεύσιμων, έναντι εκείνου των εμπορεύσιμων από το 2008 και μετά, καθώς και στο γεγονός ότι ο ρυθμός μεταβολής των τιμών των μη εμπορεύσιμων ήταν αρνητικός για την περίοδο 2010-2012. Η υποχώρηση στις τιμές των μη εμπορεύσιμων οφείλεται κυρίως στη μείωση των μισθολογικών δαπανών του Δημοσίου.

Η πτώση των τιμών των μη εμπορεύσιμων αγαθών μετά το 2010, οφείλεται εκτός από τις περικοπές στην δημόσια διοίκηση και στην σημαντική υποχώρηση των τιμών στις κατασκευές. Η μέση ετήσια μεταβολή των τιμών ήταν αρνητική και σε εμπορεύσιμες δραστηριότητες, όπως ο πρωτογενής τομέας και οι επαγγελματικές υπηρεσίες. Αυτές οι δραστηριότητες ωστόσο κατέχουν μικρό μερίδιο στο σύνολο της προστιθέμενης αξίας εμπορεύσιμων και κατά συνέπεια, συμβάλλει ελάχιστα στο ρυθμό μεταβολής των τιμών των εμπορεύσιμων.

Όσον αφορά το κόστος παραγωγής, οι εμπορεύσιμες δραστηριότητες είναι μεγαλύτερης έντασης κεφαλαίου και ενέργειας σε σχέση με αυτές των μη εμπορεύσιμων. Τα μερίδια αγοράς της εργασίας και της ενέργειας είναι 17,5% και 5% στον τομέα των εμπορεύσιμων, έναντι 36,9% και 1,5% αντίστοιχα στον τομέα των μη εμπορεύσιμων. Η συμμετοχή του κόστους της ενέργειας είναι χαμηλή και στις δυο περιπτώσεις, άρα το κόστος παραγωγής μετά το 2010 μειώθηκε λόγω των περικοπών στους μισθούς. Έως και το 2013, το μισθολογικό κόστος μειώθηκε κατά 20%. Παρότι αυξήθηκαν οι τιμές της ενέργειας υπερδιπλάσια από την μείωση του μισθολογικού κόστους, η μικρή συμμετοχή της στο συνολικό κόστος παραγωγής άφησε σχεδόν ανέπαφο το κόστος παραγωγής.

Διάγραμμα Καθαρό περιθώριο κέρδους σε εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα*

(% εκατοστιαίες μονάδες)

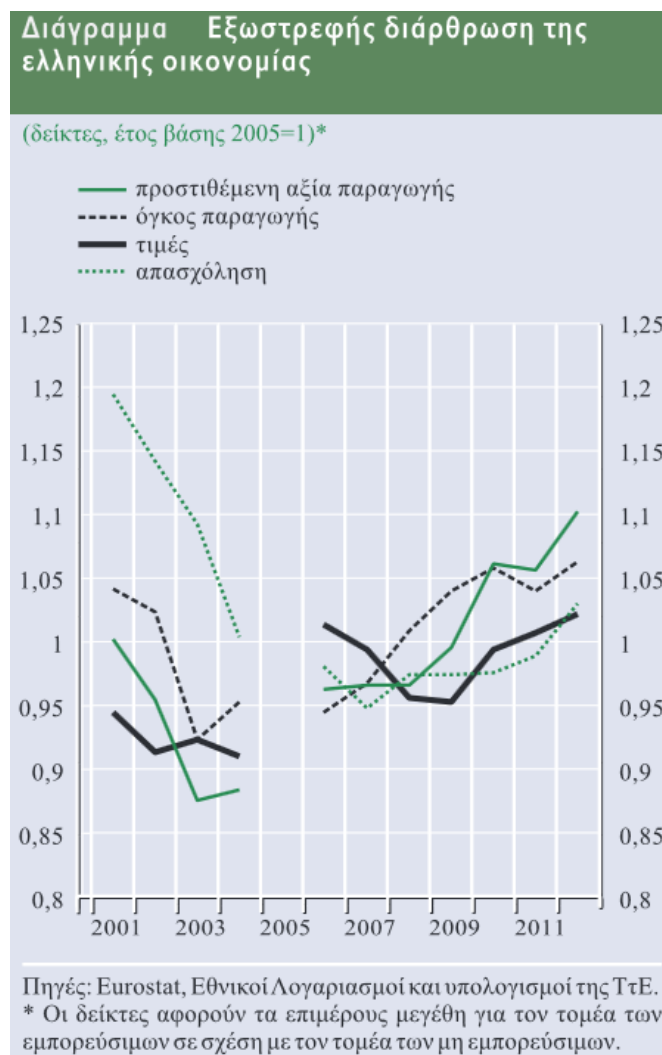
Πηγές: Eurostat, Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί και υπολογισμοί της ΤτΕ.

* Το καθαρό περιθώριο κέρδους ορίζεται ως το ποσοστό καθαρού λειτουργικού κέρδους στην αξία της παραγωγής. Από το καθαρό λειτουργικό κέρδος έχει αφαιρεθεί η αμοιβή των αυτοπασχολουμένων.

Μετά το 2009, παρατηρούμε στον παραπάνω πίνακα, πως το περιθώριο κέρδους στον τομέα των μη εμπορεύσιμων, υποχώρησε σημαντικά. Την ίδια περίοδο, το περιθώριο κέρδους των εμπορεύσιμων τομέων παρέμεινε αμετάβλητο, διαμορφώνοντας συνθήκες για την μεταφορά των παραγωγικών πόρων στον τομέα των εμπορεύσιμων.

Στην ελληνική οικονομία από την έναρξη της κρίσης επιτελείται μια αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων. Ο κατασκευαστικός κλάδος άρχισε να υποχωρεί από το 2005, μετά και την ολοκλήρωση των Ολυμπιακών αγώνων, παρουσίασε ωστόσο σημαντική υποχώρηση την περίοδο 2010-2012, ενώ το κόστος της παραγωγής νέων κατοικιών παρουσίασε οριακή μόνο υποχώρηση. Το περιθώριο κέρδους στον κατασκευαστικό τομέα μειώθηκε δραστικά, δημιουργώντας συνθήκες εξόδου παραγωγικών πόρων από τον κλάδο αυτόν. Η βιομηχανία αντίστοιχα, παρουσίασε άνοδο συμμετέχοντας με μερίδιο 17,2% το 2012 στην συνολική προστιθέμενη αξία, σε σχέση με το 14,3% του 2008. Η βελτίωση που παρουσίασε ο δείκτης

τιμών παραγωγού στη βιομηχανία και η μείωση στο κόστος λειτουργίας, βελτίωσαν το περιθώριο καθαρού κέρδους.

Το διάγραμμα παρουσιάζει τον δείκτη της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε τρέχουσες και σταθερές τιμές (μετά το 2005, έτος βάσης), τον δείκτη της απασχόλησης και τον δείκτη τιμών για τον τομέα των εμπορεύσιμων έναντι των μη εμπορεύσιμων.

Οι τιμές των εμπορεύσιμων μεταβάλλονται στην ίδια κατεύθυνση με αυτήν του δείκτη της παραγωγής. Το διάστημα 2000-2004 αναδιαρθρώνεται η παραγωγή. Το 2004 παρατηρούμε πως η παραγωγή συρρικνώνεται εις βάρος των εμπορεύσιμων, καθώς και η απασχόληση. Από το 2007 και μετά παρατηρείται αύξηση του όγκου παραγωγής των εμπορεύσιμων. Την περίοδο 2008-2012 όπου επικρατούν συνθήκες ύφεσης σε όλους του παραγωγικούς κλάδους, παρατηρούμε άνοδο των τιμών των εμπορεύσιμων και αύξηση του τομέα αυτού σε σχέση με τα μη εμπορεύσιμα, ως προς τον όγκο παραγωγής και την απασχόληση, ενώ αμετάβλητο παραμένει το ποσοστό των επενδύσεων.

Από την παραπάνω ανάλυση διαπιστώνουμε πως ήδη έχει ξεκινήσει η αναδιάρθρωση της παραγωγής με στροφή στους εμπορεύσιμους τομείς, όμως η ύφεση και η έλλειψη επενδύσεων δεν βοηθούν στην άνθιση των τομέων αυτών και κατά συνέπεια στην βελτίωση της εγχώριας οικονομίας. Μόλις επανέλθει η ανάπτυξη στην χώρα μας και οι επενδύσεις, θα επιταχυνθεί ο ρυθμός ανάπτυξης των εμπορεύσιμων τομέων της οικονομίας.

3.5 ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι ενδείξεις για τις προσδοκίες στον τομέα της απασχόλησης και για επενδύσεις είναι θετικές. Οι δείκτες οικονομικού κλίματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υποδηλώνουν πως οι προοπτικές της ζήτησης και της απασχόλησης είναι πιο ευνοϊκές για την μεταποίηση σε σχέση με τις κατασκευές. Ωστόσο, οι καλύτερες προσδοκίες αφορούν την ζήτηση στις διεθνείς αγορές, από την οποία θα ωφεληθούν οι εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Για να ανακατανεμηθούν σωστά οι παραγωγικοί πόροι, πρέπει να λειτουργούν εύρυθμα η αγορά προϊόντων, εργασίας και κεφαλαίων, για την διασφάλιση των οποίων ευθύνεται η πολιτική της χώρας.

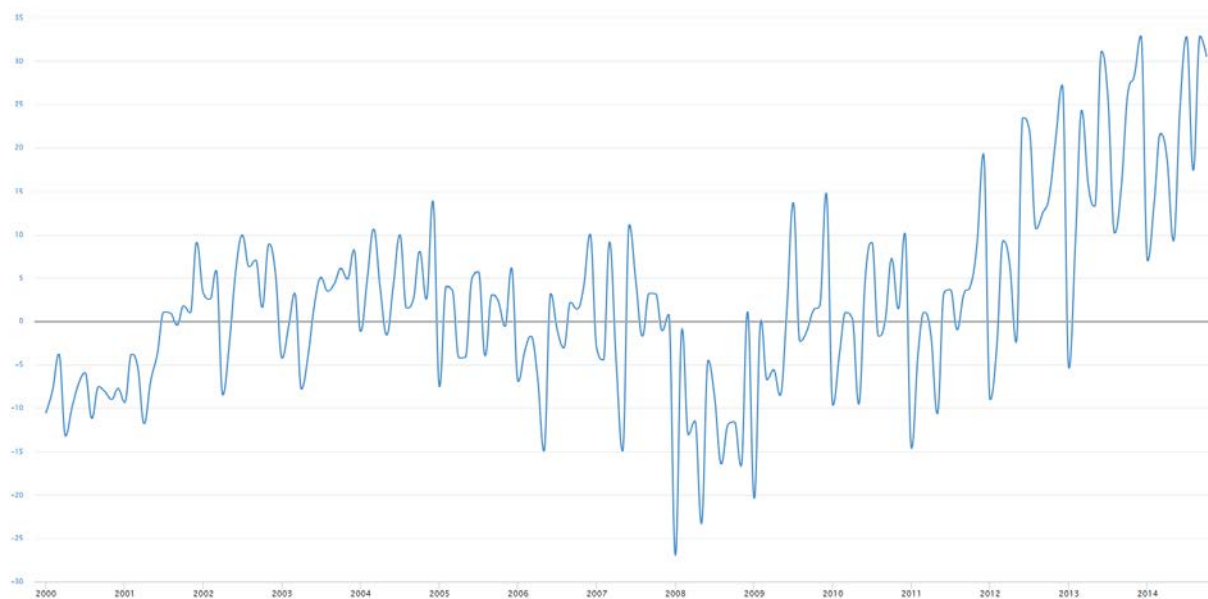
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει την αδυναμία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στην χρηματοδότηση επενδύσεων, για τις ανάγκες του τομέα των εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών. Η ρευστότητα θα πρέπει να αποκατασταθεί με άλλες δράσεις, όπως την χρηματοδότηση από τις κεφαλαιαγορές και την καλύτερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων.

Οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας τα τελευταία έτη, ευνοούν την ορθή κατανομή της απασχόλησης μεταξύ των οικονομικών μονάδων. Για την καλύτερη αξιοποίηση των εργατικών πόρων θα πρέπει να βελτιωθούν οι δεξιότητές τους και αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, την επιχειρησιακή κατάρτιση και πολιτικές απασχόλησης. Επίσης, θα πρέπει το επιχειρηματικό περιβάλλον να είναι βέλτιστο, το γραφειοκρατικό κόστος να είναι χαμηλό για τις επιχειρήσεις, ο δημόσιος τομέας να είναι αποτελεσματικός, ενώ το φορολογικό σύστημα σταθερό.

Γ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΩΝ

Το Ευρωπαϊκό Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, το οποίο φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα, παρουσιάζει ελλείμματα, φτάνοντας το 2008 σε 27 δισεκατομμύρια ευρώ. Σε αυτό αποτυπώνεται ξεκάθαρα ο αντίκτυπος της κρίσης που έπληξε τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ωστόσο από τα μέσα του 2011 γίνεται πλεονασματικό με έντονη ανοδική τάση και φθάνει στα υψηλότερα επίπεδα ύψους 32 δις ευρώ.

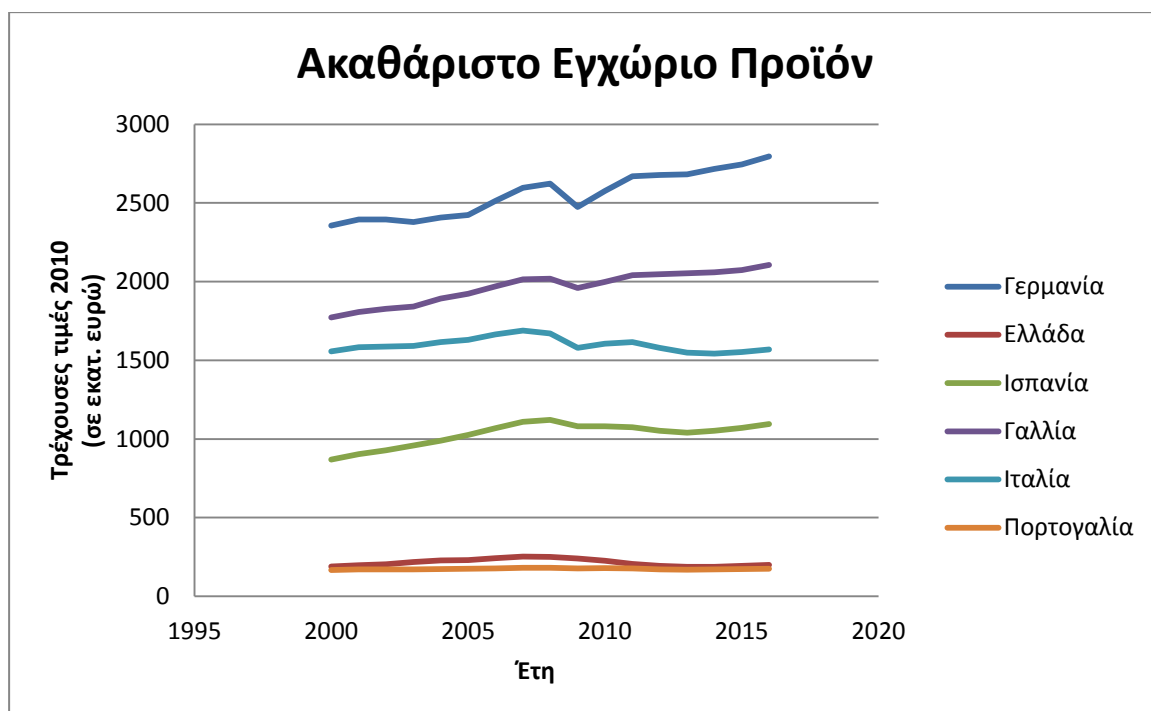
Euro Area - Current Account

Πηγή: ieconomics, current account

Επιβάλλεται, να μελετηθεί και να συγκριθεί η πορεία άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Ελλάδα, όσον αφορά τις εξαγωγές και εισαγωγές τους, κατά την περίοδο της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

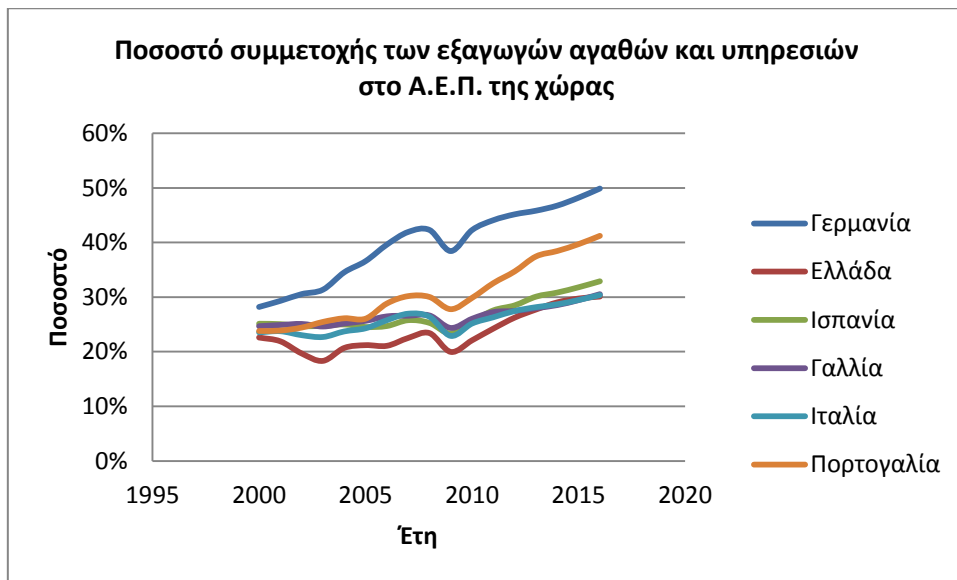
1. Εξαγωγές και εισαγωγές ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

Πηγή: AMECO

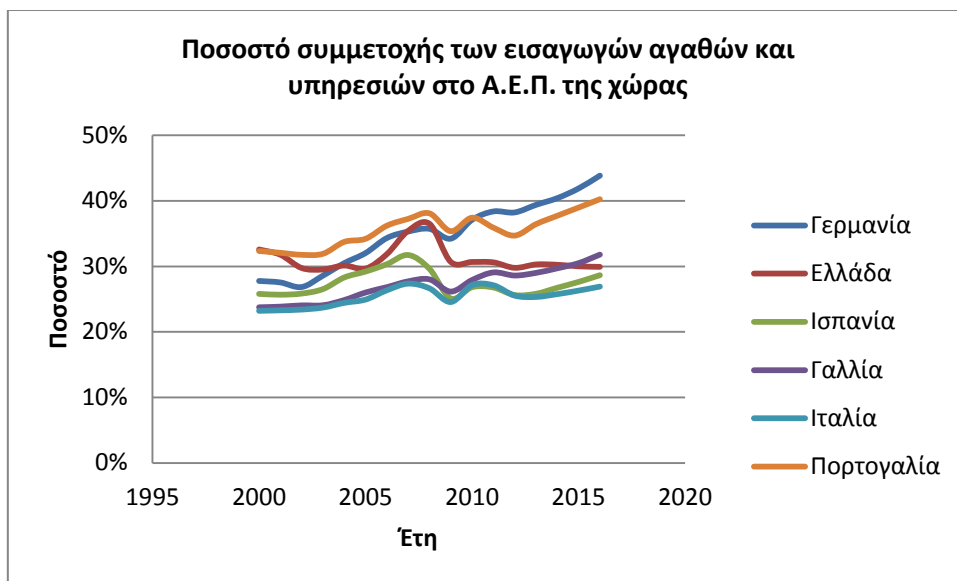
Στο ως άνω διάγραμμα παρουσιάζεται το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν των υπό μελέτη χωρών, της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Πορτογαλίας. Διαπιστώνουμε πως το υψηλότερο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, παράγει η Γερμανία και το χαμηλότερο η Ελλάδα με την Πορτογαλία. Μεγάλη μείωση δείχνει να έχει η Γερμανία το 2009 στο Α.Ε.Π. της, ως επακόλουθο της χρηματοπιστωτικής κρίσης, καθώς και οι υπόλοιπες χώρες με μικρότερη ένταση ωστόσο.

Όσον αφορά τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών ως ποσοστό του ΑΕΠ και σε αυτές η Γερμανία δείχνει να είναι πρωτοπόρος, ενώ ακολουθεί η Πορτογαλία και στην τελευταία θέση βρίσκεται η χώρα μας. Αξίζει να σημειωθεί πως το ποσοστό αυτό, μετά το 2009 αυξάνεται για όλες τις χώρες, οι οποίες έχουν αντιληφθεί την αναγκαιότητα των εξαγωγών.

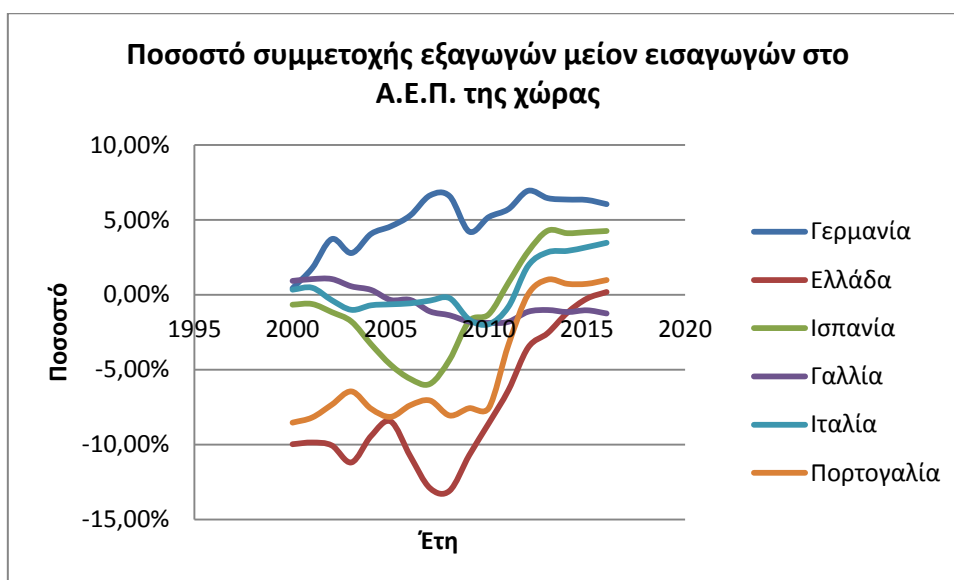
Πηγή: AMECO

Η ζήτηση για εισαγωγές, όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα, μειώθηκε σε όλες τις χώρες το 2009, ενώ για το 2014 τις μεγαλύτερες εισαγωγές κάνει η Γερμανία με ποσοστό 40% του ΑΕΠ, η Πορτογαλία 38% και τις χαμηλότερες η Ιταλία με ποσοστό 26% του ΑΕΠ.

Πηγή: AMECO

Στην συνέχεια παρουσιάζονται οι καθαρές εισαγωγές των 6 χωρών, ως ποσοστό του ΑΕΠ, όπου η Ελλάδα είναι η χώρα με το μεγαλύτερο έλλειμμα και η Γερμανία κατέχει το μεγαλύτερο πλεόνασμα.

Πηγή: AMECO

Οι εξαγωγές μείον εισαγωγές, των υπό μελέτη ευρωπαϊκών χωρών, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, όπου το κόκκινο χρώμα δείχνει τα ελλείμματα. Είναι ενδιαφέρον πως και πριν την κρίση, όλες οι χώρες πλην της Γερμανίας, είχαν ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο, ενώ μετά το 2011 η Ισπανία έχει για πρώτη φορά πλεόνασμα και το 2012 ακολουθούν η Ιταλία και η Πορτογαλία με πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο. Η Ελλάδα και η Γαλλία διατηρούν το έλλειμμα.

Εξαγωγές - Εισαγωγές															
Χώρα	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Γερμανία	172,48	172,83	185,79	152,47	133,55	104,18	172,53	171,95	133,05	110,51	97,61	66,11	88,97	42,38	10,10
Ελλάδα	-2,25	-4,77	-6,80	-13,13	-19,40	-25,64	-32,76	-32,46	-26,18	-19,40	-21,45	-24,26	-20,45	-19,43	-18,95
Ισπανία	43,18	44,36	30,21	8,59	-14,11	-19,09	-48,66	-66,00	-60,05	-48,00	-32,71	-17,17	-10,82	-5,62	-5,79
Γαλλία	-23,85	-21,01	-23,28	-36,90	-37,61	-35,21	-27,75	-22,51	-6,92	-6,79	6,03	10,27	19,08	18,85	16,31
Ιταλία	45,09	43,87	30,40	-12,93	-31,60	-26,16	-3,86	-6,65	-9,58	-10,46	-11,44	-16,07	-5,88	7,33	5,21
Πορτογαλία	1,23	1,70	0,03	-5,90	-13,60	-13,38	-14,68	-12,83	-13,08	-14,23	-13,18	-10,98	-12,60	-13,97	-14,27

σε εκατομμύρια ευρώ

Πηγή: AMECO

Συνεχίζουμε την ανάλυση κάθε χώρας χωριστά.

2. Γερμανία

Η οικονομία της Γερμανίας στηρίζεται κυρίως στον βιομηχανικό τομέα και στον τομέα παροχής υπηρεσιών. Με Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της ύψους 2,8 τρισεκατομμυρίων ευρώ, αποτελεί την μεγαλύτερη εθνική οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την τέταρτη παγκοσμίως. Το διάστημα 2003-2008, αποτελούσε την μεγαλύτερη εξαγωγική δύναμη στον κόσμο. Η θέση ανταγωνιστικότητάς της για το 2013 είναι η 4^η. Κατέχει υψηλή πιστοληπτική ικανότητα, με χαμηλά επιτόκια δανεισμού, χαμηλά ποσοστά ανεργίας, υψηλό βιοτικό

επίπεδο, χαμηλή φοροδιαφυγή και χαμηλό επίπεδο διαφθοράς. Παρότι επηρεάστηκε από την οικονομική κρίση του 2008, σημειώνοντας μείωση 4,7% του ΑΕΠ το 2009, ανέκαμψε μετά το 2010. Σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη της Γερμανίας παίζει το πλεονασματικό Εμπορικό Ισοζύγιο, βοηθώντας την να κατακτήσει την πρώτη θέση εξαγωγικής μμη πετρελαιοπαραγωγού χώρας. Η διεθνής αναγνώριση των Γερμανικών προϊόντων και υπηρεσιών και η ανταγωνιστικότητά της επιβεβαιώνεται από το πλεονασματικό Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών. Το πλεόνασμα του Ισοζυγίου το οποίο εκτιμάται σε 7,5% του ΑΕΠ πριν την κρίση, συρρικνώνεται λόγω της επιβράδυνσης του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου. Ωστόσο, η Γερμανία έχει υψηλά σταθερές επιδόσεις στις εξαγωγές, στην αύξηση του εργατικού δυναμικού, στην χαμηλή ανεργία και στην συγκράτηση του χρέους, ενώ κατώτερες των προσδοκιών είναι οι επενδύσεις του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, λόγω της στασιμότητας της ανάπτυξης των εξαγωγών.

Σχεδόν το 70% του γερμανικού εξωτερικού εμπορίου πραγματοποιείτε με χώρες της Ευρωζώνης. Σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός Ευρωζώνης κατευθύνεται το 20% των εξαγωγών, ενώ το υπόλοιπο 10% κατευθύνεται σε τρίτες χώρες και σε λοιπές ευρωπαϊκές. Ο πιο σημαντικός εμπορικός εταίρος της είναι η Γαλλία, όπου το 2013 εξήγαγε στην Γαλλία προϊόντα αξίας 100 δις, περίπου 10% του συνόλου των εξαγωγών της, ενώ 64 δις εισήγαγε από την Γαλλία. Αντίστοιχου επιπέδου εμπορικές συναλλαγές έχει και με την Ολλανδία. Η Ελλάδα για το 2013 βρίσκεται στην 48^η θέση των εισαγωγών προς Γερμανία και στην 40^η θέση των εξαγωγών της. Τα σημαντικότερα εξαγόμενα προϊόντα της είναι βιομηχανικά και πιο συγκεκριμένα αυτοκίνητα και εξαρτήματα, μηχανήματα, χημικά προϊόντα και ηλεκτρονικά προϊόντα, που καλύπτουν σχεδόν το 50% των εξαγωγών της. Οι εισαγωγές της αφορούν κυρίως πετρέλαιο και υγραέριο, μιας και οι ενεργειακές της ανάγκες λόγω της βιομηχανικής της φύσης είναι ιδιαίτερα υψηλές.

Παρατηρούμε λοιπόν, πως η Γερμανία είναι μια χώρα που μπορεί να προσαρμοστεί στην ζήτηση των αναδυόμενων χωρών για βιομηχανικό εξοπλισμό, καθώς και στην ζήτηση των ανεπτυγμένων χωρών, για υψηλής ποιότητας και τεχνολογίας καταναλωτικά αγαθά.

3. Πορτογαλία

Συνεχίζουμε με την ανάλυση της Πορτογαλίας που δείχνει να έχει αρκετά κοινά στοιχεία με την χώρα μας. Όπως και στην Ελλάδα, η Πορτογαλία την τελευταία δεκαετία μεγέθυνε τον τομέα των υπηρεσιών, κυρίως των τουριστικών, ο οποίος το 2012 έφθασε σε ποσοστό 79% του ΑΕΠ. Η γεωργία, η δασοκομία και η αλιεία συνεισφέρουν μόλις 2% στο ΑΕΠ και 24% η βιομηχανία, οι κατασκευές, η ενέργεια και διαχείριση υδάτων. Στον τομέα της μεταποίησης προέβη σε σημαντικές αλλαγές, εκσυγχρονίζοντάς τον και ενσωματώνοντας νέες τεχνολογίες και νέους κλάδους, όπως βιομηχανία αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, ηλεκτρονικών, ενέργειας, φαρμάκων και νέων τεχνολογιών.

Στο τέλος του 2009, όπου η διεθνής ζήτηση και η ζήτηση των εμπορικών εταιρών της Πορτογαλίας ξεκίνησε να ανακάμπτει, την βοήθησαν το 2010 να καταγράψει θετική ανάπτυξη 1,4%, κυρίως λόγω της ανάκαμψης των εξαγωγών της. Η κρίση χρέους επιδείνωσε την πρόσβασή της στις χρηματαγορές λόγω του υψηλού εξωτερικού χρέους και της στασιμότητας των υψηλών δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

Εφαρμόζοντας το πρόγραμμα της δημοσιονομικής προσαρμογής συρρικνώθηκε η οικονομία της Πορτογαλίας. Μειώθηκε η εγχώρια ζήτηση, οι επενδύσεις και η ιδιωτική και δημόσια κατανάλωση. Θετική ήταν η συνεισφορά της καθαρής εξωτερικής ζήτησης στο ΑΕΠ, κυρίως λόγω της μείωσης των εξαγωγών. Η βιομηχανική παραγωγή συρρικνώθηκε, ενώ μεγάλη πτώση κατέγραψε ο τομέας των κατασκευών. Το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών μειώθηκε από 18 δις ευρώ το 2009 σε 2,5 δις ευρώ το 2012. Σε αυτό συνέβαλε, όπως προαναφέρθηκε, η αύξηση των εισαγωγών με την παράλληλη μείωση των εξαγωγών.

Βασικοί προμηθευτές της Πορτογαλίας είναι η Ισπανία με 32%, ακολουθεί η Γερμανία με ποσοστό 11%, η Γαλλία με 7% και η Ιταλία με 5%. Οι εισαγωγές αφορούν κυρίως ορυκτά καύσιμα, μηχανές και σκεύη, χημικά και αγροτικά προϊόντα, συμβάλλοντας κατά 55% στο σύνολο των πορτογαλικών εισαγωγών. Ο βασικός προορισμός των πορτογαλικών εξαγωγών είναι η Ισπανία με ποσοστό 22%, η Γερμανία 12%, η Γαλλία 12% και η Αγκόλα 7%, που αποτελούν το 51% των εξαγωγών της.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις μεταξύ 2008 με 2012 κυμαίνονταν μεταξύ 32-43 δις (για την χώρα μας αντίστοιχα κυμαίνονταν μεταξύ 0,5 με 2 δις ευρώ). Οι τομείς στους οποίους απευθύνονταν ήταν έντασης τεχνολογίας και καινοτομίας, το προϊόν των οποίων απευθύνεται σε αγορές του εξωτερικού. Το απόθεμα των άμεσων ξένων επενδύσεων ανερχόταν στο τέλος του 2012 σε 89 δις ευρώ.

4. Ισπανία

Η Ισπανία κατέχει την 13^η θέση σε μέγεθος οικονομία παγκοσμίως. Παρότι επηρεάστηκε από την ύφεση των τελευταίων ετών, παραμένει ανεπτυγμένη, διαφοροποιημένη και ανταγωνιστική. Τα κύρια χαρακτηριστικά της είναι το μέγεθος της αγοράς, ο μεγάλος βαθμός οικονομικής ελευθερίας, η παρουσία ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, τα υψηλά καταναλωτικά πρότυπα, η προσέλκυση μεγάλου αριθμού τουριστών, η ποιότητα εξειδικευμένων προμηθευτών και το ανεπτυγμένο δίκτυο υποδομών.

Από το 2008 και μετά το ΑΕΠ της μειώθηκε από 2 τρις το 2008 σε 1 τρισεκατομμύρια ευρώ το 2013. Οι εισαγωγές της μειώθηκαν κατά 18% το 2009, αυξήθηκαν το 2010 κατά 10% και έκτοτε μειώνονται ελαφρά. Οι εξαγωγές της μειώθηκαν το 2009 κατά 12%, όμως αυτό αντισταθμίστηκε από την άνοδο των εξαγωγών τα επόμενα έτη. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών από έλλειμμα 104 δις ευρώ το 2008, έγινε πλεονασματικό το 2013 κατά 8%.

Η υπέρβαση της ύφεσης και η διατήρηση της θετικής πορείας οφείλεται στην δυναμική των ισπανικών εξαγωγών, που στοχεύουν στις αναδυόμενες αγορές και στην ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας των ισπανικών προϊόντων.

Το ποσοστό κάλυψης των εισαγωγών από εξαγωγές αυξάνεται σταθερά από το 2008 από 67% σε 94% το 2013. Κυριότερες αγορές των Ισπανικών προϊόντων είναι η Γαλλία με 16%, η Γερμανία με 10%, η Ιταλία με 7%, η Πορτογαλία με 7% και το Ηνωμένο Βασίλειο με 7%, καλύπτοντας το 47% των εξαγωγών της. Οι εισαγωγές της προέρχονται κατά 12% από την Γερμανία, 11% από την Γαλλία, 7% από την Κίνα, 6% από την Ιταλία και 4% από τις ΗΠΑ.

Η δυναμική των Ισπανικών εξαγωγών οφείλεται στα αυτοκίνητα, στις μηχανές, στους καρπούς και τα φρούτα, στα λαχανικά, στα ποτά, στις πλαστικές ύλες, στα ενδύματα, στα τεχνουργήματα από σιδηροχάλυβα και του εξοπλισμού αεροπλοΐας. Η πλειοψηφία των προαναφερόμενων προϊόντων ανήκει σε βιομηχανικά προϊόντα, προϊόντα πρώτων υλών και χημικά με μέση προστιθέμενη αξία, συμπεριλαμβάνονται ωστόσο και κατηγορίες υψηλής προστιθέμενης αξίας. Όσον αφορά τις εισαγωγές, κυριαρχούν προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας. Προϊόντα πετρελαίου, ηλεκτρικές μηχανές, σίδηρο-χάλυβα, φαρμακευτικά και χημικά προϊόντα.

Οι συνολικές άμεσες ξένες επενδύσεις που πραγματοποιούνται στην Ισπανία, ανέρχονται για το διάστημα 2007-2013 σε 130 δις ευρώ και κατευθύνονται σε τομείς χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων, της μεταποίησης και των κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων.

5. Γαλλία

Η οικονομία της Γαλλία διατηρεί την 5^η θέση σε παγκόσμια κλίμακα, έχοντας ΑΕΠ για το 2012 ύψους 1,8 δις. Επίσης, αποτελεί την 5^η εξαγωγική χώρα σε παγκόσμια κλίμακα και την 2^η στις υπηρεσίες. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζει μείωση της ανταγωνιστικότητάς της, την αυξημένη μετεγκατάσταση παραγωγικών μονάδων της στο εξωτερικό και την ανελαστική διάρθρωση στην αγορά εργασίας. Οι ξένες επενδύσεις στην Γαλλία έχουν ανοδική τροχιά και έφθασαν το 2012 στα 503 δις ευρώ. Η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο δέχονται τις περισσότερες άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ευρώπη. Ο λόγος είναι η εξαιρετική υποδομή της, το εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό, το χαμηλό κόστος ίδρυσης και εγκατάστασης επιχειρήσεων, την μεγάλη εγχώρια αγορά και την κεντρική χωροθεσία της.

Όσον αφορά το εμπορικό της ισοζύγιο, ήταν πλεονασματικό έως και το 2003. Από το 2004 έγινε ελλειμματικό και ακολουθεί ιδιαίτερα πτωτική πορεία. Κάποιοι από τους παράγοντες που ενήργησαν εις βάρος του εμπορικού ισοζυγίου της, είναι η υψηλή ισοτιμία ευρώ έναντι δολαρίου, η απώλεια ανταγωνιστικότητας και η αύξηση της τιμής του πετρελαίου. Η μεγάλη συγκέντρωση των εξαγωγών της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η απώλεια ευκαιριών εξαγωγών σε αναπτυσσόμενες αγορές, δεν συνέβαλαν στην βελτίωση του εμπορικού της ισοζυγίου. Επίσης, υστερεί στην παραγωγή εξειδικευμένων και καινοτόμων προϊόντων. Οι εξαγωγές της συντίθενται κυρίως από τελικά καταναλωτικά προϊόντα, όπως αυτοκίνητα, φάρμακα, ενδύματα, χημικά προϊόντα. Οι εισαγωγές της αποτελούνται κυρίως από πετρέλαιο.

Η Γερμανία αποτελεί τον κύριο εμπορικό της εταίρο, τόσο στις εισαγωγές, όσο και στις εξαγωγές, σε ποσοστό περίπου 17%. Οι άλλες χώρες με τις οποίες συναλλάσσεται είναι η Ισπανία, η Ιταλία, το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο.

6. Ιταλία

Η Ιταλία κατείχε την 8 η θέση στην κατηγορία των μεγαλύτερων οικονομιών της χώρας, ωστόσο λόγω της κρίσης την έχασε. Όσον αφορά το εμπόριο συγκαταλέγεται στις 10 σημαντικότερες χώρες που συμβάλλουν στο διεθνές εμπόριο. Το εμπορικό της ισοζύγιο κλείνει πλεονασματικά μετά το 2012.

Οι εξαγωγές της κατευθύνονται κατά 54% σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντίστοιχα οι εισαγωγές της προέρχονται κατά 55% από τις χώρες αυτές.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις από -0,7 εκατ. Ευρώ το 2008, ανήλθαν σε 72 εκατ. ευρώ το 2012.

Το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών της αφορά μηχανήματα και βιομηχανικά είδη, ενώ των εισαγωγών της μηχανήματα και ορυκτά καύσιμα.

7. Ελλάδα

Για λόγους σύγκρισης, αξίζει να αναφερθεί για την Ελλάδα ότι το 2013, το 41% των εξαγωγών της αφορά ορυκτά καύσιμα, το 13,5% βιομηχανικά είδη, το 13% τρόφιμα και ζώα, και το 9% χημικά προϊόντα. Οι κύριοι λήπτες των εξαγωγών μας είναι η Τουρκία 12%, η Ιταλία 9%, η Γερμανία 7%, η Βουλγαρία 5%, με 4% η Κύπρος, Γιβραλτάρ, Ηνωμένο Βασίλειο, με 3% οι ΗΠΑ, Λιβύη, ΠΓΔΜ, Γαλλία, Ρουμανία.

Οι εισαγωγές της προέρχονται από 15% Ρωσία, 9% Γερμανία, 8% Ιταλία, Ιράκ, 5% Γαλλία και Ολλανδία, 3% Ισπανία, Βουλγαρία, Καζακστάν, 2% Τουρκία. Τα προϊόντα που εισάγει είναι ορυκτά καύσιμα κατά 38%, μηχανήματα κατά 14,5%, χημικά προϊόντα κατά 14%, τρόφιμα και ζώα 10%.

Στο παράρτημα επισυνάπτεται πίνακας με τα παραπάνω μεγέθη.

Ενέργειες της ελληνικής κυβέρνησης για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Η ελληνική κυβέρνηση έχει ως προτεραιότητα διαρθρωτικές αλλαγές στην αγορά προϊόντων και υπηρεσιών, προκειμένου να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός και η καινοτομία, να αυξηθεί η ευελιξία των τιμών και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα. Με τις δράσεις αυτές επιδιώκει την βελτίωση της ελκυστικότητας της χώρας ως προορισμός άμεσων ξένων επενδύσεων, που θα συμβάλλουν να επιταχυνθούν οι ιδιωτικοποιήσεις και η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης σε ανταγωνιστικές και βιώσιμες επιχειρήσεις.

Επιπλέον, στοχεύει στον ανορθολογισμό της λειτουργίας του κράτους, επιταχύνοντας την διοικητική μεταρρύθμιση, την εύρυθμη λειτουργία της γραφειοκρατίας, την απλοποίηση των διαδικασιών με στόχο την μείωση της μείωση του διοικητικού φόρου για πολίτες και επιχειρήσεις, καθώς και στην πάταξη των φαινομένων διαφθοράς.

Ακόμα, έμφαση δίνει στην εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της, ώστε να επιτευχθεί η καλύτερη αναδιανομή και προσαρμογή του, σε παραγωγικούς τομείς της οικονομίας.

Τέλος, σκοπεύει να λάβει μέτρα που θα επιτρέψουν την σταδιακή μείωση των συντελεστών φορολογίας, ώστε να τονωθεί η οικονομική δραστηριότητα.

Συμπεράσματα

Η κρίση σίγουρα είχε αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία, ωστόσο τα προβλήματα που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της χώρας μας συσσωρεύονταν έτη πριν και έπρεπε να αντιμετωπιστούν νωρίτερα. Λόγω της κρίσης θεωρήθηκε επιτακτική η αναδιάρθρωση των εξαγωγικών τομέων μας. Αυτό αποδεικνύεται και από την μικρή απώλεια ανταγωνιστικότητας και μεριδίου αγοράς των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών στο τέλος της κρίσης.

Η ανταγωνιστικότητα επιβάλλεται να διορθωθεί μέσω των τιμών, οι οποίες όσον αφορά το εργατικό κόστος έχουν προσαρμοστεί σε χαμηλότερα, πιο ανταγωνιστικά επίπεδα. Μόνο αυτή η προσαρμογή δεν είναι αρκετή. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να περιορίσουν το περιθώριο κέρδους τους.

Οι εγχώριες παραγωγικές μονάδες θα πρέπει να βελτιώσουν την ποιότητα τόσο των παραγόμενων αγαθών, όσο και υπηρεσιών. Επιπλέον, πρέπει να εξελιχθούν τεχνολογικά.

Θα πρέπει η οικονομία να αναπτύξει τα διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες. Χρησιμοποιώντας τις αναλύσεις που έχουν γίνει και αφορούν στα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, θα πρέπει να στραφεί προς αυτούς τους τομείς και να αποσυρθεί από τους μη παραγωγικούς.

Οι εισαγωγές θα πρέπει να αφορούν αγαθά υψηλής προστιθέμενης αξίας. Δηλαδή, αγαθά και υπηρεσίες που θα χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή και λιγότερα καταναλωτικά αγαθά.

Η χώρα πρέπει να λάβει μέτρα για την βελτίωση των διαδικασιών διεξαγωγής διεθνούς εμπορίου, διευκολύνοντάς τες. Ως προς αυτήν την κατεύθυνση, επιχειρεί μέσω της «Επιχειρησιακής Συντονιστικής Επιτροπής για την διευκόλυνση του εξωτερικού εμπορίου» να εντοπίσει προβλήματα και να δώσει λύσεις σε αυτά.

Βιβλιογραφία

Δημήτριος Κ. Μαρούλης, Τάσος Αναστασάτος, Γκίκας Χαρδούβελης, Χρήστος Παπάζογλου, (2014), Ανταγωνιστικότητα, εξαγωγές και νέο αναπτυξιακό πρότυπο, σελ.73-120, 137-160, Ελληνική Ένωση Τραπεζών, <http://www.hba.gr/5ekdosis/syllomos14.asp>

Έκθεση Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για τα έτη 2008-2013, http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Publications/AllItems.aspx?List_ID=7E6B3766-BD04-4A45-AF1B-C033A426BD8B&Year=2013

Γερμανική Εθνική Τράπεζα, Ετήσια Έκθεση 2013, σελ.43-61, http://www.bundesbank.de/Redaktion/DE/Downloads/Veroeffentlichungen/Geschaeftsberichte/2013_geschaeftsbericht.pdf?__blob=publicationFile

Κωστελέτου Ν., Θεωρία Ισοζυγίου Πληρωμών και Διεθνές Νομισματικό ταμείο, (2006), <http://uadphil.econ.uoa.gr/UA/files/1569977284..pdf>

Κωστελέτου Ν., Θεωρία και Πολιτική του Διεθνούς Εμπορίου, <http://uadphil.econ.uoa.gr/UA/files/362470177..pdf>

Γιώργος Αλογοσκούφης, Διεθνής Οικονομική, Παραδόσεις μαθήματος, <http://internecon.files.wordpress.com/2012/03/lect-5-intecon.pdf>,

Τράπεζα της Ελλάδος, Εξωτερικός τομέας, <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/default.aspx>

Υπουργείο Εξωτερικών, Μελέτες Αγοράς, <http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=57&cid=172>

Πηγές Στοιχείων

Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικά

Στοιχεία, <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/default.aspx>

Στατιστική υπηρεσία, <http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE>

Βάση δεδομένων AMECO, European Commission, Economic and Financial Affairs, http://ec.europa.eu/economy_finance/ameco/user/serie/SelectSerie.cfm

Βάση δεδομένων

Eurostat, <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=tec00043>

Βάση δεδομένων OECD, <http://data.oecd.org/trade/trade-in-goods-and-services.htm>

Βάση δεδομένων ieconomics, <http://ieconomics.com/current-account>

European Central Bank,

Eurosystem, <http://www.ecb.europa.eu/stats/keyind/html/sdds.en.html>

Πανελλήνιος Σύλλογος Εξαγωγέων, <http://www.pse.gr/node/41>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1, ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
I ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΤΩΝ (I.A + I.B + I.G + I.D)	-10.618,4	-10.585,3	-10.204,8	-11.264,1	-10.717,1	-14.743,5	-23.758,7	-32.602,2	-34.797,6	-25.818,7	-22.506,0	-20.633,5	-4.615,0	1.088,5
I.A ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (I.A.1 - I.A.2)	-21.927,5	-21.610,9	-22.708,7	-22.643,5	-25.435,8	-27.558,9	-35.286,3	-41.499,2	-44.048,8	-30.967,3	-28.279,6	-27.229,1	-19.619,0	-17.229,4
ΙΣΟΖΥΓΙΟ καιριών	-2.986,7	-2.996,6	-3.505,0	-4.035,8	-4.511,1	-6.629,2	-8.761,3	-9.219,6	-12.154,6	-7.596,5	-8.627,2	-11.126,9	-10.220,0	-7.697,5
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ χωρίς καιρία	-18.940,8	-18.614,3	-19.203,7	-18.607,7	-20.924,7	-20.929,7	-26.525,0	-32.279,6	-31.894,3	-23.370,8	-19.652,4	-16.102,1	-9.399,1	-9.531,9
ΙΣΟΖΥΓΙΟ πλοίων	0,0	0,0	434,5	136,3	136,6	-723,0	-3.390,5	-5.520,3	-4.705,0	-3.356,9	-3.621,3	-3.281,2	-1.042,6	-1.483,3
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ χωρίς καιρία και πλοία	-18.940,8	-18.614,3	-19.638,2	-18.744,0	-21.060,3	-20.206,7	-23.134,5	-26.759,3	-27.189,3	-19.813,3	-16.031,1	-12.840,9	-8.356,4	-8.046,7
I.A.1 Εξαγωγές αγαθών	11.098,6	11.545,4	10.433,6	11.113,6	12.653,3	14.200,9	16.154,3	17.445,5	19.812,9	15.318,0	17.061,5	20.230,6	22.020,6	22.534,8
Καύσιμα	2.421,9	1.650,0	1.121,7	1.280,7	1.544,7	2.257,7	2.939,8	3.037,3	4.254,5	3.063,2	4.950,0	6.187,7	7.426,4	7.941,2
Πλοία (πλωμάσιες)	0,0	0,0	531,0	260,5	1.291,4	1.602,2	1.631,8	2.275,4	1.582,0	771,7	1.582,0	1.148,1	737,8	443,0
Λοιπά αγαθά	8.676,8	9.895,4	8.780,9	9.572,4	9.817,2	10.341,0	11.582,7	12.132,8	13.976,5	11.483,1	11.332,9	13.288,2	13.856,5	14.150,7
I.A.2 Εισαγωγές αγαθών	33.026,1	33.156,3	33.142,3	33.757,1	38.089,0	41.759,8	51.440,6	58.944,8	63.861,7	46.085,3	45.361,0	47.459,6	41.339,7	39.764,2
Καύσιμα	5.408,6	4.646,6	4.626,7	5.316,5	6.055,9	8.886,9	11.701,1	12.256,9	16.409,0	10.659,8	13.577,1	17.314,6	17.846,3	15.638,7
Πλοία (αγορές)	0,0	0,0	96,5	124,2	1.155,8	2.325,2	5.022,3	7.795,7	6.296,9	4.128,6	4.419,9	4.015,9	1.780,4	1.926,2
Λοιπά αγαθά	27.617,5	28.509,7	28.419,1	28.316,4	30.877,4	30.547,7	34.717,2	38.892,2	41.165,8	31.296,9	27.364,0	26.129,2	22.213,0	22.199,3
I.B ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (I.B.1 - I.B.2)	8.711,1	9.150,0	10.755,4	11.506,5	15.487,0	15.391,1	15.337,1	16.591,7	17.135,6	12.640,2	13.248,5	14.629,6	15.138,9	16.978,9
I.B.1 Εισπράξεις	20.377,0	22.075,9	21.131,4	21.430,3	26.742,5	27.253,5	28.364,1	31.337,3	34.066,2	26.963,3	28.477,8	28.609,2	27.526,4	27.959,5
Ταξιδιωτικά	10.081,2	10.573,9	10.294,7	9.495,3	10.347,8	10.729,5	11.356,7	11.319,2	11.635,0	10.400,3	9.611,3	10.604,7	10.442,5	12.152,2
Μεταφορές	8.640,6	9.113,3	8.523,4	9.569,9	13.307,0	13.871,4	14.324,7	16.939,3	19.188,3	13.552,2	15.418,4	14.096,6	13.287,4	12.089,9
Λοιπές υπηρεσίες	2.275,2	2.389,7	2.323,3	2.365,3	3.087,7	2.652,6	2.682,7	3.078,9	3.242,0	3.030,9	3.448,1	4.007,9	3.796,5	3.717,4
I.B.2 Πληρωμές	12.266,0	12.925,8	10.376,1	9.923,9	11.275,5	11.862,4	13.027,0	14.745,6	16.930,6	14.343,2	15.229,4	13.979,6	12.387,4	10.980,6
Ταξιδιωτικά	4.948,9	4.650,0	2.948,7	2.136,0	2.310,4	2.445,7	2.362,8	2.485,7	2.679,1	2.424,6	2.196,0	2.296,5	1.843,9	1.835,2
Μεταφορές	4.458,3	5.351,0	5.029,7	4.923,6	5.722,2	6.237,7	6.991,3	7.771,3	9.316,0	7.073,4	8.155,4	7.234,4	6.338,0	5.553,0
Λοιπές υπηρεσίες	2.858,8	2.924,1	2.797,7	2.864,3	3.236,9	3.179,0	3.652,9	4.988,6	4.935,5	4.845,1	4.917,9	4.478,7	4.215,5	3.592,4
I.G ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ (I.G.1 - I.G.2)	-955,3	-1.981,3	-2.073,4	-3.975,8	-4.377,4	-5.676,1	-7.209,4	-9.285,8	-10.643,0	-8.984,3	-7.673,8	-8.594,8	-1.566,4	-3.127,2
I.G.1 Εισπράξεις	3.039,1	2.100,3	1.626,5	2.980,8	2.810,6	3.273,5	3.528,9	4.558,5	5.573,2	4.282,9	4.009,3	3.322,1	3.832,2	3.423,0
Αμοιβές μισθώσεων	631,0	603,3	509,6	337,2	280,0	287,1	318,1	366,9	344,7	234,6	193,7	188,0	200,8	208,3
Τόκοι μερίσματα κέρδη	2.408,1	1.494,0	1.116,9	2.243,6	2.530,6	2.986,4	3.210,8	4.191,7	5.228,5	3.988,3	3.809,6	3.134,1	3.631,4	3.213,7
I.G.2 Πληρωμές	3.994,3	4.081,6	3.699,9	6.556,6	7.188,0	8.949,6	10.738,3	13.844,3	16.216,2	13.267,2	11.683,1	11.916,9	5.388,6	6.550,2
Αμοιβές μισθώσεων	272,0	280,9	240,4	169,9	188,9	219,8	280,7	332,6	410,1	411,9	377,6	470,0	468,0	453,0
Τόκοι μερίσματα κέρδη	3.722,4	3.800,8	3.459,5	6.386,7	6.999,1	8.729,8	10.457,6	13.511,7	15.806,1	12.855,2	11.305,5	11.447,0	4.919,7	6.097,1
I.A ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ (I.A.1 - I.A.2)	3.553,3	3.856,9	3.822,0	3.848,7	3.629,0	3.100,4	3.399,9	1.991,1	2.758,6	1.292,6	1.981,9	560,8	1.431,5	4.466,2
I.A.1 Εισπράξεις	5.736,8	6.342,5	5.978,1	6.424,9	6.356,0	6.876,4	6.847,4	6.608,1	6.882,7	5.380,7	4.654,3	4.335,0	5.125,6	7.687,8
Γενική Κυβέρνηση	3.126,0	3.797,5	3.808,9	4.147,6	4.080,3	4.615,5	4.462,4	4.361,2	4.678,8	3.527,9	3.188,5	3.254,9	4.060,2	6.410,6
Λοιπά τομείς	2.610,6	2.544,8	2.169,3	2.277,3	2.275,7	2.261,0	2.385,0	2.246,9	2.203,9	1.852,8	1.465,8	1.180,1	1.065,4	1.277,3
I.A.2 Πληρωμές	2.183,3	2.485,5	2.156,2	2.576,2	2.727,0	3.776,0	3.447,5	5.017,0	4.124,1	4.086,1	4.455,4	3.874,2	3.694,1	3.221,6
Γενική Κυβέρνηση	1.569,9	1.866,6	1.863,7	2.153,8	2.216,8	2.921,4	2.427,7	3.829,4	2.717,6	2.679,6	2.860,4	2.485,4	2.647,9	2.433,0
Λοιπά τομείς	614,4	618,9	492,3	422,4	510,3	854,6	974,8	1.191,6	1.406,4	1.408,5	1.595,0	1.388,8	1.046,2	788,6
II ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ (II.1 - II.2)	2.246,0	2.416,0	1.633,5	1.239,4	2.386,1	2.048,6	3.041,3	4.332,3	4.090,8	2.017,4	2.071,5	2.671,8	2.327,6	3.040,8
II.1 Εισπράξεις	2.390,3	2.603,2	1.823,2	1.392,5	2.618,3	2.324,9	3.310,7	4.673,9	4.637,8	2.328,1	2.356,2	2.932,7	2.564,6	3.386,6
Γενική Κυβέρνηση	2.250,3	2.177,3	1.649,3	1.227,4	2.463,9	2.137,1	3.118,5	4.401,4	4.241,9	2.133,2	2.233,3	2.738,5	2.486,0	3.298,9
Λοιπά τομείς	140,1	425,9	174,0	165,1	154,4	187,8	194,2	272,4	395,9	194,9	116,9	134,2	78,6	81,7
II.2 Πληρωμές	144,4	187,2	189,9	153,1	232,2	276,3	269,5	341,6	547,0	310,7	284,7	260,8	237,1	339,8
Γενική Κυβέρνηση	54,7	36,4	31,9	15,5	69,8	22,9	32,2	27,1	192,0	14,4	15,8	12,7	13,7	9,7
Λοιπά τομείς	89,9	150,7	158,1	137,6	162,4	253,4	237,3	314,5	354,9	296,3	268,9	248,1	223,3	330,1
III ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ (I + II)	-8.372,4	-8.169,3	-8.571,3	-10.024,7	-8.331,0	-12.694,9	-20.717,4	-28.269,9	-30.706,8	-23.801,3	-20.434,5	-17.961,7	-2.287,5	4.129,3
IV ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΩΝ (IV.A+IV.B+IV.G+IV.D)	8.906,3	6.934,8	10.310,4	9.883,7	8.099,0	12.606,6	20.454,3	27.570,2	29.914,2	24.395,4	20.853,9	17.838,1	2.658,2	-3.299,5
IV.A ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ *	-1.116,2	1.087,6	-643,0	764,7	863,0	-679,0	1.044,4	-2.290,2	1.420,7	274,5	-452,6	827,1	2.713,6	
Κατοίκων στο εξωτερικό	-2.319,0	-889,5	696,3	-365,2	828,8	-1.180,4	-3.224,4	-3.832,9	-1.650,4	-1.479,3	-1.176,2	-1.274,9	-527,3	591,5
Μη κατοίκων στην Ελλάδα	1.202,8	1.776,1	53,4	1.129,9	1.692,4	501,3	4.268,8	1.542,7	3.071,1	1.753,8	249,2	822,3	1.354,3	2.122,2
IV.B ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ *	9.107,5	9.464,8	10.937,8	12.334,0	13.727,5	7.322,6	8.115,4	17.441,7	16.428,0	22.663,8	-20.855,0	-19.778,7	-99.903,9	-6.583,1
Απαίτησεις	-933,0	-514,7	-2.230,0	-8.737,9	-11.489,4	-18.459,7	-6.961,2	-16.351,1	-268,9	-8.973,0	13.278,7	4.139,0	-58.086,1	1.023,6
Υποχρεώσεις	10.040,5	9.979,5	13.167,8	21.071,8	25.216,9	25.782,3	15.076,6	33.792,8	16.696,9	31.636,8	-34.133,6	-23.917,3	-41.817,8	-7.606,7
IV.G ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ *	-4.856,8	-9.794,6												

ΠΙΝΑΚΑΣ 2, ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
I.A ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (I.A.1 - I.A.2)	-21.927,5	-21.610,9	-22.708,7	-22.643,5	-25.435,8	-27.558,9	-35.286,3	-41.499,2	-44.048,8	-30.767,3	-28.279,6	-27.229,1	-19.619,0	-17.229,4
ΙΣΟΖΥΓΙΟ καυσίμων	-2.986,7	-2.996,6	-3.505,0	-4.035,8	-4.511,1	-6.629,2	-8.761,3	-9.219,6	-12.154,6	-7.596,5	-8.627,2	-11.126,9	-10.220,0	-7.697,5
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ χωρίς καύσιμα	-18.940,8	-18.614,3	-19.203,7	-18.607,7	-20.924,7	-20.929,7	-26.525,0	-32.279,6	-31.894,3	-23.170,8	-19.652,4	-16.102,1	-9.399,1	-9.531,9
ΙΣΟΖΥΓΙΟ πλοίων	0,0	0,0	434,5	136,3	135,6	-723,0	-3.390,5	-5.520,3	-4.705,0	-3.356,9	-3.621,3	-3.261,2	-1.042,6	-1.483,3
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ χωρίς καύσιμα και πλοία	-18.940,8	-18.614,3	-19.638,2	-18.744,0	-21.060,3	-20.206,7	-23.134,5	-26.759,3	-27.189,3	-19.813,9	-16.031,1	-12.840,9	-8.356,4	-8.048,7
I.A.1 Εξαγωγές αγαθών	11.098,6	11.545,4	10.433,6	11.113,6	12.653,3	14.200,9	16.154,3	17.445,5	19.812,9	15.318,0	17.081,5	20.230,6	22.020,6	22.534,8
<i>εκ των οποίων:</i>														
Καύσιμα	2.421,9	1.650,0	1.121,7	1.280,7	1.544,7	2.257,7	2.939,8	3.037,3	4.254,5	3.063,2	4.950,0	6.187,7	7.426,4	7.941,2
Πλοία (πωλήσεις)	0,0	0,0	531,0	260,5	1.291,4	1.602,2	1.631,8	2.275,4	1.582,0	771,7	798,6	754,7	737,8	443,0
Λοιπά αγαθά	8.676,8	9.895,4	8.780,9	9.572,4	9.817,2	10.341,0	11.582,7	12.132,8	13.976,5	11.483,1	11.332,9	13.288,2	13.856,5	14.150,7
Εμπορεύματα	10.039,9	10.709,3	9.412,1	10.352,6	11.677,8	12.941,6	14.822,6	16.143,5	16.936,1	13.304,7	15.352,6	18.674,6	20.133,9	20.637,7
Τριγωνικές συναλλαγές	245,5	291,2	279,3	201,8	301,2	505,1	465,8	442,4	313,7	117,7	119,6	55,3	37,4	12,0
Επεξεργασία αγαθών	40,4	85,6	42,8	25,5	18,2	34,4	35,0	40,5	23,3	16,5	9,5	9,6	10,2	10,6
Επισκευές αγαθών	60,4	60,9	88,4	62,6	73,4	85,1	81,1	124,0	159,1	182,4	153,7	128,0	126,9	150,9
Προμήθειες εφοδίων	712,4	998,3	610,9	471,1	582,7	634,7	749,9	695,1	2.380,8	1.696,7	1.446,1	1.363,1	1.712,2	1.723,6
I.A.2 Εισαγωγές αγαθών	33.026,1	33.156,3	33.142,3	33.757,1	38.089,0	41.759,8	51.440,6	58.944,8	63.861,7	46.085,3	45.361,0	47.459,6	41.639,7	39.764,2
<i>εκ των οποίων:</i>														
Καύσιμα	5.408,6	4.646,6	4.626,7	5.316,5	6.055,8	8.886,9	11.701,1	12.256,9	16.409,0	10.659,8	13.577,1	17.314,6	17.646,3	15.638,7
Πλοία (αγορές)	0,0	0,0	96,5	124,2	1.155,8	2.325,2	5.022,3	7.795,7	6.286,9	4.128,6	4.419,9	4.015,9	1.780,4	1.926,2
Λοιπά αγαθά	27.617,5	28.509,7	28.419,1	28.316,4	30.877,4	30.547,7	34.717,2	38.892,2	41.165,8	31.296,9	27.364,0	26.129,2	22.213,0	22.199,3
Εμπορεύματα	32.032,5	32.362,3	32.618,4	33.286,0	37.434,1	40.738,7	49.921,0	57.602,7	62.130,2	44.934,4	43.930,7	45.197,1	39.354,4	37.519,9
Τριγωνικές συναλλαγές	204,5	254,7	230,3	186,1	292,8	578,8	526,5	342,5	193,6	61,9	123,0	357,8	149,8	95,7
Επεξεργασία αγαθών	24,9	28,1	23,8	30,2	42,3	39,0	44,7	47,0	39,9	33,8	28,4	35,2	15,0	8,6
Επισκευές αγαθών	103,9	71,9	72,1	85,1	84,1	117,7	291,0	218,8	265,5	165,6	125,0	110,7	106,8	172,2
Προμήθειες εφοδίων	660,3	439,3	197,5	169,7	235,8	285,6	657,4	733,8	1.232,6	889,5	1.154,0	1.758,8	2.013,7	1.967,8

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος
Ποσά σε εκατ. ευρώ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΞΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ & ΜΕΛΕΤΩΝ (Κ.Ε.Ε.Μ.)

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΜΟΝΟΨΗΦΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2014 (σε εκατ. ευρώ)

ΚΩΔ. ΤΤΑΕ	Π ρ ο ῖ ὄ ν	Α ξ ῖ α		% Μεταβολή	% Σύνθεση	
		2014*	2013*	14*/13*	2014*	2013*
Ε ξ α γ ω γ έ ς						
0+1+4	Αγροτικά προϊόντα	3.723,4	4.021,4	-7,4%	16,7%	17,4%
0	Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	3.062,7	3.019,9	1,4%	13,7%	13,1%
1	Ποτά & καπνός	461,8	479,3	-3,7%	2,1%	2,1%
4	Λάδια και λίπη ζωϊκής ή φυτικής προέλευσης	198,9	522,1	-61,9%	0,9%	2,3%
2	Πρώτες ύλες	785,4	872,6	-10,0%	3,5%	3,8%
2	Πρώτες ύλες μη εδωδιμες εκτός από καύσιμα	785,4	872,6	-10,0%	3,5%	3,8%
3	Καύσιμα	8.811,7	9.418,5	-6,4%	39,5%	40,8%
3	Ορυκτά, καύσιμα, λιπαντικά, κ.λπ.	8.811,7	9.418,5	-6,4%	39,5%	40,8%
5-8	Βιομηχανικά προϊόντα	8.515,5	8.277,0	2,9%	38,1%	35,9%
5	Χημικά προϊόντα & συναφή (μ.α.κ.)	2.221,5	2.124,3	4,6%	10,0%	9,2%
6	Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη	3.089,8	3.122,8	-1,1%	13,8%	13,5%
7	Μηχανήματα & υλικό μεταφορών	1.775,6	1.651,7	7,5%	8,0%	7,2%
8	Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.428,6	1.378,3	3,7%	6,4%	6,0%
9	Άλλα	489,2	497,1	-1,6%	2,2%	2,2%
9	Είδη & συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	489,2	497,1	-1,6%	2,2%	2,2%
0-9	Συνολικές εξαγωγές	22.325,2	23.086,6	-3,3%	100,0%	100,0%
Ε ι σ α γ ω γ έ ς						
0+1+4	Αγροτικά προϊόντα	4.762,0	4.884,3	-2,5%	12,2%	12,5%
0	Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	4.143,1	4.234,7	-2,2%	10,6%	10,9%
1	Ποτά & καπνός	387,7	419,8	-7,6%	1,0%	1,1%
4	Λάδια και λίπη ζωϊκής ή φυτικής προέλευσης	231,2	229,8	0,6%	0,6%	0,6%
2	Πρώτες ύλες	982,6	1.006,4	-2,4%	2,5%	2,6%
2	Πρώτες ύλες μη εδωδιμες εκτός από καύσιμα	982,6	1.006,4	-2,4%	2,5%	2,6%
3	Καύσιμα	13.598,4	14.813,2	-8,2%	34,7%	38,0%
3	Ορυκτά, καύσιμα, λιπαντικά, κ.λπ.	13.598,4	14.813,2	-8,2%	34,7%	38,0%
5-8	Βιομηχανικά προϊόντα	19.810,8	18.254,6	8,5%	50,6%	46,8%
5	Χημικά προϊόντα & συναφή (μ.α.κ.)	5.471,8	5.424,5	0,9%	14,0%	13,9%
6	Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη	3.883,6	3.779,9	2,7%	9,9%	9,7%
7	Μηχανήματα & υλικό μεταφορών	6.794,9	5.669,1	19,9%	17,3%	14,5%
8	Διάφορα βιομηχανικά είδη	3.660,5	3.381,1	8,3%	9,3%	8,7%
9	Άλλα	11,4	10,6	7,8%	0,0%	0,0%
9	Είδη & συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	11,4	10,6	7,8%	0,0%	0,0%
0-9	Συνολικές εισαγωγές	39.165,1	38.969,1	0,5%	100,0%	100,0%

* Τα στοιχεία και για τα δύο έτη είναι προσωρινά

Σημείωση: Επειδή τα στοιχεία είναι προσωρινά, η απεικόνιση των εξαγωγών κατά μεγάλες κατηγορίες προϊόντων (Αγροτικά, Πρώτες ύλες, Καύσιμα, Βιομηχανικά, Άλλα) μπορεί να μην είναι ακριβής και να μην εκφράζει την επικρατούσα τάση.

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.- Επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

